

Secció I - Comunitat Autònoma Illes Balears

1.- Disposicions generals

CONSELLERIA D'INTERIOR

Num. 14372

Decret 40/2005, de 22 d'abril, pel qual s'aprova el Pla especial per fer front al risc d'inundacions.

El Reial decret 407/1992, de 24 d'abril, pel qual s'aprova la Norma bàsica de protecció civil, disposa a l'article 5 que els plans especials s'elaboraran per fer front als riscos específics la naturalesa dels quals requereixi una metodologia tècnica i científica adequada per a cada un d'aquests riscos.

En aquest sentit, l'article 6 estableix que seran objecte de plans especials, en els àmbits territorials en què així es requereixi, almenys els riscos següents:

emergències nuclears
situacions bèl·liques
inundacions
sismes
químics
transport de mercaderies perilloses
incendis forestals
volcànics

El contingut d'aquests plans especials es recull a l'article 5 del Reial decret 407/1992, de 24 d'abril, pel qual s'aprova la Norma bàsica de protecció civil. D'aquesta manera, s'estableix que el Pla especial que s'elabori ha de fer referència als aspectes següents:

Identificació i anàlisi del risc.

Zonificació del risc.

Avaluació del fet en temps real per a l'aplicació oportuna de les mesures de protecció.

Composició de l'estructura operativa del Pla, en què cal considerar la incorporació d'organismes especialitzats i el personal tècnic necessari.

Establiment de sistemes d'alerta, perquè les actuacions en emergències siguin eminentment preventives.

Planificació de mesures específiques, tant de protecció com de caràcter assistencial a la població.

L'article 7.1 de la Norma bàsica estableix que és competència estatal l'elaboració dels plans especials referits als riscos derivats d'emergències nuclears i situacions bèl·liques, mentre que l'article 7.2.b atribueix la competència a les comunitats autònomes per elaborar-los en els supòsits de riscos específics en els seus territoris respectius.

Pel que fa als requisits formals necessaris que han de concórrer per poder aprovar el Pla especial, el tercer paràgraf de l'article 10.1 de la Llei 2/1985, de 21 de gener, sobre protecció civil, disposa que els plans de comunitat autònoma han de ser aprovats pels consells de govern respectius i homologats per la Comissió Nacional de Protecció Civil.

Per això, amb l'homologació prèvia de la Comissió Nacional de Protecció Civil en la sessió de dia 1 de novembre de 2004, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de dia 22 d'abril de 2005

DECRET

Article únic.

S'aprova el Pla especial per fer front al risc d'inundacions que s'adjunta com a annex a aquest Decret.

Disposició final

Aquest Decret entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al Butlletí oficial de les Illes Balears.

Palma, 22 d'abril de 2005

EL PRESIDENT,
Jaume Matas Palou

El conseller d'Interior,
José Maria Rodríguez Barberá

PLA ESPECIAL RISC INUNDACIONS

1. ASPECTES GENERALS

2. INTRODUCCIÓ

2.1. LES INUNDACIONS COM A RISC

2.1.1. UN RISC NATURAL FREQUENT

De tots els riscos naturals existents en les Illes Balears, les inundacions són el més freqüent i un dels què indueix en les persones una sensació d'emergència més forta i clara.

2.1.2. EL PROCÉS D'UNA INUNDACIÓ

2.1.2.1. Les fases

* La precipitació que constitueix el factor bàsic desencadenant de la inundació,

* La concentració de la vessament que es produeix com resultat de la pluja caiguda

* La propagació de l'avinguda pel canal de desguàs.

En les Illes Balears amb cursos breus i amb precipitacions molt intenses els tres processos són paral·lels.

2.1.2.2. Els factors desencadenants

Com a factors desencadenants poden citar-se:

* La intensitat, durada i distribució de la precipitació.

* Les condicions del sòl abans de la precipitació que podrà absorbir més o menys l'aigua caiguda.

* La geomorfologia de la zona en la qual es produeix la precipitació.

* L'acció humana que provoca molt sovint el fenomen de la inundació.

* La topologia de la xarxa de drenatges existents

2.1.2.3. Els efectes

Des d'un punt de vista físic, els efectes de les inundacions són bàsicament 3 (Garzon Heydt, 1985):

* L'erosió.

* El canvi de geometria dels llits de rambles, torrents i barrancs, conseqüència directa de l'erosió i la sedimentació de materials.

* La sedimentació dels materials arrossegats

2.1.2.4. Els efectes

Els efectes són molt variats i, freqüentment, greus i de costosa recuperació.

L'activitat econòmica i els assentaments humans a la vora dels cursos de torrents, rambles i barrancs, el conreu de les planes al·luvials, la construcció d'infraestructures sovint molt cares, etc., fan que la caiguda d'edificis, els danys a les infraestructures, la paralització de les comunicacions per carretera i tren, la pèrdua de collites i bestiar i, fins i tot, la pèrdua de vides humanes, com a conseqüència directa o indirecta de les avingudes, fan que la inundació sigui un fet que, sovint, té trets de catàstrofe.

2.2. LES INUNDACIONS I LA PROTECCIÓ CIVIL

Les inundacions són el risc natural que més s'ha produït en les Illes Balears i també, lògicament, els que més danys a vides humanes- 9 víctimes mortals entre 1961 i 1990- i béns ha originat; se solen donar en àrees del territori molt extenses i exigeixen, per a la neutralització dels seus efectes devastadors, utilitzar nombrosos recursos que són titularitat de diferents administracions i, molts cops, de particulars.

Han de ser, així doncs, objecte prioritari de l'actuació de Protecció Civil.

Aquesta actuació s'ha de concretar en un instrument adequat per a la prevenció, i neutralització dels seus efectes dotats amb procediments d'ordenació, planificació, coordinació i direcció dels distints serveis públics relacionats amb l'emergència.

En definitiva, es tracta d'engegar un pla dels denominats especials que són, segons estableix el PLATERBAL els elaborats per fer front a riscos específics la natura dels quals requereix una metodologia tècnica i científica adequada per a cadascú.

Així ho ha entès el Govern de les Illes Balears que, a través de la Direcció General d'Emergències de la Conselleria d'Interior ha posat en marxa l'elaboració del present Pla Especial d'acord amb les seves competències i amb el que es disposa en la Llei d'Ordenació de les Emergències de les Illes Balears i en l'esmentat Pla Territorial de les Illes Balears (PLATERBAL).

El Pla Especial davant el risc d'inundacions haurà d'ajustar el seu contingut al que es preveu en el marc normatiu vigent respecte d'això en les Illes

Balears que està constituït tant per la normativa estatal en la matèria com per la normativa autonòmica. Aquesta normativa, de la qual les peces fonamentals són la Llei 2/1985 de Protecció Civil, la Norma Bàsica de Protecció Civil aprovada per Reial Decret 407/1992, la Directriu Bàsica aprovada pel Consell de Ministres, la Llei 2/1998 d'Ordenació de les Emergències de les Illes Balears i el Decret 50/1998 d'aprovació del PLATERBAL.

3. OBJECTE I ABAST DEL PLA

3.1. OBJECTE DEL PLA

3.1.1. MISSIÓ DEL PLA

Serà la missió del Pla Especial davant el risc d'Inundacions 'Garantir l'actuació ràpida, eficaç i coordinada dels recursos públics o privats en situacions d'emergència causades per inundacions '.

3.1.2. METES

Seran metes del Pla:

- El coneixement exhaustiu de les zones i localitzacions de risc existents en les Illes Balears i, dins cadascuna d'elles, dels punts en els quals hi ha més perill per a les vides humanes.

- El coneixement dels mitjans i recursos que es poden utilitzar en cas d'una emergència per inundació tant de titularitat pública com de titularitat privada.

- L'establiment de l'organització i els procediments adequats per garantir la coordinació i eficàcia de les operacions en cas d'emergència per inundacions.

- Establir els mecanismes adequats per informar adequadament la població i poder prevenir, reduir o neutralitzar, d'aquesta manera, els possibles efectes de les inundacions.

3.1.3. OBJECTIUS

D'acord amb tot el que s'ha esmentat abans, seran objectius del Pla:

- Determinar les zones inundables de les Illes especificades per municipis.
- Disposar d'una base de dades de risc que permeti manejar la informació de zones, localitzacions i punts amb facilitat i rapidesa.

- Determinar els mitjans i recursos públics i privats que poden ser utilitzats en cas d'inundacions establint la seva classificació i les persones i entitats responsables.

- Establir un sistema d'organització per a la coordinació de les actuacions en cas d'aplicació del Pla i fixar els procediments operatius estàndard que s'han d'aplicar recollint-los en una base de dades de fàcil maneig.

- Determinar els continguts de la informació a la població en cas d'una emergència per inundacions.

- Establir el pla de formació i el d'implantació del Pla.

3.2. ÀMBIT DEL PLA

3.2.1. TERRITORIAL

L'àmbit territorial el Pla és el de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

3.2.2. D'APLICACIÓ

El Pla s'aplicarà en qualsevol situació d'emergència o de preemergència a causa de pluges i els seus efectes.

4. MARC LEGAL

4.1. NORMATIVA ESTATAL

* Constitució espanyola (Art. 30.4).

* Llei 2/1985, de 21 de gener, sobre protecció civil (BOE núm. 22, de 25 de gener de 1985).

* Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de bases de règim local (Arts. 21.1.j, 25 i 26).

* Reial Decret 1378/1985, d'1 d'agost, sobre mesures provisionals per a l'actuació en situacions d'emergència en els casos de greu risc, catàstrofe o calamitat pública (BOE núm. 191, de 10 d'agost de 1985).

* Reial Decret 888/1986, de 21 de març, sobre composició, organització i règim de funcionament de la Comissió Nacional de Protecció Civil (BOE núm. 110, de 8 de maig de 1986), modificat pel Reial Decret 573/1997, de 18 d'abril (BOE núm. 115, de 14 de maig).

* Reial Decret 407/1992, de 24 d'abril, pel qual s'aprova la Norma Bàsica de Protecció Civil (BOE núm. 105, d'1 de maig de 1992).

* Reial Decret 1123/2000, de 16 de juny, pel qual es regula la creació i implantació d'unitats de suport davant desastres (BOE núm. 156, de 30 de juny 2000).

* Resolució de 31 de gener de 1995, de la Secretària d'Estat d'Interior, per la qual es disposa la publicació de l'Acord del Consell de Ministres pel qual s'a-

prova la Directriu Bàsica de planificació de protecció civil davant el risc d'Inundacions.

4.2. NORMATIVA ESPECÍFICA DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

* Llei Orgànica 2/1983 de 25 de febrer de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears (Art. 12.5).

* Llei 2/1998 de 13 de març d'Ordenació d'Emergències en les Illes Balears.

* Decret 83/1985 de 8 d'octubre, per a la constitució de la Comissió de Protecció Civil de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

* Decret 80/1990, de 6 de setembre, pel qual es crea el Centre de Coordinació Operativa de Protecció Civil del Govern Balear (CECOP).

* Decret 19/1991, de 21 de febrer, pel qual es crea el Cos de Voluntaris de Protecció Civil del Govern Balear.

* Decret 76/1997 de 19/06/97 pel qual s'assignen les funcions corresponents al Servei d'Emergència.

* Decret 44/2003 d'aprovació del Reglament del Cos de Voluntaris de Protecció Civil

* Decret 83/2001, de 15 de juny, mitjançant el qual es modifica el Decret 5/2001, de 19 de gener, pel qual es crea un servei de guàrdia per a emergències en el Departament de Carreteres de la Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports del Govern.

* Decret 10/2003, de 4 de juliol, del president de les Illes Balears, de modificació del decret 8/2003, de 30 de juny, pel qual s'estableix l'estructura orgànica bàsica de la vicepresidència i de les conselleries del Govern de les Illes Balears.

* Decret 23/2003, de 17 d'octubre, del president de les Illes Balears pel qual s'estableix l'organització bàsica de la Conselleria d'Interior.

* Decret 50/1998, de 8 de maig, pel qual s'aprova el Pla Territorial de les Illes Balears en matèria de Protecció Civil.

* Decret 8/2004, de 23 de gener, pel qual es desenvolupen determinats aspectes de la Llei 2/1998 d'Ordenació de les Emergències en les Illes Balears.

5. GLOSSARI DE TERMES

A

Terme	Definició
Accident:	Esdeveniment inesperat que implica una alteració en l'estat normal de les persones, elements o funcions amb repercussions negatives.
Activació del Pla:	Acció o mecanisme que adverteix de l'esdeveniment d'un accident o de la possibilitat imminent de què tingui lloc, induint a prendre mesures protectores.
Alarma/Alerta:	Acció que adverteix de la possibilitat que tingui lloc un accident o que les conseqüències d'aquest afectin persones, béns o funcions. Indueix a la preparació i a la recepció de noves informacions.
Anàlisi del risc:	Conjunt de tècniques disponibles per al descobriment, classificació, avaluació, reducció i control dels riscos.
Avaluació del Risc:	Tècnica de valoració d'una condició o qualitat d'un risc en relació amb altres criteris o estàndards predeterminats.
Avinguda	Increment del cabal d'aigua d'un torrent o rambla que provoca un increment del nivell de les aigües i pot donar lloc a inundacions.

C

Terme	Definició
Calamitat pública	Accident del qual l'expressió en danys cap a les persones, béns, medi ambient i infraestructures és màxima, i que posa en perill la capacitat operativa dels grups d'acció i el propi interès nacional.
Catàleg de recursos (CNMR)	Instrument de suport informatiu per inventar les dades identificadores dels béns de titularitat pública o privada, d'organitzacions, professionals i ciutadans dels quals es pot preveure, en virtut de la seva utilitat o especialitat, la seva mobilització col·lectiva o voluntària, per col·laborar en riscos o calamitats
Catàstrofe:	Accident provocat per l'acció de l'home, les forces de la natura o circumstàncies tecnològiques, susceptibles de causar una multiplicitat de danys a les persones, els béns i el medi ambient.
Centre de Gestió d'Emergències 112 (SEIB 112):	Centre dependent de la DG Emergències que funciona com a òrgan receptor d'alertes i crides de socors, i que gestiona el telèfon d'emergències europeu 112.
Centre de Comandament Avançat	

(Centre de Comandament Avançat, l'acrònim és CCA): Òrgan que integra, en un sol punt d'actuació concreta sobre el terreny de la calamitat, als diferents tècnics coordinadors de cada grup d'actuació i als caps jeràrquics naturals.

Centre de Coordinació Operativa (l'acrònim és CECOP): Instal·lació d'auxili dels òrgans directores de la protecció civil, amb la capacitat i l'equipament precisos per exercir les funcions de comunicació, coordinació i centralització de la informació per poder avaluar qualsevol situació d'emergència i transmetre les decisions a aplicar en contacte directe amb el director del Pla i la resta de centres de direcció o control.

Centre de Coordinació Operativa Integrada (l'acrònim és CECOPI): CECOP en el que intervenen dues o més administracions.

Centre Receptor d'Alarmes: Instal·lació des de la qual es presta el servei de recepció d'alarmes de riscos o calamitats amb funcionament permanent durant les 24 hores del dia tots els dies de l'any.

Comitè Assessor: Òrgan de consulta del director del Pla territorial, que s'integra en la seva estructura de direcció o Comitè d'Emergència.

Comitè d'Emergències: Òrgan ordinari o especial, que integra les funcions de direcció, d'assessorament i d'informació dels riscos o calamitats.

Comitè de Direcció: Òrgan que conforma l'estructura de direcció del Pla territorial de Protecció Civil, integrat pel seu director, el Consell Assessor, el Gabinet d'Informació, i el CECOP/CECOPI.

D

Terme Director del Pla: Autoritat pública territorial que té assignades les funcions de direcció de la competència de protecció civil, excepte designacions diferents fixades per actes administratius singulars o per plans de protecció civil.

Directriu bàsica estatal: Requisits mínims sobre els fonaments, estructura, organització, criteris operatius i instruments de coordinació fixats per l'Estat per a l'elaboració i homologació dels plans especials previstos en la Norma bàsica de protecció civil.

E

Terme Efecte dòmino: Terme emprat per designar la concatenació d'efectes que multiplica les conseqüències, a causa que els fenòmens perillosos poden afectar, a més dels elements vulnerables, a altres perillosos, de manera que es produeixi un nou accident o catàstrofe que alhora provoqui nous fenòmens perillosos.

Elements de risc una inundació: Població, nuclis de població, habitatges, etc. Danyats per una inundació.

Emergència: Situació que es produeix durant l'esdeveniment d'un accident.

Exercici: Representació programada d'alguna operació de resposta (a diferència del simulacre, on es representa la totalitat d'operacions de resposta) al risc o calamitat, realitzada en condicions el més semblants a la realitat. Les operacions de respostes representades amb les associades a les declaracions d'alerta o d'emergència.

F

Terme Focus de risc: Aquell element o activitat en què la probabilitat d'accident és major que en la resta d'elements o activitats del seu entorn o en els que les conseqüències d'una situació accidental que es produeixi en ells són de major quantia que s'ocorri en un altre element o activitat.

G

Terme Grups d'acció: Definició Conjunt de serveis operatius ordinaris constituïts amb caràcter permanent i amb funcions específiques que intervenen en una emergència al lloc on aquesta es produeixi.

H

Terme Homologació: Definició Acord administratiu que dóna per verificada la compatibilitat entre un pla de protecció civil i la normativa de protecció civil atenent als requisits mínims de resposta al risc previstos en el pla.

I

Terme Identificació del risc: Definició Conjunt de procediments qualitius destinats a posar de manifest situacions potencialment capaces d'originar successos no desitjables.

Incident: Materialització d'un risc en un succés concret d'escassa o nul·la repercussió nociva i que pot desencadenar un accident.

Interfase: Interconnexió entre plans. Conjunt de procediments i mitjans comuns existents entre els plans de diferent rang, així com els criteris i canals de notificació entre les estructures de direcció i estructures operatives, tot això regulat.

Inundació: Submersió d'un terreny baix les aigües com a conseqüència d'una avinguda o precipitació que provoca un nivell d'aigua molt superior al normal.

L

Terme Lluit Localització: Definició Curs normal d'un torrent o rambla. Cadascun dels llocs d'una zona que s'inunda i presenta problemes reals per a les persones i béns

P

Terme Perillositat (P) Període de retorn (T): Definició Probabilitat d'esdeveniment d'una inundació. Invers de la probabilitat que en un any es presenti una avinguda superior a un valor donat.

Pluja: Precipitació de gotes d'aigua de diàmetre superior a 0,5 mm.

Pluja feble: Inferior a 2 mm per hora

Pluja forta: Entre 15 i 30 mm per hora

Pluja moderada: Entre 2 i 15 mm per hora

Pluja molt forta: Entre 30 i 60 mm per hora

Pluja torrencial: Superior a 60 mm per hora

Probabilitat d'esdeveniment: Probabilitat que es produeixi una inundació d'una determinada intensitat en un any.

Punt: Cadascun dels llocs concrets d'una localització que s'ha de protegir en cas d'inundacions. Per exemple: Col·legi, residència 3 edat, etc.

R

Terme Recurs: Definició Element natural o artificial, de caràcter essencialment estàtic, la disponibilitat del qual fa possible o millora les tasques per afrontar emergències.

Risc: Probabilitat que tingui lloc un succés (accident) del qual es deriven unes conseqüències negatives (dany).

Ruixat: Precipitació de durada curta i que es produeix sobtadament que sol tenir un començament i final sobtats i que té la seva causa en núvols convectives.

S

Terme Servei d'Emergència 112: Definició Òrgan dependent de la Direcció General d'Emergències, les funcions del qual són coordinar i integrar l'actuació dels diversos serveis d'urgència de la Comunitat Autònoma (serveis sanitaris, extinció d'incendis, salvament, seguretat).

Simulacre: Activació simulada i programada del Pla d'emergència en què es posa en pràctica la implantació de les distintes actuacions previstes aquest pla.

T

Terme Tàctica Operativa: Definició Pla sinòptic que dóna resposta a un supòsit accidental típic

ficat, mitjançant l'actuació d'un conjunt de serveis que han de realitzar unes funcions preestablides d'acord amb els diferents factors modificadors de la situació.

Temps de resposta: Espai de temps que utilitzen els diferents grups d'acció des de la transmissió del missatge d'alarma fins a l'arribada al lloc de l'accident.

V

Terme Definició
Vessant Zona cap a la qual es dirigeixen les aigües d'un territori en el transcurs de la vessament.
Vulnerabilitat Grau de pèrdua provocat per una inundació en un temps determinat. Va de 0 a 1.
Vulnerable: Condició d'una persona, sistema o element que indica la possibilitat que resultin danyats per un risc determinat.

Z

Terme Definició
Zona d'intervenció: Espai físic en el qual les conseqüències dels accidents produeixen un nivell de danys que justifica l'aplicació immediata de mesures de protecció.

6. ÀMBIT GEOGRÀFIC

7. INTRODUCCIÓ

7.1. DADES GEOGRÀFIQUES BÀSIQUES

7.1.1. LONGITUD DE COSTA

Illes Balears	1138,50 Km
Mallorca	554,7 Km
Menorca	285,7 Km
Eivissa	210,1 Km
Formentera	88 Km

7.1.2. COORDENADES GEOGRÀFIQUES

Nord	Menorca Illa de sa Nitja o dels Porros 40° 05' 46" N
Sud	Formentera Cap de Barbaria 38° 38' 32" N
Est	Menorca Punta de s'esperó 41 19' 46" E Greenwich
Oest	Eivissa Illa Bleda Plana 1r 09' 37" E Greenwich

7.1.3. ALTITUDS MÀXIMES

ÀMBIT GEOGRÀFIC TOPÒNIM

Mallorca	Puig Major	1.445 m
Mallorca	Puig de Massanella	1.340 m
Mallorca	Puig des Teix	1.064 m
Mallorca	Galatzó	1.026 m
Eivissa	SA Talaiaassa	475 m
Menorca	El Toro	357 m

7.1.4. SUPERFÍCIE

	Superfície sense illots (hi ha)	Superfície illots (hi ha)	Superfície total (hi ha)	Superfície total (Km2)
Illes Balears	494.572,20	2.263,53	496.835,73	4.968,36
Mallorca	360.371,55	1.670,94	362.042,49	3.620,42
Menorca	69.285,80	154,09	69.439,89	694,40
Eivissa	56.860,15	243,85	57.104,00	571,04
Formentera	8.054,70	194,65	8.249,35	82,49

8. OROGRAFIA I RELLEU

8.1. CARACTERÍSTIQUES ESTRUCTURALS

8.1.1. MALLORCA

Des d'un punt de vista estructural a l'illa de Mallorca es distingeixen quatre grans zones:

- * La Serra de Tramuntana,
- * Les serres centrals,
- * Les Serres de Llevant
- * Les cubetes (Palma, Inca, SA Pobra, Campos i Manacor).

Les serres de Mallorca estan formades per plecs i encavalgaments que, a diferència de Menorca, afecten materials bàsicament Triàsics, més moderns. Els plecs i encavalgaments es produeixen a partir d'un nivell plàstic basal (els guixos i les margues del Triàsic Keuper), que afavoreix el desplaçament dels mate-

rials superiors. El límit entre les serres i les cubetes correspon a falles normals, que van crear zones deprimides (les cubetes), que han estat reomplides des del Miocè superior fins a l'actualitat.

8.1.2. MENORCA

L'illa de Menorca presenta dues zones estructurals ben definides,
* La Tamuntana
* El Migjorn.

L'estructura de l'àrea de Tramuntana consisteix en plecs i encavalgaments, producte de la compressió miocena, que involucren àmpliament el Paleozoic. En l'àrea de Migjorn, no obstant això, els materials es troben en posició horitzontal, indicant que s'han dipositat posteriorment a la compressió esmentada.

8.1.3. EIVISSA I FORMENTERA

L'illa d'Eivissa presenta una estructura geològica semblant a l'extrem sud de la Serra de Tramuntana de Mallorca. Està estructurada en làmines encabalgants miocenes, mentre que les falles normals posteriors a les encavalgaments han definit àrees més planes entre les que destaquen la zona de zones humides de Ses Salines i la zona de plana al·luvial de Portmany.

Formentera està configurada únicament per materials post-orogènics (Miocè superior i Quaternari). Els promontoris de la Mola i d'Ès Cap estan formats per calcàries d'origen arrecifal que s'uneixen mitjançant una sèrie de cordons dunars quaternaris.

8.2. GEOMORFOLOGIA

8.2.1. MALLORCA

Les àrees muntanyoses amb relleus estructurals complexos corresponen als punts més elevats de les Serres de Llevant, Cabrera, al Massís de Randa, a determinats relleus del Pla (Bonany i Sant Onofre), i a la totalitat de la Serra de Tramuntana.

Els relleus tabulars comprenen les marines meridionals i orientals, la Marineta de Petra i la part occidental del Pla. També és notable la presència de planes al·luvials, tant costeres (Palma, Campos, sa Pobra-Muro, Pollença) com a interiors (Inca, Manacor-Felanitx, Santa Margalida, Sóller).

Són destacables també amplis sectors de zones humides al fons de les badies principals, així com alguns camps dunars, sobretot a la Badia d'Alcúdia, Canal de Menorca, Badia de Palma i en l'extrem sud de l'illa.

8.2.2. MENORCA

En el Migjorn la superfície és tabular, on únicament destaquen els relleus diferencials excavats pels barrancs. En la Tramuntana els relleus són muntanyosos, amb valls relativament àmplies entre els turons. Pràcticament no hi ha les planes al·luvials, excepte al voltant d'Alaior.

El litoral de Tramuntana apareix amb nombroses zones humides (Albufera des Grau, Tirant, Fornells, Addaia) corresponents al fons de valls inundades, i en aquesta mateixa àrea costera hi ha camps dunars bastant actius.

8.2.3. EIVISSA I FORMENTERA

La part més elevada dels Amunts i de les serres de Sant Josep, així com alguns trams del litoral oriental i els illots d'Ès Vedrà i Tagomago, manifesten relleus estructurals complexos. Una part considerable de l'illa està ocupada per relleus menys remarcats, que ofereixen un paisatge muntanyós, ben representat als voltants de Santa Eulària. L'acció de deposició dels diferents cursos torrencials ha format planes al·luvials costeres en el Pla de Vila-Sant Jordi, en Sant Antoni i en el sector de Sant Vicent. Finalment és destacable l'extensió de zones humides ocupada per Ses Salines. A Eivissa no hi ha àrees notables de relleus tabulars.

Formentera apareix dominada pels sectors tabulars de la Mola i Ès Cap, mentre que en el Pla es barregen morfologies dunars amb planes semblants a les al·luvials i sectors de zones humides als estanys i salines septentrionals. És remarcable el predomini de les formes relacionades amb dunes i eolianites en l'ampli espai constituït pels Trucadors i l'illot de S'Espalmador.

9. EL CLIMA

9.1. TEMPERATURES

El clima de les Illes Balears es caracteritza pel seu règim termomètric temperat, encara que al llarg de l'any el territori illenc es pot veure afectat per masses d'aire d'origen polar a l'estació freda i tropical a l'estiu, de manera que dins els valors mitjans moderats pot haver-hi moments amb valors extrems remarcadament baixos o elevats.

9.1.1. TEMPERATURES MITGES ANUALS

La temperatura al llarg de l'any és moderada en tot l'arxipèlag, sobretot respecte a les mínimes diürnes i a la temperatura mitja durant l'hivern, com a

conseqüència de l'efecte regulador del mar.

La temperatura mitjana anual oscil·la entre els 16 i els 17°C. Durant l'hivern el valor mig mensual és d'uns 10°, excepte a la zona muntanyosa de Mallorca, més freda i on no se sobrepassen els 6°C. A l'estiu la mitjana mensual està al voltant dels 20°C.

Any	Lluc	Palma	Menorca	Eivissa	Formentera
1995	14,2	18,7	17,6	18,6	18,7
1996	13,4	18,1	17,0	17,9	-
1997	14,6	19,0	17,9	18,8	-
1998	14,2	18,5	17,4	18,4	-
1999	14,8	18,7	17,6	18,6	-
2000	14,7	18,7	17,7	18,5	19,5
2001	14,3	18,7	17,7	18,7	19,9

9.1.1.1. MALLORCA

L'illa de Mallorca té una temperatura mitjana anual compresa entre els 16 i els 17°C. Es poden distingir dues àrees amb valors inferiors: la Serra de Tramuntana, amb valors mitjans menors de 16°C i als cims les temperatures mitges són de només 10°C, i les serres de Llevant i la depressió de Campos, que també tenen mitges lleugerament més fredes, al voltant dels 15°C.

9.1.1.2. MENORCA

A Menorca s'aprecien poques diferències en la distribució territorial de les temperatures mitges anuals i tota l'illa té al voltant de 16 a 17°C. Hi ha dues àrees reduïdes amb valors lleugerament inferiors que corresponen als relleus del Toro i de Santa Àgueda-s'Enclusa.

9.1.1.3. EIVISSA-FORMENTERA

A Eivissa i a Formentera la temperatura mitjana anual és superior a la de Mallorca i Menorca. Gairebé tota l'illa d'Eivissa té uns valors entorn als 17°C. Formentera és la zona més càlida de les Illes Balears, amb una mitjana anual superior als 18°C.

9.1.2. TEMPERATURES EXTREMES

Tant les onades de fred com de calor extrema són poc freqüents, encara que ocasionalment es poden registrar valors notablement extrems, tant de respecte a les màximes com a les mínimes absolutes.

9.1.2.1. ONADA DE FRED

Les onades de fred, responsables de les temperatures mínimes més baixes, estan provocades per invasions d'aire polar continental del NE. La més important registrada en el segle XX va succeir al febrer de 1956, amb una mínima absoluta de -5°C en Palma de Mallorca.

9.1.2.2. ONADA DE CALOR

Les situacions que provoquen les temperatures màximes absolutes corresponen a invasions d'aire del Sàhara que arriben amb vent del SE. Una de les més importants del segle XX es va produir des del 18 al 31 de juliol de 1983, quan en Palma es va registrar una temperatura màxima absoluta de 40,6°C.

9.2. PRECIPITACIONS

El clima de les Illes Balears es caracteritza per unes precipitacions mitges anuals moderades o escasses, amb una marcada irregularitat en el seu repartiment temporal i espacial. Tenen una significació especial els episodis amb ruixats molt intensos, majoritàriament a la tardor.

9.2.1. PRECIPITACIONS MITGES ANUALS

El règim anual de precipitació en les Illes està caracteritzat per un màxim a la tardor, generalment centrat en el mes d'octubre, encara que l'hivern també és plujós. Al llarg de la primavera hi ha una disminució dels registres fins a arribar a l'estiu, quan les precipitacions són pràcticament inexistent, sobretot al juliol.

Any	Lluc	Palma	Menorca	Eivissa	Formentera
1995	901,4	296,7	553	273,5	214,9
1996	2.007,9	605,1	724	663	535,8
1997	1.069,7	446,6	594	380,4	330,7
1998	978,5	455,8	562,6	371,8	350,7
1999	719,4	306,5	379,3	226,7	244,9
2000	816,6	225,7	419,8	292,8	293,1
2001	1.630,5	397,1	642,3	421,2	466,3

La distribució territorial de la precipitació és molt diferent entre illes.

9.2.1.1. MALLORCA

L'illa de Mallorca rep un total anual d'entorn a 650 mm. El màxim sol ser

a l'octubre, excepte en el part central de la Serra on és al desembre.

La variació espacial dels valors medits és molt destacable a causa de l'orografia. Destaca el màxim, superior als 1.400 mm anuals, a les zones més elevades de la Serra de Tramuntana, i el mínim al litoral meridional on no se superen els 300 mm.

9.2.1.2. MENORCA

El total anual de precipitació a Menorca és entorn a 600 mm. El màxim d'octubre és molt destacat respecte als mesos d'hivern. El repartiment espacial és molt regular, atenent a la poca altitud dels relleus. Es pot destacar la zona central amb uns valors una mica superiors als 700 mm.

9.2.1.3. EIVISSA-FORMENTERA

A Eivissa i Formentera el total anual de precipitació està al voltant dels 450 mm, amb un règim lleugerament diferent del de les altres illes, amb un doble màxim d'octubre. Respecte a la distribució espacial, a Eivissa hi ha un màxim a les zones muntanyoses, on se superen els 600 mm. En contrast, al litoral sud eivissenc i al nord de Formentera no se superen els 300 mm.

9.2.2. PRECIPITACIONS INTENSES

En el nostre territori són possibles els ruixats que deixen quantitats importants de precipitació en 24 hores, que han arribat a valors extrems de fins a 500 mm al Serra de Tramuntana de Mallorca, 400 mm al litoral oriental i meridional d'aquesta illa i a més de 200 mm en els altres territoris.

9.2.2.1. Mallorca, Serra de Tramuntana

El temporal del 21 al 23 d'octubre de 1959, el més intens registrat instrumentalment a Mallorca, va deixar més de 700 mm en un sol episodi als observatoris de la part central de la Serra de Tramuntana.

9.2.2.2. Mallorca, És Pla

El 4 d'octubre de 1957, un conjunt de ruixats localitzats en el Llevant de Mallorca i a Menorca van deixar precipitacions de fins a 400 mm en Santanyí i 191 mm en l'àrea de Maó.

9.2.2.3. Menorca

La precipitació en 24 hores més intensa registrada mai a Menorca va ser la del 8 d'octubre de 1958, durant un temporal que va afectar el conjunt de les Illes Balears i que al far de Punta Nati, en Ciutadella, va deixar 201 mm.

9.2.2.4. Eivissa

El 15 de novembre de 1985 un gran nucli tempestuós va afectar Formentera i Eivissa, amb la precipitació més intensa mai registrada en les Pitiüses. L'observatori de Santa Eulària va recollir 281 mm.

9.2.2.5. Formentera

L'àrea de la Mola és l'espai de Formentera amb una major probabilitat de precipitacions intenses. Aquí, el 26 d'octubre de 1975, en una sola jornada van caure 202 mm de precipitació.

9.3. VENTS

Les direccions i intensitats predominants dels vents en les Illes varien en els diferents observatoris en funció del relleu i de la situació. No obstant això, en totes es pot detectar un predomini dels vents de component N en l'època freda i de component E i les brises locals a l'estiu.

Es pot establir una diferenciació entre el règim general de vents i els vents locals.

9.3.1. VENTS GENERALS

9.3.1.1. Mallorca

A l'illa de Mallorca s'aprecia un predomini de vents del SO a la Badia de Palma, mentre que a les badies d'Alcúdia i de Pollença el vent predominant és del NE. Això es pot explicar per l'efecte pantalla dels Pirineus i de la Sierra de Tramuntana, que impedeixen que el vent de Tramuntana arribi al sud de l'illa.

9.3.1.2. Menorca

A Menorca es dona un marcat predomini del vent del Nord (Tramuntana), a causa de la situació geogràfica i de l'absència de relleus importants.

9.3.1.3. Eivissa-Formentera

A Eivissa i a Formentera destaca la importància dels vents de component sud-oest i est. Els primers s'estableixen amb relació als temps d'hivern amb circulació zonal. Els vents de l'Est predominen a l'estiu per influència de les masses continentals pròximes.

9.3.2. VENTS LOCALS

9.3.2.1. Mallorca

El règim d'embat s'estableix diàriament a conseqüència de la variació de la temperatura. El vent bufa de mar a terra durant les hores de màxima insolació i la seva direcció s'inverteix, amb menor intensitat, durant la nit. A Mallorca, en l'època càlida de l'any es desenvolupa un règim d'embats d'origen marítim convergents al centre de l'illa, cosa que afavoreix una moderació dels temperatures i determina la formació de nebulositat i, ocasionalment, precipitacions.

La persistència de l'embat a Mallorca ha permès la utilització de l'energia eòlica per moure els molins que extreuen aigua als horts de les planes litorals de Mallorca

9.3.2.2. Menorca

Menorca i l'extrem oriental de Mallorca estan situades gairebé al centre de la conca mediterrània i queden exposades a les entrades de vent del nord, que es canalitzen entre els Alps i els Pirineus i donen pas a la Tramuntana, un vent fred i sec. La freqüent formació de depressions al golf de Gènova provoca que les situacions del nord proliferin durant l'època freda de l'any.

El vent de Tramuntana transporta l'aerosol salí que provoquen les onades al litoral septentrional de Menorca i l'efecte d'aquest vent salinitzat explica les singulars formes de l'arbratge a les zones que queden exposades.

9.4. AIGÜES

9.4.1. HIDROLOGIA SUPERFICIAL

La circulació superficial d'aigües de les Illes Balears està determinada pels factors climàtics i geomorfològics, a més de l'acció humana.

Les peculiaritats morfològiques del territori afavoreixen la presència d'àrees endorreiques i d'espais lacustres. El règim de precipitacions controla el règim fluvial illenc amb gairebé absència de cursos permanents. La dimensió de cadascuna de les illes i la disposició del relleu organitza les diferents vessants. L'acció humana ha tret profit i ha modificat la vessament superficial.

9.4.1.1. L'endorreïsmo

Hi hi ha parts del territori insular on les característiques dels materials i la seva disposició afavoreixen que les aigües superficials no tinguin una sortida cap al mar i es quedin embassades o hagin de sortir subterràniament a través d'engolidors.

9.4.1.1.1. Mallorca

A Mallorca les zones endorreiques són relativament abundants al Serra de Tramuntana (Coma de Són Torrella, Coma de Mortitx, Clot de l'Infern, Clots Carbons).

Els sectors endorreics més extensos apareixen al sud de Mallorca on se situen la Coma de Són Granada (Llucmajor), el Camp d'en Torrella (Santanyí), el Camp de sa Vinya (Santanyí) i el Camp Lledó (Ses Salines).

9.4.1.1.2. Menorca

En el Migjorn de Menorca hi ha amplis sectors plans, situats entre els barrancs, que queden desproveïts de sortida exterior de l'aigua.

9.4.1.1.3. Eivissa-Formentera

Se situen en la part muntanyosa septentrional i destaquen els 'clots' de Santa Agnès de Corona i Sant Mateu d'Aubarca.

9.4.1.2. ESPAIS LACUSTRES

La combinació de l'acció dels torrents i la dinàmica del litoral ha provocat la formació d'àrees pantanoses i zones humides a la desembocadura dels diferents torrents. En aquest sentit destaca la presència d'estanys d'aigües salobres al tram final dels barrancs, així com també la formació d'albuferes, salobres i zones humides al fons de les badies cap a on drenen diferents torrents.

Altres llacs tenen un origen lligat més estretament a la dinàmica litoral i s'han vist afavorits pels canvis de nivell del mar en èpoques recents, com són els grans estanys de Formentera, que en el cas d'Estany donis Peix es comuniquen amb el mar.

9.4.1.2.1. Mallorca

Les zones humides litorals de Mallorca de majors dimensions es localitzen al fons de les badies, coincidint amb l'àrea de desembocadura dels majors torrents de les vessants insulars, aquest és el cas d'albufera, L'Albufereta i És Salobrar de Camps. Alguns zones humides majors s'han dessecat en temps històrics, com és el cas del Prat de Sant Jordi, a la Badia de Palma, i És Salobrar Gran de Magaluf, al litoral de Calvià.

Igualment es conserven els estanys formats a la desembocadura dels torrents que travessen la Marineta de Petra (torrent de Na Borges, torrent de Són Real i torrent de Són Bauló).

En la part meridional de l'illa són destacables Estany de Ses Gambes, zona endorreica inundada als voltants de Ses Salines.

9.4.1.2.2. Menorca

Menorca mostra profusió de zones humides litorals, en la costa de Tramuntana les albuferes i prats es localitzen al fons de les profundes cales i ports, coincidint amb el punt final de valls amb poc pendent. Un cas especial és el de S'albufera des Grau, constituïda per un fons de vall inundable i comunicat amb el mar per un pas estret.

Al litoral de Migjorn apareixen estanys, semblants per la seva morfologia als de la costa oriental mallorquina, localitzats al tram final dels barrancs que solquen aquesta comarca. Com a cas excepcional en Són Bou el prat no apareix encaixat dins el barranc sinó que és més ampli i està separat del mar per una franja d'arenal.

9.4.1.2.3. Eivissa-Formentera

Eivissa presenta una gran àrea humida litoral, la de Ses Salines, que comprenen gran part de l'extrem meridional de l'illa. Als voltants de Vila hi ha restes d'una important zona humida, Ses Feixes, actualment gairebé tota ella urbanitzada.

A Formentera destaquen dos grans llacunes, Estany Pudent i Estany des Peix (aquest últim comunicat amb el mar), a més de la zona humida de Ses Salines.

9.4.1.3. Règim fluvial

En les Illes Balears actualment a penes hi ha cursos permanents d'aigua, i la xarxa de circulació superficial d'aigua està composta per torrents, amb un règim irregular, caracteritzat per l'absència de cabals a l'estiu i per sobtades avingudes motivades pels temporals de pluja més intensos.

No obstant això, hi ha trams permanents, alguns cursos tenen aportacions anuals molt considerables i, puntualment, els cabals màxims poden ser extraordinàriament intensos.

9.4.1.3.1. Cursos permanents

Eivissa, temps endarrerere, era l'illa que mantenia un nombre més gran de cursos permanents, era especialment notable el cas del Riu de Santa Eulària.

En l'actualitat hay alguns trams excepcionals de torrents que encara corren tot l'any com el barranc d'Algendar, en el Migjorn de Menorca i el torrent de na Borges, en la Marineta de Petra.

9.4.1.3.2. Aportacions anuals

Els torrents que al cap de l'any tenen uns cabals més importants es troben a Mallorca i reben fonts de l'àrea de la Sierra de Tramuntana. Es tracta del torrent de Sant Miquel, alimentat per les fonts Ufanés de Gabellí, el torrent Major de Sóller, que rep aigües de les nombroses fonts d'aquesta vall, i el torrent Gros, a la vessant de Palma, amb les aportacions de la font de Mestre Pere.

9.4.1.3.3. Avingudes i cabals punta

Durant els episodis de pluges molt violentes, localitzades preferentment a la tardor, els torrents poden portar momentàniament grans quantitats d'aigua i superar àmpliament els seus marges. Així, durant les inundacions de 1989 en el Llevant i Migjorn de Mallorca, a la vessant de Campos es van mesurar puntes de cabal amb valors pròxims o superiors als 1000 metres cúbics per segon.

9.4.1.3.4. Xarxa fluvial

En funció de la disposició del relleu insular, els torrents es distribueixen en diverses vessants, que agrupen els diferents cursos que drenen des de l'espai limitat pels diferents obstacles muntanyosos i desemboquen cap a un mateix tram de litoral.

Les illes majors presenten vessants ben definides i amb extensions considerables.

9.4.1.3.4.1. Mallorca

A Mallorca hi ha un total de set vessants hidrogràfiques. Es distingeixen dues vessants litorals amb cursos breus que drenen respectivament des de la Serra de Tramuntana cap al litoral nord-occidental i des de les Serres de Llevant cap al litoral sud-oriental.

Els cursos més llargs es dirigeixen cap a les tres vessants que finalitzen en les planes al·luvials del fons de les badies, es tracta de les vessants d'Alcúdia, de Palma i de Campos (aquesta última també denominada vessant Meridional).

En els extrems de la Serra de Tramuntana s'obren dues petites vessants, la de Pollença i la d'Andratx.

9.4.1.3.4.2. Menorca

Menorca apareix dividida en dues vessants que desguassen respectivament cap al litoral septentrional (vessant de Tramuntana) i meridional (vessant de Migjorn).

Ambdues són pràcticament simètriques i d'extensió semblant. A la vessant de Migjorn destaquen els espectaculars barrancs per on discorren els principals torrents (Algendar, Trebalúger, Cala en Porter...).

9.4.1.3.4.3. Eivissa-Formentera

Eivissa es divideix en dos grans vessants, separades per la línia d'altures, des de les serres de Sant Josep fins Els Amunts.

La vessant de Xaloc és la més extensa, en ella desemboquen els cursos més importants de l'illa, en tant que cap a la vessant de Mestral només finalitzen torrents curts, a excepció del torrent donis Buscastell.

9.4.2. HIDROLOGIA SUBTERRÀNIA

9.4.2.1. Hidrologia subterrània (Mallorca)

La hidrologia subterrània de Mallorca és molt complexa, amb un gran sector del Pla impermeable. Les àrees muntanyoses de la Serra de Tramuntana i les Serres de Llevant funcionen com a aqüífers fisurals, amb nombroses subunitats. Completen el territori els aqüífers mixtos de les Marines i els grans aqüífers porosos del Pla de Palma y el Pla d'Inca - Sa Pobla.

Una activa circulació subterrània i l'acció dels torrents que transporten cabals de fonts que s'infiltra aigües sota, transvasen recursos d'unes unitats aqüíferes a altres, especialment des de les serres cap a a les planes i les marines.

9.4.2.2. Hidrologia subterrània (Menorca)

Una gran part de la comarca de Tramuntana de Menorca no presenta aqüífers importants perquè els materials majoritàriament són impermeables. En canvi, les calcarenites del Migjorn funcionen com un aqüífer de caràcter mixt porós amb fissures que emmagatzema importants recursos.

Les zones de Tramuntana, constituïdes per calcàries (Algaiarens i Albaida), també configuren aqüífers fissurats importants.

9.4.2.3. Hidrologia subterrània (Eivissa-Formentera)

Eivissa presenta una circulació d'aigües subterrànies molt complexa, amb nombroses unitats aqüíferes que temps endarrere desguassaven a través de nombroses fonts.

Per les seves petites dimensions, la reduïda pluviometria i l'escassa infiltració, els recursos subterranis de Formentera són poc importants.

10. BIOGEOGRAFIA

10.1. EDAFOLOGIA

10.1.1. EDAFOLOGIA (MALLORCA)

Des del punt de vista dels sòls, a Mallorca es constata el predomini dels litosols calcaris en les àrees muntanyoses, tant de la Serra de Tramuntana com dels Serres de Llevant. Els sòls policiclis predominen en les àrees planes, amb sòls marrons-vermellosos en determinades planes al·luvials, en tant que els sòls marrons i castanys calcaris amb sediments de terra rossa es desenvolupen sobre les àrees de les marines meridionals i algunes zones del Pla.

Els sòls recents apareixen representats en les àrees litorals sobre dunes i eolianitas, a més de a les zones humides i en els salobrans.

10.1.2. EDAFOLOGIA (MENORCA)

La gran diferència litològica existent entre el Migjorn, calcaris, i la Tramuntana, on hi ha grans extensions amb predomini de materials silícis, marca un contrast entre els sòls de la part meridional de l'illa, amb sòls marrons i castanys calcaris i els de la zona septentrional, amb presència de sòls de terra marró sobre materials silícis.

10.1.3. EDAFOLOGIA (EIVISSA-FORMENTERA)

Les Pitiüses mostren una notòria varietat edàfica, a Eivissa les àrees muntanyoses presenten litosols calcaris, en tant que a les regions muntanyoses que els envolten apareixen sòls policiclis sobre terrenys calcaris. Les especials característiques climàtiques i litològiques de Formentera, amb un notable grau d'aridesa i presència d'importants camps dunars i d'eolianitas, provoquen un predomini dels sòls recents.

Tant a Eivissa com a Formentera, la presència d'importants àrees salobres provoca extenses zones amb sòls salins ('solontxacs').

10.2. VEGETACIÓ

10.2.1.. MASSES FORESTALS

Els boscos en les Illes Balears ocupen una superfície aproximada de 122.500 hi ha, xifra que suposa un 25% de la superfície de les nostres illes. A grans trets podem diferenciar dos tipus de masses forestals: l'encinar i el pinar.

10.2.1.1. ALZINAR

L'encinar és el bosc típic del Mediterrani i, en temps antics cobria grans extensions a Mallorca i Menorca, però actualment, i a causa de l'acció de l'home, la seva superfície ha quedat molt reduïda. Quan parlem d'encinar ens referim a un bosc dens, ombreig i fresc, amb un recobriment total de les copes dels arbres. Però també fem referència a boscos mixtos formats per pins amb un sotabosc format per alzines immadures, que creixen sota l'ombra dels pins, i que amb el temps arribaran a ser un encinar madur, o bé si es troben en solanes s'establiran conjuntament amb els pins.

10.2.1.2. PINAR.

Si l'encinar és la comunitat arbòria per excel·lència tant des d'un punt de vista naturalístic com a botànic, a nivell paisatgístic i d'ocupació del territori la massa forestal més característica és el pinar que s'estén per tota la geografia balear i, especialment per Eivissa i Formentera, del qual prenen el seu nom: Illes Pitiüses o dels pins.

10.2.2. GARRIGUES

En les Balears, com en la resta del territori banyat pel Mediterrani, són molt comuns les formacions vegetals amb absència d'arbres i dominades per arbusts de fulles forts i persistents denominades amb diferents termes: màquia o garriga. Podem destacar dos tipus: la garriga d'ullastre i la garriga de romaní i 'xiprell'. A part d'aquests dos tipus hi ha altres com ara les formades per espècies dels gèneres *Timus*, *Nerium*, *Lavandula*, *Erica*, etc.. amb una superfície inferior.

En algunes zones de muntanya la pressió dels incendis i el pasturatge afavoreixen l'abundància de càrritx i garballó. Aquest tipus de vegetació és molt representatiu de les marines de Llucmajor, Santanyí i Petra a Mallorca, mentre que a Menorca creix per tot, encara que sense ocupar grans extensions. En les Pitiüses, al contrari, es troba molt malparada.

10.2.3. VEGETACIÓ RUDERAL

Les muntanyes presenten unes condicions ambientals i climatològiques diferenciades on la vegetació existent s'ha hagut d'adaptar a les temperatures més baixes, a precipitacions més elevades i als forts vents. Aquest fet és bàsicament perceptible a la Serra de Tramuntana, Mallorca, i puntualment en punts interiors de Menorca (El Toro) o d'Eivissa (Els Amunts) a causa de les escasses altituds existents. En aquests llocs trobem la vegetació culminal, caracteritzada per una alta proporció d'endemismes i també amb grans extensions de càrritx.

Les carritxeres s'han convertit en un dels paisatges més abundants en les nostres illes. Configuren paisatges d'aspecte sabanoide caracteritzats pel domini del càrritx resultat dels focs periòdics efectuats pels pastors per obtenir àpat fresca per al bestiar. Es tracta d'espais on abunden també espècies vegetals pròpies dels ullastrars, però mai no trobem arbres i arbusts d'altura superior al metre.

10.2.4. EL LITORAL

Les Illes Balears disposen d'una extensa i variada costa, des de la rocalla a la sorrenca. Per a la vegetació, viure al litoral implica adaptar-se a les esquitxades del mar i de la sal així com suportar la forta insolació. En aquest apartat podem diferenciar la vegetació del litoral rocós i la del litoral sorrenc.

Els roquedals baixos de les nostres costes, contínuament exposats a l'impuls marí, són colonitzats per plantes de fulles carnosos adaptats a viure en condicions d'elevada salinitat. Les més representatives són les *Limonium*, de les que en Balears creixen una trentena, sent un bon grapat d'elles exclusives del nostre territori.

10.2.4.1. Zones humides

Les zones humides són espais caracteritzats per la presència d'aigua on la vegetació existent dependrà de dos factors: la quantitat d'aigua i la concentració de sal que aquesta presenta.

Els boscos de ribera són comunitats arbòries que creixen als torrents i a la vora de canals d'algunes albuferes. Es tracta de comunitats formades per arbres alts de fulla caduca que deixen passar poca llum. Són comunitats antròpiques, ja que bona part dels arbres que els han estat introduïts per l'home, encara que a Eivissa creix el baladre de forma natural i com a únic representant forestal de ribera. Amb ells poden aparèixer formacions vegetals d'esbarzers i altres plantes espinoses-, majoritàriament de la família de les rosàcies.

Les espècies dominants a les albuferes o salobrans on predominen les aigües dolces o amb escassa influència marina són les halòfiles, és a dir les que únicament tenen les arrels i la tija dins l'aigua. Al contrari, on l'aigua és més salada predominen les espècies halòfiles com el jonc.

10.3. FAUNA

La fauna superior dels Illes Balears es caracteritza per la seva pobresa en espècies, la falta de grans herbívors o carnívors, així com també perquè no tots els grans grups estan representats.

Els motius d'aquestes característiques són la limitació de l'espai, la falta

de recursos l'aïllament i la història biogeogràfica.

L'avifauna constitueix un cas a part, ja que pot travessar l'espai marítim que separa les Illes del Continent i que apareix representada per un gran nombre d'espècies, tant sedentàries com migrants. El mateix es pot dir dels mamífers alats (ratapinyades). En canvi el nombre de mamífers terrestres, rèptils o amfibis és molt reduït.

10.3.1. AMFIBIS

Els amfibis estan representats en les Illes pel 'granot' (*Rana perezi*), present a tots els territoris insulars, i amb gran densitat a Mallorca. En canvi el 'granot' arbori (*Hyla meridionalis*) únicament habita a Menorca.

El gripau, amfibi que en estat adult no necessita viure a prop de l'aigua (*Bufo viridis*) es troba a Mallorca, Menorca i Eivissa.

10.3.2. RÈPTILS

Els rèptils estan representats per tortugues (quelonis), dragons i sargantanes (sauris) i serps (ofidis).

10.3.3. MAMÍFERS

10.3.3.1. Insectívors

L'insectívor que es troba en la major part del territori de les Illes és l'erico (*Erinaceus algirus*).

10.3.3.2. Lagomorfs i rosegadores

Els mamífers lagomorfs (conills i llebres) no estan presents en tot el territori. Els conills (*Orytolagus cuniculus*) són abundants, tant a les illes majors com en un gran nombre d'illots, en canvi la llebre (*Lepus capensis*) només es troba a Mallorca.

Els rosegadores estan relativament ben representats a l'arxipèlag.

10.3.3.3. Carnívors

En les Illes només trobem carnívors de petites dimensions, la mostela (*Mussola nivalis*) que habita les illes majors, i el mart (*Martes martes*) que només està a Mallorca i Menorca, contràriament a la geneta (*Genetta genetta*), que es troba tant a Mallorca com a Eivissa i no està present a Menorca.

10.3.3.4. Herbívors

Cal remarcar poblacions ferals (animals domèstics escapats i els seus descendents que acaben per constituir poblacions notables).

10.3.4. Ocells

El nombre d'espècies d'ocells representats en les Illes és considerablement elevat, es troben tant ocells sedentaris, com també nombroses espècies migratòries.

Tenen especial interès els ocells de rapinya, així com les que habiten les àrees humides i el litoral.

11. L'HOME I EL MEDI

11.1. EXPLOTACIÓ DELS RECURSOS NATURALS

11.1.1. LA SAL

La sal, explotada aprofitant la presència de zones humides litorals, ha estat el recurs miner que tradicionalment ha tingut una major importància. Destaca especialment la gran tradició salinera de les Pitiüses, ja que la sal extreta dels estanys de Ses Salines va constituir una de les principals fonts de recursos d'Eivissa.

A Mallorca hi ha hagut una notable activitat salinera, que s'ha centrat particularment en l'extrem sud de l'illa. En aquesta àrea destaquen les salines situades sobre part de l'extensió del Salobrar de Campos. Més antigues són les salines de la Colònia de Sant Jordi, ja aprofitades durant l'època púnica.

11.1.2. EL MARÈS

Una altra explotació minera tradicional ha estat la de la pedra per a la construcció, de manera especial el marès, formada per les platges fòssils del Quaternari i que ha estat objecte d'una extracció molt intensa sobretot en el Migjorn de Menorca i en les marines de Mallorca. Antigament, i per afavorir el seu transport, s'aprofitaven les pedreres de la riba del mar.

11.1.3. L'AIGUA

11.1.3.1. L'aigua superficial

El recurs natural més buscat i apreciat ha estat l'aigua, necessària tant per a l'abastament humà com per als regadius. Des d'antany s'han aprofitat les fonts i sorgències per alimentar horts a través de sèquies i per moure molins hidràulics, model present encara a Eivissa (Torrent des Buscastell) i temps endarrere

en nombrosos horts de fonts a Mallorca (vall de Sóller, Banyalbufar, Coanegra, la Vall de la Nou, Canyamel...).

11.1.3.2. Les aigües subterrànies

La necessitat de recursos ha provocat l'explotació dels recursos subterranis, amb nombroses perforacions que extreuen aigua a un ritme creixent. L'increment de les necessitats urbanes i turístiques, així com l'increment de les àrees regades ha provocat una sobreexplotació dels pous, fins al punt que determinats aqüífers litorals han quedat salinitzats, fenomen extremadament preocupant a Eivissa i en les àrees litorals de Mallorca.

11.2. IMPACTES EN EL MEDI AMBIENT

Des de la seva arribada a les Illes l'home va modificar profundament el seu medi amb la introducció de noves espècies animals i de plantes que li eren de profit. Un dels primers efectes de la colonització humana va ser l'extinció de gairebé tota la fauna superior anterior (excepte les sargantanes i el ferreret) i la introducció (accidental o conscient) d'aquelles espècies que actualment caracteritzen la fauna insular actual (tortugues, dragons, serps, granots, rosegadores, conills...).

Els impactes principals produïts per la presència de l'home i derivats de les seves actuacions són els següents:

- Destrucció de la coberta vegetal
- Dessecació dels zones humides
- Incendis forestals
- Erosió

11.3. GEOMORFOLOGIA ANTRÒPICA

11.3.1. 'PARETS SEQUES'

Hi ha una gran quantitat d'estructures de construcció de pedra en sec (murs de delimitació...) que interfereixen l'acció de les aigües corrents, modifiquen el funcionament de la hidrologia insular i obstrueixen els moviments de vessant.

11.3.2. MODIFICACIÓ DINÀMICA LITORAL

La construcció de ports, així com la destrucció dels complexos sistemes de platges i dunes ha derivat cap a una modificació de la dinàmica dels corrents marítims costers i dels sediments de les platges. Això ha afavorit la progressiva desaparició de diferents arenals, així com la sedimentació excessiva de sorra en llocs que en altre temps eren fondos. Aquests impactes han estat molt intensos en els grans arenals de les badies de Mallorca (Palma, Alcúdia, Són Servera-Cala Millor), així com també en les petites platges de fons de cales.

11.3.3. ACUMULACIÓ DE RESIDUS

L'increment de les activitats urbanes, el creixement demogràfic i els canvis en el mode de vida tradicional han derivat cap a un augment molt notori en la producció de residus sòlids, que s'acumulen progressivament i que han obligat a l'amuntegament de les escombraries en grans abocadors, amb solucions costoses d'eliminació com la incineració.

11.3.4. LA CONTAMINACIÓ

La intensitat de la presència humana arriba a provocar una contaminació ambiental, que encara que no és generalitzada, aconsegueix nombrosos llocs. És detecta una sensible contaminació acústica en les àrees urbanes i localitzacions pròximes a autopistes i aeroports. Hi ha un creixent problema de contaminació dels sòls provocat per l'ús de fertilitzants i plaguicides a les zones d'agricultura intensiva. Les aigües superficials i subterrànies pateixen una pèrdua de qualitat a causa de l'abocament d'aigües residuals. Puntualment, activitats industrials i urbanes afecten negativament la qualitat de l'aire.

12 RISCOS NATURALS

12.1.1. Sequeres

El dèficit de precipitacions durant un episodi més o menys llarg de temps acaba per provocar una falta d'aigua per a les necessitats de la societat. Antigament la sequera tenia una gran incidència sobre l'agricultura (que era l'activitat econòmica principal), i la falta de pluja durant els moments crítics per a la collita de cereals provocava greus crisis econòmiques i socials. Els segles XVII, XVIII i XIX es van veure molt afectats per sequeres d'aquest tipus.

Les creixents necessitats d'aigua per a l'abastament urbà i per a regadiu provoquen que una disminució de la quantitat de pluja total es tradueixi en una baixada del nivell dels pous i embassaments i té conseqüències socials perjudicials. Ha estat molt destacable en aquest sentit l'efecte de la seqüència seca de la dècada de 1980-1990, en la qual és molt remarcable 1983, l'any més sec del segle XX en les Illes.

12.1.2. INUNDACIONS

Els torrents de les Illes tenen una notable capacitat de portar sobtades avingudes per precipitacions de gran intensitat (especialment probable a la fi d'estiu i tardor), així com per la forma de les conques fluvials i la disposició dels relleus. Aquestes avingudes fluvials poden inundar les àrees pròximes als torrents, així com estendre's per les planes litorals i els cons al·luvials. La intensa ocupació humana dels àrees litorals, l'explotació agrària de les planes i el creixement urbà no controlat contribueixen a incrementar el risc de destruccions per torrentades, especialment a Eivissa i a Mallorca.

12.1.3. ESSLAVISSAMENTS I TERRATRÈMOLS

Els moviments de terrenys a les vessants muntanyoses han afectat repetidament les Illes Balears, i amb una major intensitat a la part septentrional de Mallorca, on sectors com la vall de Sóller-Fornalutx, el litoral de Banyalbufar-Estellencs i els voltants de Mancor han patit repetidament incidents d'aquesta classe. En canvi el risc de moviments sísmics és remot en les Illes, i els escassos terratrèmols històrics datats van ser d'escassa importància.

12.1.4. VENTS FORTS

Les ventades associades a profundes depressions mediterrànies han provocat i provoquen destruccions, tant als terrenys rústics com en les àrees urbanes, les estructures portuàries i la navegació. Menorca s'ha vist afectada repetidament per destrosses provocades pel vent. Una de les manifestacions atmosfèriques més violentes, els 'cap de fibló', ocasionalment també han afectat el territori insular.

13 GEOGRAFIA HUMANA

13.1. POBLACIÓ

13.1.1. Introducció

A grans trets es pot parlar de dos models demogràfics.

- * El preturístic, que s'allarga fins als anys cinquanta, correspon a una societat fonamentalment rural, d'escassa potència econòmica i on domina l'emigració.
- * El post-turístic, sorgit de l'explosió del turisme de masses, se sustenta en una societat bàsicament urbana, amb forta potència econòmica i capaç de generar forts fluxos immigrants.

13.1.2. Evolució i distribució de la població

13.1.2.1. Introducció

Les Illes Balears van registrar, segons el padró municipal d'habitants de 2002, una població de dret de 916.968 habitants, un 79.6% dels quals es troba a Mallorca, un 11,7% resideix en la Pitiüses i la resta, un 8,7%, viu a Menorca.

La distribució territorial d'aquesta població és desigual. Destaca el fet que el 39.09% es concentra al municipi de Palma Així mateix, els 10 municipis de més de 20.000 habitants (Calvià, Inca, Lluçmajor, Marratxí, Manacor, Palma, Ciutadella, Maó, Vila d'Eivissa i Santa Eulària) concentren el 25.21% de la població total balear.

13.1.2.2. General

En les següents taules es pot observar l'evolució de la població per grups d'edat i sexe en les Illes Balears entre 1996 i el 2002

Població per grups d'edat i sexe

	Total			Homes			Dones		
	1996	1999	2002	1996	1999	2002	1996	1999	2002
Total	760.379	821.820	916.968	373.891	406.358	458.349	386.488	415.462	458.619
0-4	38.949	38.371	43.645	20.022	19.853	22.392	18.927	18.518	21.253
5-9	42.390	44.510	45.815	21.735	22.887	23.375	20.655	21.623	22.440
10-14	47.476	46.947	48.762	24.406	24.108	25.048	23.070	22.839	23.714
15-19	55.607	54.255	52.916	28.404	27.923	27.249	27.203	26.332	25.667
20-24	61.557	64.452	70.903	31.429	32.832	36.283	30.128	31.620	34.620
25-29	62.408	69.907	86.953	31.237	35.390	45.060	31.171	34.517	41.893
30-34	62.372	70.862	84.220	31.130	35.821	43.579	31.242	35.041	40.641
35-39	58.176	65.659	79.165	28.925	32.883	40.622	29.251	32.776	38.543
40-44	52.343	59.282	69.985	26.325	29.571	35.591	26.018	29.711	34.394
45-49	49.463	53.849	60.853	24.905	27.427	31.093	24.558	26.422	29.760
50-54	43.245	51.417	55.588	21.864	26.245	28.276	21.381	25.172	27.312
55-59	35.683	40.580	49.283	17.743	20.430	25.011	17.940	20.150	24.272
60-64	37.627	37.724	37.858	18.180	18.421	18.832	19.447	19.303	19.026
65-69	34.469	37.153	38.550	15.955	17.504	18.449	18.514	19.649	20.101
70-74	29.669	31.982	33.069	13.049	14.181	14.872	16.620	17.801	18.197
75-79	22.198	24.901	26.850	9.161	10.355	11.117	13.037	14.546	15.733
80-84	15.445	16.785	17.926	5.829	6.331	6.796	9.616	10.454	11.130
85-89	8.156	9.190	9.952	2.757	3.114	3.360	5.399	6.076	6.592
+90	3.146	3.994	4.675	835	1.082	1.344	2.311	2.912	3.331

13.1.2.3 Detall per illes

	Balears			Mallorca			Menorca			Eivissa Formentera		
	1996	1998	2001	1996	1998	2001	1996	1998	2001	1996	1998	2001
Total	760.379	796.483	878.627	609.150	637.510	702.122	67.009	69.070	75.296	84.220	89.903	101.209
Homes	373.891	392.835	437.340	298.422	313.279	348.250	33.226	34.275	37.633	42.243	45.281	51.457
Dones	386.488	403.648	441.287	310.728	324.231	353.872	33.783	34.795	37.663	41.977	44.622	49.752
0-4	38.949	37.840	40.313	30.729	30.033	31.992	3.497	3.422	3.979	4.723	4.385	4.342
Homes	20.022	19.412	20.705	15.784	15.440	16.469	1.853	1.779	2.008	2.385	2.193	2.228
Dones	18.927	18.428	19.608	14.945	14.593	15.523	1.644	1.643	1.971	2.338	2.192	2.114
5-9	42.390	43.953	45.428	33.377	34.793	35.986	3.873	3.870	3.800	5.140	5.290	5.642
Homes	21.735	22.654	23.294	17.120	17.913	18.415	1.967	1.982	1.969	2.648	2.759	2.910
Dones	20.655	21.299	22.134	16.257	16.880	17.571	1.906	1.888	1.831	2.492	2.531	2.732
10-14	47.476	46.815	47.735	37.687	37.056	37.777	4.118	4.068	4.196	5.671	5.691	5.762
Homes	24.406	24.034	24.475	19.362	19.003	19.399	2.121	2.081	2.122	2.923	2.950	2.954
Dones	23.070	22.781	23.260	18.325	18.053	18.378	1.997	1.987	2.074	2.748	2.741	2.808
15-19	55.607	54.748	53.072	44.507	43.628	42.217	4.801	4.637	4.425	6.299	6.483	6.430
Homes	28.404	28.000	27.315	22.730	22.303	21.670	2.458	2.356	2.297	3.216	3.341	3.348

Dones	27.203	26.748	25.757	21.777	21.325	20.547	2.343	2.281	2.128	3.083	3.142	3.082
20-24	61.557	63.466	68.407	49.149	50.813	54.836	5.734	5.583	5.812	6.674	7.070	7.759
Homes	31.429	32.326	34.988	25.176	25.972	28.156	2.912	2.814	2.951	3.341	3.540	3.881
Dones	30.128	31.140	33.419	23.973	24.841	26.680	2.822	2.769	2.861	3.333	3.530	3.878
25-29	62.408	67.097	80.842	49.600	53.478	64.282	5.855	6.128	7.141	6.953	7.491	9.419
Homes	31.237	33.776	41.404	24.871	26.993	32.993	2.949	3.116	3.624	3.417	3.667	4.787
Dones	31.171	33.321	39.438	24.729	26.485	31.289	2.906	3.012	3.517	3.536	3.824	4.632
30-34	62.372	68.463	78.373	49.409	54.168	62.247	5.744	6.236	6.861	7.219	8.059	9.265
Homes	31.130	34.462	40.136	24.647	27.301	31.889	2.887	3.127	3.552	3.596	4.034	4.695
Dones	31.242	34.001	38.237	24.762	26.867	30.358	2.857	3.109	3.309	3.623	4.025	4.570
35-39	58.176	62.695	74.160	45.801	49.441	58.615	5.090	5.490	6.492	7.285	7.764	9.053
Homes	28.925	31.320	37.822	22.724	24.629	29.850	2.527	2.783	3.291	3.674	3.908	4.681
Dones	29.251	31.375	36.338	23.077	24.812	28.765	2.563	2.707	3.201	3.611	3.856	4.372
40-44	52.343	56.586	66.171	41.371	44.653	52.087	4.543	4.764	5.585	6.429	7.169	8.499
Homes	26.325	28.319	33.502	20.760	22.302	26.262	2.330	2.381	2.856	3.235	3.636	4.384
Dones	26.018	28.267	32.669	20.611	22.351	25.825	2.213	2.383	2.729	3.194	3.533	4.115
45-49	49.463	52.776	57.929	39.301	41.726	45.834	4.275	4.549	4.857	5.887	6.501	7.238
Homes	24.905	26.796	29.567	19.585	21.025	23.279	2.181	2.351	2.528	3.139	3.420	3.760
Dones	24.558	25.980	28.362	19.716	20.701	22.555	2.094	2.198	2.329	2.748	3.081	3.478
50-54	43.245	48.277	54.137	35.086	38.812	42.935	3.435	3.888	4.555	4.724	5.577	6.647
Homes	21.864	24.554	27.547	17.650	19.533	21.668	1.718	1.991	2.315	2.496	3.030	3.564
Dones	21.381	23.723	26.590	17.436	19.279	21.267	1.717	1.897	2.240	2.228	2.547	3.083
55-59	35.683	36.969	45.953	28.713	29.848	37.205	3.311	3.270	3.641	3.659	3.851	5.107
Homes	17.743	18.573	23.274	14.241	14.954	18.746	1.622	1.599	1.815	1.880	2.020	2.713
Dones	17.940	18.396	22.679	14.472	14.894	18.459	1.689	1.671	1.826	1.779	1.831	2.394
60-64	37.627	38.146	37.796	30.759	30.994	30.338	3.072	3.145	3.451	3.796	4.007	4.007
Homes	18.180	18.540	18.748	14.746	14.956	14.993	1.510	1.555	1.696	1.924	2.029	2.059
Dones	19.447	19.606	19.048	16.013	16.038	15.345	1.562	1.590	1.755	1.872	1.978	1.948
65-69	34.469	35.504	37.774	28.451	29.182	30.898	2.773	2.860	2.992	3.245	3.462	3.884
Homes	15.955	16.552	17.921	13.091	13.540	14.542	1.299	1.334	1.450	1.565	1.678	1.929
Dones	18.514	18.952	19.853	15.360	15.642	16.356	1.474	1.526	1.542	1.680	1.784	1.955
70-74	29.669	30.816	32.774	24.553	25.352	26.969	2.577	2.653	2.638	2.539	2.811	3.167
Homes	13.049	13.704	14.729	10.672	11.156	12.014	1.191	1.235	1.223	1.186	1.313	1.492
Dones	16.620	17.112	18.045	13.881	14.196	14.955	1.386	1.418	1.415	1.353	1.498	1.675
75-79	22.198	23.792	26.181	18.486	19.850	21.676	1.878	1.954	2.210	1.834	1.988	2.295
Homes	9.161	9.823	10.829	7.551	8.056	8.842	802	866	957	808	901	1.030
Dones	13.037	13.969	15.352	10.935	11.794	12.834	1.076	1.088	1.253	1.026	1.087	1.265
80-84	15.445	16.106	17.439	12.803	13.372	14.461	1.405	1.437	1.445	1.237	1.297	1.533
Homes	5.829	6.062	6.527	4.760	4.980	5.338	566	579	571	503	503	618
Dones	9.616	10.044	10.912	8.043	8.392	9.123	839	858	874	734	794	915
85-89	8.156	8.763	9.758	6.799	7.279	8.095	722	785	862	635	699	801
Homes	2.757	2.972	3.289	2.268	2.442	2.675	248	258	313	241	272	301
Dones	5.399	5.791	6.469	4.531	4.837	5.420	474	527	549	394	427	500
90 y més	3.146	3.671	4.385	2.569	3.032	3.672	306	331	354	271	308	359
Homes	835	956	1.268	684	781	1.050	85	88	95	66	87	123
Dones	2.311	2.715	3.117	1.885	2.251	2.622	221	243	259	205	221	236

13.2. ESTRUCTURA TERRITORIAL

13.2.1. INTRODUCCIÓ

El territori apareix ocupat per usos diversos a partir de les funcions que se li assignen.

* Fins a la dècada dels anys cinquanta el creixement urbà es produeix majoritàriament a les ciutats tradicionals.

* La urbanització del litoral, iniciada en els anys seixanta, contribueix a canviar el paisatge de les nostres costes.

* Més recentment la colonització interior, en forma de residències secundàries, va transformant l'espai rural en un espai urbanitzat.

13.2.2. ESPAIS URBANS

13.2.3. ESPAIS URBANS TRADICIONALS

Entre els nombrosos factors geogràfics que condicionen l'emplaçament dels assentaments, els principals nuclis de les Balears, Palma, Maó, Eivissa i Ciutadella, van optar per situar-se a prop del mar i en costes resguardades. El port s'entenia com la principal via de comunicació, que afavoria el creixement tant de la ciutat portuària com dels centres interiors que estaven sota la seva influència i, alhora, eren complementaris. La industrialització va accelerar el creixement de nuclis secundaris com Manacor, Inca, Ferreries, etc.

13.2.3.1. Espais urbans de nova implantació

A partir dels anys seixanta, el pes de l'activitat turística ha provocat un procés d'urbanització del litoral i la revaloració dels seus nuclis, com a conseqüència d'això municipis amb un sol nucli han passat a una estructura poli nuclear, és a dir, amb diferents centres amb funcions residencials i/o d'estiueig o turístiques. Entre aquests municipis cal remarcar Calvià i Lluçmajor

13.2.4. URBANITZACIONS

13.2.4.1.

El desenvolupament del turisme de 'sol i platja' ha afavorit el creixement urbanístic litoral de gran part de les Balears. En algunes ocasions, aquest creixement ha aprofitat petit nuclis de pescadors existents o bé s'han iniciat novament. La urbanització del litoral ha generat grans transformacions en l'ús del sòl, amb un augment dels usos urbans i de funcions turístiques i/o residencials en detriment de les superfícies i usos rurals.

Les principals zones turístiques tradicionals són: la platja de Palma, Palmanova-Magaluf, Santa Ponça, Peguera, port d'Andratx, port d'Alcúdia i port de Pollença, Can Picafort, Cala Covarda, Porto Cristo, sa Coma-s'Illot, Cala Millor i port de Sóller.

A Menorca, el fet que el turisme arribés alguns anys més tard que a la resta d'illes va permetre que el procés urbanitzador del litoral es realitzés d'una manera més ordenada i planificada. D'aquí que es caracteritzi pel menor grau d'ocupació territorial i el seu caràcter extensiu, per tant menys impacten-te visualment però més consumidor de territori. La costa de Tramuntana és la que presenta un menor grau d'urbanització litoral.

Eivissa, sobretot, ha patit un fort desenvolupament turístic que ha generat una notable ocupació del territori, principalment del litoral, amb assentaments turístics i urbanitzacions residencials. És l'illa de les Balears que ha tingut un creixement urbanístic més desordenat i indiscriminat al llarg del seu litoral, a excepció de les àrees de més difícil accés i de topografia accidentada, com és el cas dels Amunts.

Formentera, caracteritzada igual que Eivissa per la dispersió dels seus assentaments tradicionals, ha patit un lleuger procés de concentració entorn dels principals nuclis o urbanitzacions amb caràcter turístic i residencial.

13.2.4.2. Urbanització interior

Els últims anys, un nou procés urbanitzador accelerat va afectar als nostres camps, que abans estaven dedicats exclusivament a l'agricultura i ara estan ocupats per habitants de la ciutat amb la intenció de passar el temps lliure. Aquest fet, que afecta especialment a Mallorca, implica un augment de la residències secundàries en nuclis de l'interior i, principalment, en els espais rurals dispersos.

La urbanització del camp, com la del litoral, té en general una ocupació temporal, d'estiu, de cap de setmana, etc. en forma de residència secundària que, en molts dels casos acaben convertint-se en habitatges principals permanents gràcies a les facilitats de connexió amb els centres urbans.

13.3. TRANSPORTS

En les Balears hem de distingir entre els transports interiors, suportats per infraestructures terrestres, carreteres o línies ferroviàries, i els transports exteriors, els quals, per la fragmentació física del territori balear, es realitzen per aire o per mar.

13.3.1. MALLORCA

Mallorca gaudeix dels tres tipus de transport interior: el de carretera, el ferroviari i l'urbà. Respecte al transport exterior, que li permet les relacions comercials i personals amb la Península i la resta del continent, disposa d'infraestructures adequades per al transport aeri i per al marítim.

La xarxa vial de Mallorca s'estructura entorn de tres grans eixos radials que convergeixen en Palma: l'autopista de Llevant, l'autopista de Ponent, l'autopista central i altres eixos comarcals menors, també d'estructura radial, com el Palma-Andratx, Palma - Manacor - Artà - Cala Covarda i Palma-Santanyí, a més dels aqueixos transversals Andratx - port de Pollença, Artà - port d'Alcúdia i Santanyí-Felanitx-Manacor.

Els ferrocarrils que actualment es troben en funcionament a Mallorca estan especialitzats exclusivament en transport de passatgers, encara que tenen funcions diferenciades. La línia Palma-Inca, prolongada fins a SA Pobra, freqüentada fonamentalment per passatgers residents a Mallorca. La línia Palma-Sóller, freqüentada per turistes no residents, té una funció més aviat turística.

13.3.2. MENORCA

A l'illa de Menorca el transport interior es redueix al de carretera, ja sigui amb vehicle particular, discrecional o amb línies regulars, ja que no té transport ferroviari ni tampoc disposa de línies de transport urbà.

Respecte als transports exteriors, a l'illa hi ha un aeroport amb trànsit domèstic i internacional, a més de l'aeroport de Sant Lluís, d'ús exclusivament militar. Per al trànsit marítim compta amb dos ports comercials, el de Maó i el de Ciutadella.

Tenint en compte la morfologia del territori menorquí i la localització dels nuclis de població més grans, la seva xarxa vial s'estructura entorn a un sol eix transversal, que s'estén des de Maó, al llevant de l'illa, a Ciutadella, al ponent.

13.3.3. EIVISSA I FORMENTERA

Els moviments de passatgers a l'interior de les Pitiüses es fan per carretera, però només Eivissa té línies regulars de transport interurbà, que articulen la capital amb els principals nuclis de població.

La xarxa vial d'Eivissa presenta una estructura semblant a la de Mallorca, ja que els principals eixos s'organitzen radialment entorn de la capital. Pel seu rang, destaquen les carreteres comarcals d'Eivissa - Sant Antoni i la d'Eivissa - Sant Joan. Els ramals d'aquestes carreteres, així com la resta de la xarxa vial d'Eivissa i de Formentera, són carreteres de rang local.

13.4. ACTIVITAT ECONÒMICA

13.4.1. AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA

Des de mitjans del segle XX les activitats agràries en les Illes Balears han passat de ser les més importants a tenir un paper marginal i han cedit aquest antic lloc predominant al sector terciari. La seva decadència és paral·lela al procés de transformació econòmica generat per l'exercici de l'activitat turística. Actualment, l'agricultura i la ramaderia són activitats marginals.

Els factors climàtics de les Illes expliquen la falta de pastos naturals, que, alhora, han impedit el desenvolupament de la ramaderia, que ha tingut tradicionalment un paper complementari a l'explotació agrícola.

La caça, tradicionalment lligada al món rural (durant segles ha suposat una aportació important de proteïnes per a una part de la població), es converteix actualment en una activitat més que no pas es denomina cultura de l'oci per a un important segment de la població (gairebé el 4% el 1997). La caça implica una anàlisi múltiple: econòmicament suposa un complement fonamental per a les explotacions agrícoles en clara regressió -arrendament de vedats-; socialment la seva importància queda plasmada en la proliferació de Societats de Caça i l'evolució del nombre de llicències de caça, i territorialment pot suposar un cert fre a la progressiva substitució dels usos tradicionals del món rural balear davant la forta pressió d'usos urbans.

Les activitats relacionades amb la pesca presenten una escassa importància en les Illes Balears. Més d'un 40% del total de la pesca capturada es concentra al port de Palma, on es localitza un terç del nombre total de les embarcacions. En la resta dels ports de funció pesquera dominen les barques de capacitat reduïda i de tipus familiar.

13.4.2. INDÚSTRIA

El sector secundari, que engloba els subsectors de la indústria i la construcció, no té un gran protagonisme en una regió turística i fortament dominada pel sector terciari, com és el cas de les Balears.

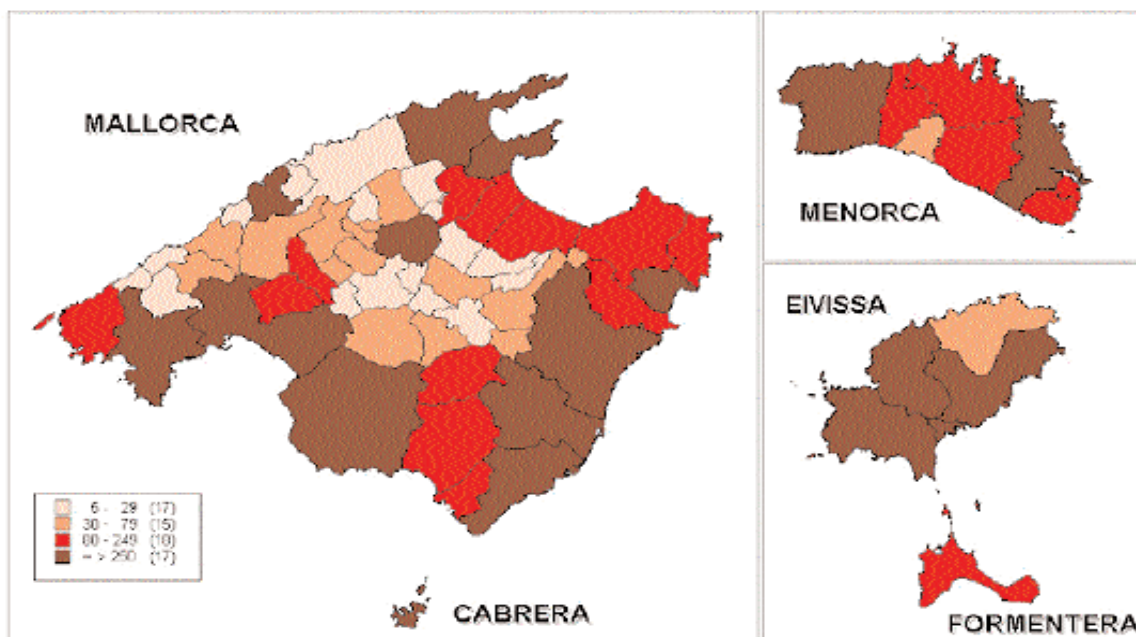
En les Illes hi ha unes 13.000 empreses en el sector secundari, això suposa el 20% de totes les empreses en el conjunt d'activitats econòmiques. Només el 8% d'aquestes empreses són pròpiament industrials, mentre que el 12% són constructors. En qualsevol cas, es tracta majoritàriament de petites empreses, dedicades o bé a activitats tradicionals (a l'artesania de les Balears), com el calçat, la bijuteria o el moble, o bé a activitats potenciades per l'expansió del turisme, com la indústria de l'alimentació i la construcció.

Tres activitats industrials acaparen més del 60% de tota la indústria mallorquina, les manufactures de la fusta i els mobles, on treballen més de 600 empreses, les manufactures del metall, amb més de 500 empreses, i l'alimentació, amb més de 400.

13.4.3. COMERÇ

L'activitat comercial ha estat, des del seu origen, una funció fonamentalment urbana. De fet, les primeres ciutats van tenir l'origen precisament en l'intercanvi d'excedents agraris amb altres productes. Actualment, també són els nuclis urbans els que capitalitzen tot tipus d'intercanvi comercial, per això, l'estructura de l'equipament comercial és paral·lela a l'estructura urbana de les Illes Balears.

Però si el comerç té una importància com cal per explicar l'estructura i la dinàmica urbanes, no es pot obviar el seu pes en l'estructura econòmica, ja que aquesta activitat genera el 15% del producte interior brut regional.

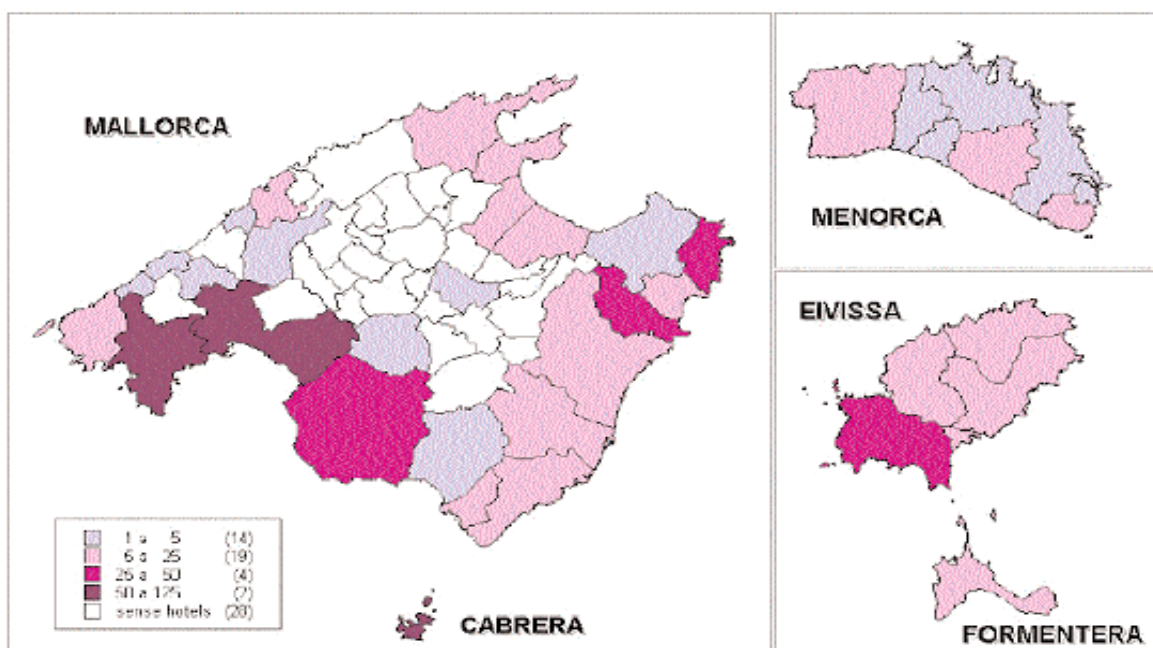
COMERÇ AL DETALL. LLICÈNCIES D'ACTIVITATS ECONÒMIQUES. ANY 2000

La polaritat de Mallorca, centre catalitzador i difusor de fluxos econòmics, socials i culturals, no és aliena a l'estructura del comerç de les Balears, que manifesta una organització paral·lela a l'estructura econòmica, demogràfica i urbana de la regió.

13.4.4. TURISME

L'economia de la CAIB és una economia fortament dependent del turisme, ja que els subsectors d'activitat econòmica relacionats directament amb l'activitat turística, com són l'hoteleria, la restauració, el transport i les seves activitats annexes, comerç i altres activitats de caràcter recreatiu, representen el 43% del producte interior brut regional.

L'hoteleria i la restauració constitueixen els subsectors directament implicats en l'activitat turística. Generen el 20% del PIB computable al turisme. Els sectors transport, comerç i altres activitats recreatives, encara que que es relacionin indirectament, generen el 22% del PIB global de l'activitat turística. Totes les activitats esmentades, relacionades directament o indirectament amb el turisme, constitueixen l'oferta turística balear, una de les més potents del Mediterrani.

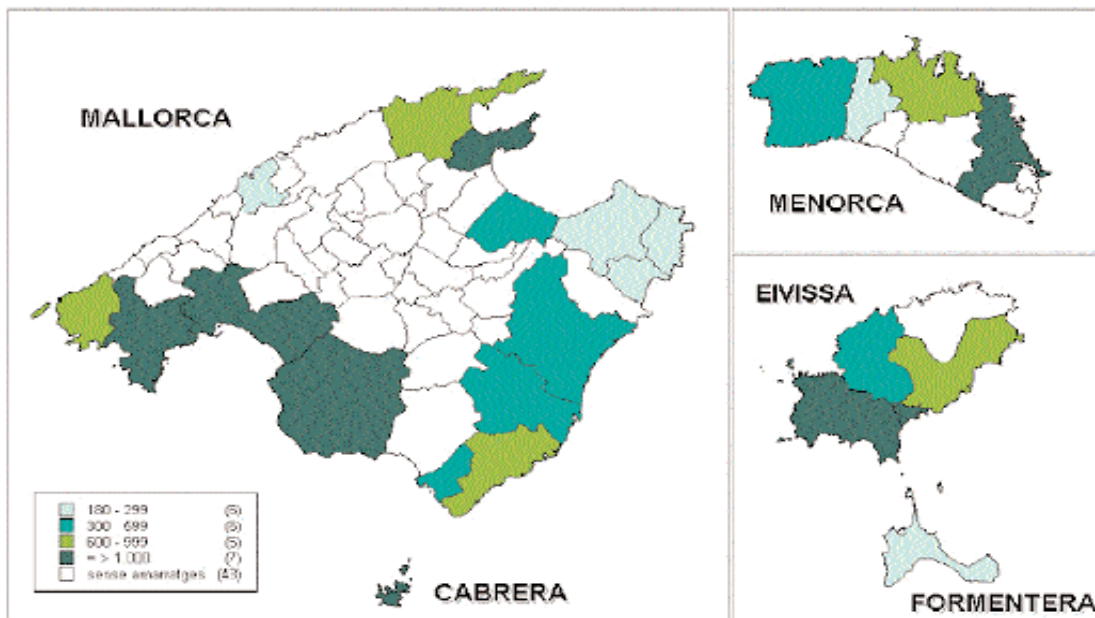
El turisme de les Balears és un turisme fonamentalment usuari del producte «sol i platja», encara que el model està canviant lentament. Per aquest motiu l'oferta turística es concentra bàsicament al litoral.

13.4.5. OFERTA COMPLEMENTÀRIA

13.4.5.1. Oferta esportiva

Una de les activitats que es consideren lligades a l'oferta complementària és l'esport, i per tant instal·lacions com els ports esportius i els camps de golf.

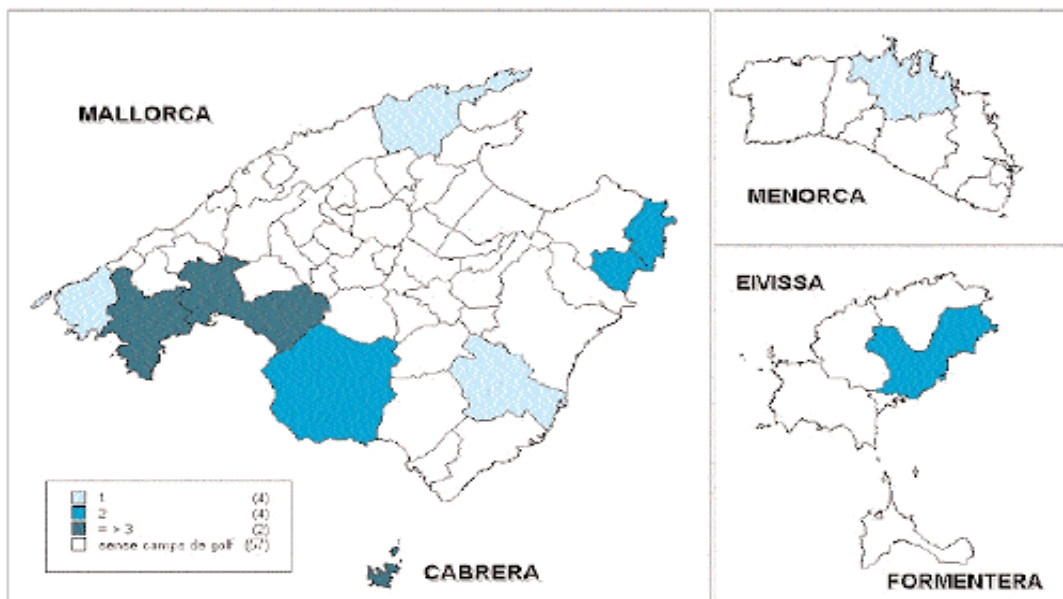
AMARRATGES DISPONIBLES EN ELS PORTS ESPORTIUS. ANY 2001

L'oferta de Balears és de 62 instal·lacions nàutiques (ports esportius, clubs nàutics, etc.), que acumulen uns 17.500 amarraments. La major dotació es troba a Mallorca, amb 43 instal·lacions. Menorca disposa de nou i les Pitiüses deu, vuit de les quals se situen a Eivissa.

Actualment les Balears disposen de tretze camps de golf, onze a Mallorca dels quals tres es troben en Calvià, dos en Palma, dos en Capdepera i un en Pollença, Lluçmajor i Felanitx. A Menorca hi ha en Es Mercadal. L'únic d'Eivissa es troba en Santa Eulària des Riu.

CAMPS DE GOLF. ANY 2001

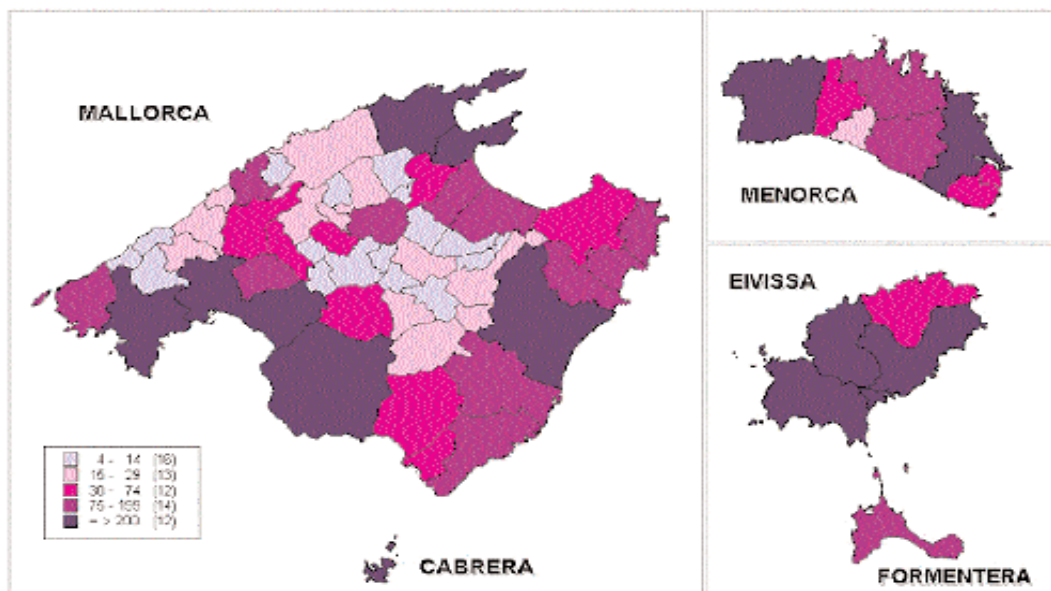

Restaurants i bars

Entre els serveis considerats oferta complementària, té la màxima importància la restauració, és a dir, els serveis oferts pels restaurants i les cafeteries.

En Balears hi ha 248.739 places de restaurants i 112.886 places de cafeteries. L'illa de Mallorca, com succeeix amb l'oferta d'allotjament, acumula el número més elevat d'establiments de restauració. Així, a Mallorca es troba el 69% de totes les places de restaurants i el 73% de les places de cafeteries. Eivissa, la segona illa més equipada, té el 19% de les places de restaurants i el 18% de les de cafeteries. Menorca i, sobretot Formentera, tenen una oferta molt més reduïda.

RESTAURANTS I BARS. LLICÈNCIES D'ACTIVITATS ECONÒMIQUES. ANY 2000

14. ANÀLISI DEL RISC

15. INTRODUCCIÓ

15.1. GENERALITATS

Una inundació és un fenomen natural, durant el qual un territori està ocupat temporalment per les aigües.

Com en tots els territoris mediterranis, les Illes Balears estan afectades de manera regular per pluges intenses que es tradueixen en crescudes ocasionals dels torrents, per regla general coincidint a la fi de l'estiu.

Aquestes torrenceres provoquen amb freqüència danys humans i materials que són necessaris conèixer per analitzar i avaluar les mesures de prevenció necessàries per evitar-los i la manera de neutralitzar els seus efectes.

La naturalesa tempestuosa de les perturbacions atmosfèriques que provoquen les pluges fa que sigui molt més difícil preveure els llocs de risc més considerables, malgrat que a través de les estadístiques es veu on es concentren gairebé sempre. Ara bé; el que si es pot afirmar és que gairebé cada any, les illes, en un lloc o en un altre, pateixen aquestes perturbacions.

15.2. TIPUS D'INUNDACIONS EN LES ILLES BALEARS

En les Illes Balears, els mecanismes que solen originar les inundacions són:

15.2.1. INUNDACIÓ EN VALLS FLUVIALS

En un determinat esdeveniment de crescuda, la capacitat del llit pot ser insuficient localment, per la qual cosa el nivell de la làmina d'aigua s'aixeca ocupant parcialment la vall. Quan el cabal que circula pel riu o torrent disminueix, les aigües tornen al seu llit normal.

Els exemples més clars de les valls torrencials encaixades són la dels torrents de la vessant meridional de Menorca i de la Marina de Llevant, Sa Marineta i gran part dels torrents de la Serra de Tramuntana, a Mallorca.

15.2.2. INUNDACIÓ EN VENTALLS AL·LUVIALS

En el ventall al·luvial la capacitat del cabal disminueix perquè el torrent no és capaç d'excavar un cabal suficient.

Els exemples de ventalls al·luvials als Balears són molt freqüents, els més espectaculars són els localitzats en les proximitats de la colònia de Sant Pere, als peus dels pujos més importants de les Serres de Llevant (Calicant, Morei, puig de Sa Tudossa)

15.2.3. INUNDACIÓ EN ÀREES ENDORREIQUES

Un endorreïsmo és una zona del territori que no té desguàs, pel fet que les condicions topogràfiques tanquen el pas del flux superficial. En cas d'una precipitació important, les aigües s'acumulen en la part més baixa produint inundacions de llarga durada.

Exemples clàssics a les Balears d'àrees endorreiques són les de Santa Agnès de Corona i Sant Mateu d'Albarca a Eivissa.

15.2.4. INUNDACIÓ EN PLANES D'INUNDACIÓ

La inundació de la plana al·luvial sempre és una inundació massiva en la qual el moviment de l'aigua és bidimensional, encara que apareguin concentracions del flux en antics llits abandonats, a les zones més baixes o forçades per les infraestructures existents. A més a més, les condicions a la desembocadura es poden veure empitjorades pel fet que el nivell del mar pugi uns quants centímetres (o decímetres) si es produeix al mateix temps una situació generalitzada de baixes pressions.

Les planes d'inundacions més importants estan localitzades en el Pla de Palma, Pla d'Inca, Pla de La Pobla i Pla de Campos, per la qual cosa es refereix a

l'Illa de Mallorca. A l'Illa d'Eivissa, les planes d'inundacions més grans estan als voltants d'Eivissa i de Sant Antoni.

16. METODOLOGIA

Per a l'anàlisi del risc d'inundacions en les Illes Balears que es presenta com a part del Pla d'Emergència Especial enfront del risc d'inundacions s'ha seguit una metodologia basada en:

16.1. PRESA DE DADES

Les fonts utilitzades han estat:

16.1.1.1. Fonts documentals

Traçat de la xarxa fluvial: recollida en el Mapa Topogràfic de les Illes Balears escala: 1:25.000 i en el Pla General de Torrents que, a escala 1:100.000, ha realitzat la Direcció General de Recursos Hídrics de la Conselleria de Medi Ambient amb data Agost de 2003.

16.1.1.2. Consulta de bibliografia

* Geografia del Risc a Mallorca. Les Inundacions. Es tracta de la Tesi Doctoral de Miquel Grimalt Gelabert i descriu les inundacions més importants que han succeït a Mallorca fins a l'any 1988.

* Inundacions de 1989 a la Conca de Campos. UIB-Junta Aigües, 1991.

* Anàlisi dels inundacions de 1990 al vessant d'Alcúdia. UIB-Junta Aigües, 1991.

* Anàlisi dels inundacions de 1990 al vessant de Pollença. UIB-Junta Aigües, 1991.

* Anàlisi de les inundacions d'octubre de 1994 al vessant de Llevant, UIB-Junta d'Aigües, 1995.

* 'Identificació de zones potencialment vulnerables a riscs d'inundació dels Illes Balears' realitzada per Yacu y la Junta d'Aigües de Balears, any 1997.

16.1.1.3. Consulta d'Arxius

* Arxiu del Centre d'Emergències de les Illes Balears

* Arxiu del Servei de Protecció Civil de la CAIB

* Arxiu del Centre Meteorològic de les Illes Balears

16.1.1.4. Entrevistes

* Entrevistes personals amb el Director del Centre d'Emergències de les Illes Balears, el Cap de Servei de Planificació de Protecció Civil de les Illes Balears, el Cap de Bombers de Palma i el Cap de Bombers de Mallorca, Menorca i Eivissa.

* Entrevistes amb els Caps de Polícies Locals de les Illes Balears.

16.1.2. EXPLOTACIÓ DE LA INFORMACIÓ

A partir de la bibliografia consultada ha estat possible determinar històricament quals són les zones més afectades per les pluges intenses susceptibles d'originar inundacions.

16.1.3. DETERMINACIÓ DE ZONES DE RISC, SUBZONES I LOCALITZACIONS

16.1.3.1. Zones

A partir dels resultats de la determinació de zones per tipologia d'inundació i de l'anàlisi estadística de la freqüència de les pluges intenses, s'han determinat les zones de risc, numerades posteriorment i complimentada la corresponent fitxa.

Les zones s'han classificat en nivells de risc segons el perill que puguin representar per a les vides i els béns que poguessin resultar afectats. Això s'ha fet així donada la falta d'informació fiable sobre períodes de recurrència i, en conseqüència en el present Pla s'han assimilat els nivells de risc als previstos en la Directriu segons la taula següent

Tipus zona	Prioritat	Definició
C	1	Risc baix: Perill de vides humanes i danys a béns molt baix.
B	2	Risc mitjà: Perill de vides humanes i danys a béns no alt.
A3	3	Risc alt excepcional: Perill de vides humanes i danys a béns alt
A2	4	Risc molt alt (alt ocasional): Perill de vides humanes i danys a béns molt alt

A l'hora d'assignar el nivell de risc s'ha considerat el perill que una inundació, en cas de produir-se, suposaria per a les persones i els béns. En principi, aquelles que estan dins zones poblades per nuclis de població estables o urbanitzacions tenen el risc 2 encara quan estadísticament no hagin estat afectades per inundacions amb gaire freqüència.

Aquelles zones que han estat afectades per inundacions i que estan dins zones poblades per nuclis de població estables o urbanitzacions, tenen el nivell 3 i només aquelles que han estat afectades de forma freqüent o que han patit

danys importants quan hi ha hagut una inundació, tenen el nivell 4.

La prioritat s'ha assignat en funció de la taula següent:

16.1.3.2. Subzones

Dins cada zona s'han determinat les subzones que s'han d'entendre com a àrees geogràfiques petites, dins cadascuna de les zones, en les quals les inundacions tenen o poden tenir un perill més significatiu.

Les subzones s'han classificat en nivells de risc segons el perill que puguin representar per a les vides i els béns que puguin resultar afectats.

A l'hora d'assignar el nivell de risc s'ha considerat el perill que una inundació, en cas de produir-se, suposaria per a les persones i els béns. En principi, aquelles que estan dins zones poblades per nuclis de poblacions estables o urbanitzacions tenen el risc 2 encara quan estadísticament no hagin estat afectades per inundacions amb gaire freqüència.

Aquelles subzones que han estat afectades per inundacions i que estan dins zones poblades per nuclis de població estables o urbanitzacions, tenen el nivell 3 i només aquelles que han estat afectades de forma freqüent o que han patit danys importants quan hi ha hagut una inundació, tenen el nivell 4.

La prioritat s'ha assignat en funció de la taula següent:

Tipus zona	Prioritat	Definició
C	1	Risc baix: Perill de vides humanes i danys a béns molt baix.
B	2	Risc mitjà: Perill de vides humanes i danys a béns no alt.
A3	3	Risc alt excepcional: Perill de vides humanes i danys a béns alt
A2	4	Risc molt alt (alt ocasional): Perill de vides humanes i danys a béns molt alt

16.1.3.3. Localitzacions

Dins cada subzona de risc 3 o 4, s'han determinat aquells punts concrets que són necessaris tenir en compte per la seva importància estratègica a l'hora d'aplicar el Pla o bé a l'hora de prevenir els efectes d'una possible inundació.

Els punts considerats són:

Denominació
 Hoteleria i altres usos residencials
 Edificis o instal·lacions de pública concurrència
 Cinema o semblant
 Sala teatral o semblant
 Parc d'atraccions
 Sala de Festa, discoteca, sala de ball o semblant
 D'espectacles taurins
 Altres espectacles
 Acadèmia de ball
 Sala o casino de joc
 Gimnasos o semblant
 Billar, sala de jocs, o semblant
 Mitjana o gran superfície comercial
 Mitjana o gran superfície d'oci
 Instal·lació esportiva
 Edificis religiosos
 Edificis d'administracions públiques
 Biblioteca o semblant
 Museu o centre d'exposició
 Altres edificis o instal·lacions de pública concurrència
 Centre Escolar o de formació
 Infantil/Pre escolar
 Primària i Educació Especial
 Secundària
 Superior o Universitària
 Altres centres de formació
 Centre Sanitaris
 Hospital
 Ambulatoris
 Altres Centris Sanitaris
 Centris Assistencials o de serveis socials
 Residència 3a Edat, etc.
 Centris de Dia
 Altres centres assistencials
 Llocs o instal·lacions d'interès cultural, artístic o arqueològic
 Jaciments arqueològics
 Altres d'interès cultural, artístic o arqueològic
 Serveis de seguretat o emergència
 Parcs de bombers
 Instal·lacions de bombers
 Dependències de Polícies Locals
 Instal·lacions de Polícies Locals
 Dependències de Forces de Seguretat de l'Estat

Instal·lacions de Forces de Seguretat de l'Estat
 Dependències de transport sanitari urgent
 Instal·lacions de transport sanitari urgent
 Dependències de Protecció Civil
 Instal·lacions de Protecció Civil
 Instal·lacions de serveis bàsics
 Repetidor o instal·lació de telefonia mòbil
 Instal·lació de telefonia fixa
 Estació de Transformació elèctrica
 Estació depuradora
 Altres
 Infraestructures
 Ponts
 Altres infraestructures
 Altres instal·lacions o localitzacions de risc

17. ANÀLISI DEL RISC

17.1. INUNDACIONS EN LES ILLES BALEARS

17.1.1. ANTERIORS A 1900

A continuació es mostren les principals inundacions ocorregudes en les Illes Balears. Les dates referides a Mallorca estan extretes de la publicació de l'Institut d'Estudis Baleàrics. (Miquel Grimalt 'Geografia del risc a Mallorca. Les inundacions Palma 1992').

Data	Fet	Lloc
1403	Inundació	Palma
1403	Inundació	Palma
1403	Inundació	Palma
1407	Inundació	Palma
1407	Inundació	Mallorca
1408	Inundació	Palma
1444	Inundació	Palma
1568	Aiguat	Manacor
1618	Inundació	Palma
1635	Inundació	Palma
1641	Inundació	Sóller
1679	Inundació	Eivissa
1683	Inundació	Palma
1718	Inundació	Sóller
1734	Inundació	Sóller
1734	Inundació	Palma
1736	Inundació	Fornalutx
1744	Aiguat	Felanitx
1745	Aiguat	Felanitx
1746	Aiguat	Felanitx
1750	Aiguat	Felanitx
1750	Inundació	Sóller
1750	Inundació	Palma
1752	Aiguat	Palma
1759	Inundació	Felanitx
1761	Inundació	Felanitx
1762	Aiguat	Palma
1804	Inundació	Estellencs
1804	Inundació	Palma
1806	Inundació	Sóller
1807	Inundació	Palma
1811	Aiguat	Felanitx
1814	Inundació	Andratx
1820	Inundació	Palma
1832	Inundació	Sóller
1833	Aiguat	Felanitx
1833	Inundació	Felanitx
1835	Aiguat	Menorca
1836	Aiguat	Felanitx
1838	Inundació	Felanitx
1842	Aiguat	Mallorca
1842	Inundació	Selva
1842	Inundació	Inca
1842	Inundació	Campanet
1842	Inundació	Mancor
1844	Inundació	Felanitx
1846	Aiguat	Palma
1850	Inundació	Palma
1850	Inundació	Felanitx

1850	Inundació	Manacor
1850	Inundació	Eivissa
1851	Inundació	Manacor
1852	Inundació	Sa Pobla
1852	Inundació	Santa Maria
1852	Inundació	Alaró
1852	Inundació	Binissalem
1852	Inundació	Sineu
1852	Inundació	Artà
1852	Inundació	Búger
1852	Inundació	Consell
1853	Aiguat	Mallorca
1855	Inundació	Manacor
1856	Inundació	Sóller
1861	Aiguat	Palma
1862	Inundació	Mallorca
1862	Aiguat	Felanitx
1863	Inundació	Inca
1865	Aiguat	Mallorca
1869	Aiguat	Palma
1870	Inundació	Algaida
1871	Inundació	Sa Pobla
1871	Inundació	Banyalbufar
1871	Inundació	Mallorca
1871	Aiguat	Palma
1872	Aiguat	Maó
1873	Inundació	Sa Pobla
1873	Inundació	Muro
1873	Inundació	Pollença
1873	Inundació	Alcudia
1873	Inundació	Campos
1875	Inundació	Palma
1875	Inundació	Puigpunyent
1875	Inundació	Galilea
1875	Inundació	Banyalbufar
1875	Inundació	Esporles
1875	Inundació	Campos
1875	Inundació	Bunyola
1875	Inundació	Alcudia
1876	Inundació	Menorca
1875	Inundació	Puigpunyent
1875	Inundació	Esporles
1875	Inundació	Pont d'Inca
1875	Inundació	Banyalbufar
1875	Inundació	Palma
1875	Inundació	Sa Pobla
1877	Inundació	Palma
1879	Inundació	Palma
1880	Aiguat	Palma
1880	Inundació	Santa Eulària
1880	Inundació	Eivissa
1880	Inundació	Alaior
1880	Inundació	Maó
1880	Inundació	Mallorca
1880	Inundació	Santanyí
1880	Aiguat	Mallorca
1884	Aiguat	Felanitx
1885	Inundació	Sóller
1891	Inundació	Felanitx

En conseqüència, de la taula anterior es poden identificar com a zones de risc de pluges importants les següents:

- * Palma amb 26 inundacions i ruixats recollits a les fonts consultades
- * Manacor amb 4 inundacions i ruixats recollits a les fonts consultades
- * Sóller amb 4 inundacions i ruixats recollits a les fonts consultades
- * Felanitx amb 16 inundacions i ruixats recollits a les fonts consultades
- * Sa Pobla amb 4 inundacions i ruixats recollits a les fonts consultades

Resulta evident que, quan l'actuació de l'home no havia transformat en excés el medi natural de les Illes, els punts més afectats eren els ressenyats i que els punts que ara s'inunden cada cop més i que no coincideixen amb els anteriors, s'han d'atribuir a les actuacions de construcció d'infraestructures, urbanitzacions i actuacions sobre el mig.

17.1.2. POSTERIORS A 1900⁽¹⁾

A continuació es mostren les principals inundacions ocorregudes en les Illes Balears.

Data	Fet	Municipi
1933	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Palma
1942	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Palma
1942	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Bunyola
1945	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Artà
1946	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Alaró
1946	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Campos
1951	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Andratx
1957	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Santanyí
1958	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Escorca
1959	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Sóller
1959	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Son Servera
1961	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Manacor
1961	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Palma
1967	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Fornalutx
1971	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Estellencs
1971	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Andratx
1972	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Sóller
1973	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Escorca
1973	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Sóller
1973	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Fornalutx
1973	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Campanet
1974	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Sóller
1974	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Escorca
1974	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Bunyola
1974	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Palma
1974	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Sa Pobra
1975	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Formentera
1977	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Eivissa
1978	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Esporles
1978	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Bunyola
1978	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Valldemossa
1978	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Campanet
1979	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Fornalutx
1979	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Sóller
1979	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Alaró
1979	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Menorca
1980	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Andratx
1981	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Alaró
1983	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Manacor
1985	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Eivissa
1985	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Formentera
1988	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Andratx
1988	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Calvià
1989	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Felanitx
1989	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Campos
1989	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Santanyí
1989	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Llucmajor
1990	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Escorca
1990	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Sa Pobra
1990	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Alcúdia
1990	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Artà
1990	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Pollença
1990	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Alcúdia
1990	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Andratx
1990	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Calvià
1990	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Son Servera
1991	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Inca
1991	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Sa Pobra
1991	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Campanet
1992	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Eivissa
1992	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Formentera
1994	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Manacor
1994	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Sa Pobra
1994	Pluges molt fortes (>150mm/24 hores)	Pollença

(1) Fonts utilitzades:

Grimalt "Geografia del risc a Mallorca. Les Inundacions"; Joana Maria Seguí i altres "Atlas de les Illes Balears"; Bernadí Gelabert "Atlas de delimitació geomorfològica de xarxes de drenatge i planes d'inundació de les Illes Balears"

Amb l'objectiu d'analitzar les inundacions que hi han hagut en les Illes Balears, com a conseqüència de les pluges assenyalsades, es relacionen a continuació les zones que han estat danyades per inundacions des de 1850 segons l'estudi de la Junta d'Aigües de les Illes Balears elaborada amb l'Empresa YACU.

Zona	Municipi	Descripció de danys
Pont inca	Marratxí	Talls de carreteres
Sóller	Sóller	Inundacions baixes i desbordament torrents a Sóller i Fornalutx

Búger- SA Pobra	Búger	Inundació horts i baixos als pobles
Artà	Artà	Talls de carreteres. Desbordaments de torrents i danys a platges i hotels
Ciutat dels Llacs	Alcúdia	Inundació zona turístics danys a hotels i comerços
Manacor	Manacor	Inundació per desbordament de torrent. Danys cases, infraestructures de la ciutat i tall de carrers
a		
i		
Sant Llorenç	Sant Llorenç	Desbordament de torrent i danys als habitatges
Sant Magi	Palma	Grans revingudes i danys als habitatges
Esporles	Esporles	Desbordament de torrent i danys a infraestructures
Ès Riuet	Manacor	Desbordament i tall de carreteres
Compreu-al	Compreu-al	Inundacions al nucli urbà
Cala Galdana	Ferrerries	Inundacions al nucli turístic
Ses Agotasses	Maó	Inundació als horts
Llavanera	Ciutadella	Inundacions al tram final del torrent
EL SEU Riera	Palma	Inundacions a la ciutat
Torrent dels Jueus	Llucmajor	Tall de carreteres. Inundacions a zona urbana
S'Arracó	Andratx	Inundacions a finques rurals aïllades
Andratx	Andratx	Inundacions a finques rurals aïllades
Torrent de Són Vic	Calvià	Inundacions a zones turístiques
Torrent de Galatzó	Calvià	Inundacions a zones turístiques
Palmanyola	Bunyola	Inundació urbanització
Camps	Camps	Inundacions urbanes greus
Cala Magraner	Felanitx	Inundacions intenses in tall de carreteres
Cala Mendia	Manacor	Inundacions greus a urbanitzacions
Estany d'en Mes	Manacor	Inundacions greus a urbanitzacions
La Gola	Pollença	Inundacions greus a urbanitzacions
Pollença	Pollença	Desbordaments i talls de carreteres
Portitxol	Palma	Desbordament torrent
Ès Torrentó	Palma	Inundacions habitatges
Sant Jordi	Palma	Inundacions habitatges
Cas Ciutat	Palma	Inundacions habitatges
Són Verí	Llucmajor	Inundacions habitatges
Colònia de Sant Pere	Artà	Inundacions habitatges
Són Bauló	S Margalida	Habitatges i zona turística. Danys a platges
s'Albufereta	Pollença	
	Alcúdia	Danys a infraestructures
Port de Pollença	Pollença	Inundacions zona turístics i habitatges
Cala Sant Vicenç	Pollença	Habitatges i hotels
Peguera	Calvià	Inundacions greus a zona urbana i turística. Danys a platges i talls de carreteres
Ciutadella	Ciutadella	Inundacions habitatges
Cala Santandria	Ciutadella	Inundació habitatges
Cala Galdana	Ferrerries	Inundació zona hotelera

17.1.3. RECURRENCIES

A partir de les dades estadístiques analitzades, Miquel Grimalt en la seva tesi doctoral 'Geografia del Risc a Mallorca'. Les Inundacions'- Institut d'estudis Balears, 1992- proposa la metodologia de Gumbel per a la determinació d'una possible previsió de pluges intenses a Mallorca per a diversos períodes de recurrència.

Concretament, les previsions que aquest autor ha elaborat són per a períodes de recurrència de 5,10,25,50,75 i 100 anys. A continuació es resumeixen les conclusions del Sr. Grimalt en relació a la distribució espacial de les pluges intenses per a cadascun dels períodes de temps esmentats.

17.1.3.1. A 5 anys

Gairebé tota la Sierra de Tramuntana es troba amb quantitats esperades per sobre dels 100 mm amb nuclis, especialment remarcats, entorn dels relleus més elevats on bona part dels termes de Fornalutx i Escorca estan per sobre dels 150 mm. El màxim secundari entorn del Puig de Galatzó aconsegueix nivells de més de 130 mm.

Gairebé tota la part plana de l'Illa té nivells al voltant dels 70-80 mm amb un cert gradient en sentit nord-est i sud-oest.

Només queden per sota dels 60 mm tres àrees: el Cap de Cala Figuera, el Pla de Palma i el litoral de Campos, Les seves Salines i Santanyí

17.1.3.2. A 10 anys

En el part central de la Sierra de Tramuntana aconsegueixen nivells que superen els 200 mm i que arriben a 291 a Són Torrella. També són notables les quantitats que es poden esperar cap als voltants de Puigpunyent i Estellencs on es configura un màxim secundari amb valors superiors als 160 mm.

Dins la part plana de l'illa comença a individualitzar-se de manera remarcada el màxim secundari al voltant de les muntanyes d'Artà, centrat concretament en la part occidental dels seus contraforts i al voltant de l'estació dels Ses Pastores.

La major part de la zona no muntanyosa de Mallorca es manté en nivells voltants dels 70 als 90 mm amb un marcat gradient que augmenta des del sud-oest a mesura que ens anem movent en direcció al nord-est.

Els menors nivells insulars continuen sent a les zones del litoral sud i oest.

17.1.3.3. A 25 anys

La distribució de les precipitacions més intenses se centren al Serra de Tramuntana i en la pseudopenínsula d'Artà.

17.1.3.3.1. Serra de Tramuntana

Dins la Serra de Tramuntana hi ha dos nuclis de màxima intensitat:

L'àrea compresa pels contraforts del Galatzó, mola de Planícia i mola de Na Ferrana que abraça bona part dels termes de Puigpunyent i Estellencs, a més de terrenys d'Esporles.

Els relleus centrals de la serralada entre és Teix i Tomir amb una esperança de pluges intenses a la Vall de Soller.

Els cims i valls longitudinals elevades, excepte els estrictament costers, també són zones de fortes precipitacions (Orient, Almallutx, l'Ofre, Cúber, Lluç i Albarca)

17.1.3.3.2. Pseudopenínsula d'Artà.

La zona dels relleus més importants de la serralada de Llevant i que culminen a la Talaia Freda, Calicant y Puig d'Alpara.

17.1.3.3.3. Zona Plana de l'Illa

En el part plana de l'Illa, les quantitats minven de nord-est a sud-oest encara que amb les matisacions següents:

* Hi ha un lleuger augment des de la Serra artanenca fins a la conca de Felanitx i la depressió de Campos.

* Hi ha un augment a la zona de Montuiri- Sineu

Com a mínims poden remarcar-se:

* El Raiguer i la part sudoccidental de la Plana de Palma és el mínim més notable de Mallorca

* Hi ha un mínim secundari entre Lluçmajor fins al sud de Porto Colom amb l'excepció de Cala Pi.

* Hi ha un altre mínim secundari notable en el sud de Calvia

17.1.3.4. A 50 anys

Hi ha uns màxims situats al Serra de Tramuntana i a la Pseudopenínsula d'Artà amb una sèrie de fets remarcables:

* Hi ha una línia de màxima intensitat entre Estellencs i Puigpunyent

* A la zona de Bunyola a la vessant meridional del Puig d'es Teix es produeix un nou màxim amb quantitats que estan prop dels 260 mm.

* La part central de la Sierra de Tramuntana, en la que s'estan situats bona part dels termes de Fornalutx i Escorca amb pluges molt intenses.

* Les serres de llevant marquen un màxim a la zona de la part occidental de la comarca

* En el terme de Montuiri hi ha un màxim relatiu independent que parla de fortes pluges en l'esmentat terme municipal.

Com a mínims poden remarcar-se:

* El Raiguer i la part sudoccidental de la Plana de Palma és el mínim més notable de Mallorca

* Hi ha un mínim secundari entre Lluçmajor fins al sud de Porto Colom amb l'excepció de Cala Pi.

* Hi ha un altre mínim secundari notable en el sud de Calvia

* Aparareix un quart mínim a la zona de Llubí

17.1.3.5. A 75 anys

No s'aprecien variacions importants respecte del mapa a 50 anys.

Els màxims continuen sent la Serra de Tramuntana i la Serra d'Artà

Els mínims continuen situats a les zones esmentades anteriorment.

17.1.3.6. A 100 anys

Es pot observar que els màxims segueixen el mateix lloc encara que hi ha un increment de la intensitat de les pluges.

Al Serra de Tramuntana se superen els 200 mm, encara que en el part central superen els 350 els voltants del Puig Major, al voltant del Galatzó superen els 270 mm i en Bunyola se superen els 290 mm.

La resta de l'Illa supera els 100 mm exceptuant la zona del pla de Palma i l'extrem sud occidental de Mallorca. S'estabilitza el mínim secundari de Llubí.

17.2. HIDROLOGIA SUPERFICIAL DE LES ILLES BALEARS

17.2.1. MALLORCA

17.2.1.1. Vessants i torrents

17.2.1.1.1. Vessants

A l'Illa de Mallorca es poden distingir les vessants que es poden observar en el mapa adjunt.

17.2.1.1.1.1. Vessant de l'Alcúdia

És la més extensa de Mallorca i recull les aigües de la costa meridional de Tramuntana i el nord occidental de les Serres de Llevant.

17.2.1.1.1.2. Vessant de Palma

És una plana de forma triangular que té la major part dels seus torrents en la seva meitat occidental, és a dir, de la Serra de Tramuntana.

17.2.1.1.1.3. Vessant meridional o de Campos

Menys extensa que la de Palma, els seus torrents són convergents en forma de ventalls cap al pantà del Salobrar de Campos.

17.2.1.1.1.4. Vessant del litoral SE

És la compresa entre la divisòria de les Serres de Llevant i les ribes del mar. Els torrents baixen de forma perpendicular a la costa.

17.2.1.1.1.5. Vessant del litoral de la Serra de Tramuntana

És una franja estreta, paral·lela a la costa i que només s'endinsa a la Vall de Sóller, en el sistema del Torrent d'Atureu i en vall de Lluç. Torrents de recorregut curt i amb molta pendent i encaixats.

17.2.1.1.1.6. Vessants de Pollença

Està constituït per una sèrie de valls longitudinals en l'extrem nord oriental de la Serra de Tramuntana.

17.2.1.1.1.7. Vessant d'Andratx

Agrupa les valls longitudinals de la Serra de Tramuntana que desemboquen per l'extrem sud occidental de l'Illa.

17.2.1.1.2. Torrents

La relació de torrents és la que figura a la taula següent:

Denominació oficial	Nom
T 110101	Cala Pi
T 110102	La Nau
T 110103	Ca Botana
T 110104	Des Mortitx
T 110105	Coll dels ases
T 110106	Tor
T 110107	D'Atureu
T 110108	S'Al·lot mort, na Mora i d'es Port
T 110109	Alfàbia
T 110110	Major (o de Deià)

T	110111	És Salt (Valldemossa)
T	110112	De SA Tanca
T	110113	D'Estellencs
T	110114	Ses Ortigues
T	110115	Basset
T	110116	De S'Alnet
T	110117	De S'Aguit
T	110118	De Sa Coma
T	110119	De Galatzó
T	110120	Santa Ponça
T	110121	Sa Capella
T	110122	Són Caliu
T	110123	Sa Fàbrica
T	110124	Portals
T	110125	Sant Agustí
T	110126	Mal Pas
T	110127	Sant Magí
T	110128	Sa Riera
T	110129	De Barbará
T	110130	Gros
T	110131	Sa Siquia
T	110132	S'Aranjassa
T	110133	És Jueus
T	110134	De Na Clot (o Són Verí)
T	110135	De Cala Mosca (Cala Blava)
T	110136	Cala Beltran
T	110137	De Cala Pi
T	110138	De Garonda
T	110139	Són Durí
T	110140	Són Catiar
T	110141	en Marge
T	110142	Camp en Vicenç
T	110143	Són Morià
T	110144	Romaguera
T	110145	Busquets
T	110146	Cala Boira
T	110147	S'Amarador
T	110148	De Ses Coves del Rei
T	110149	De Pujol i de Cala Llonga
T	110150	Cala Brafi
T	110151	és Barranc
T	110152	Ca alou
T	110153	Cala Murada
T	110154	Des Domingos
T	110155	Cala Magraner
T	110156	La Marina
T	110157	Cala Mendia
T	110158	Cala Angula
T	110159	Ses Talaioles (o Na Comte)
T	110160	De Ca amer
T	110161	És Molins
T	110162	De Sant Jordi
T	110163	De Canyamel
T	110164	Són Moll
T	110165	De Sa Mesquida
T	110166	Na Sorda
T	110167	Auberca
T	110168	Gallaric
T	110169	S'Estanyol
T	110170	De Na Borges
T	110171	De Binicaubell
T	110172	Sa Siquia Real o Són Bauló
T	110173	Morell
T	110174	D'Aumedrà
T	110175	De Sant Miquel
T	110176	De Siurana
T	110177	SA Barrera y Ca'n Xanet
T	110178	De Ca'n Roig
T	110179	De Sa Marina

17.2.1.2. Espais i zones lacustres

Les zones humides litorals de Mallorca de majors dimensions es localitzen en els fons de les badies, coincidint amb l'àrea de desembocadura dels majors torrents de les vessants insulars, aquest és el cas de l'Albufera, l'Albufereta i el Salobrar de Campos. Alguns dels terrenys pantanosos més grans han estat dessecats en temps històrics, com és el cas del Prat de Sant Jordi, a la Badia de Palma, i el Salobrar Gran de Magalluf, al litoral de Calvia.

A més a més, cal considerar llacunes de fons de cala, formats a la desembocadura dels diferents barrancs i relativament ben representats en la costa oriental. Igualment es conserven les llacunes formades a la desembocadura dels torrents que travessen la Marineta de Petra (torrent de Na Borges, torrent de Són Real i torrent de Són Bauló). En la part meridional de l'illa són destacables Estany de Ses Gambes, zona endorreica inundada en els contorns de Ses Salines.

En el mapa següent es pot observar la localització de les principals zones lacustres de l'illa.

Zona	Denominació	Municipi /Municipis
1	Albufera	Alcúdia, Muro, Sa Pobla
2	s'Albufereta	Pollença, Alcúdia
3	Estany de Son Bauló	Santa Margalida
4	Estany de Son Real	Santa Margalida
5	Estany del Bisbe	Santa Margalida
6	Estany de Canyamel	Artà
7	S'Amarador	Santanyí
8	Estany de Ses Gambes	Ses Salines
9	Estany de Tamarells	Ses Salines
10	Es Salobrar de Campos	Campos
11	Ses Fontanelles	Palma

17.2.2. MENORCA

17.2.2.1. Vessants i torrents

17.2.2.1.1. Vessants

17.2.2.1.1.1. Vessants de Tramuntana

És la constituïda per una línia que va des de la zona de Punta Nati fins a la Punta de S'Esperó seguint la divisòria de les elevacions de la serralada central de l'illa.

17.2.2.1.1.2. Vessant de Migjorn

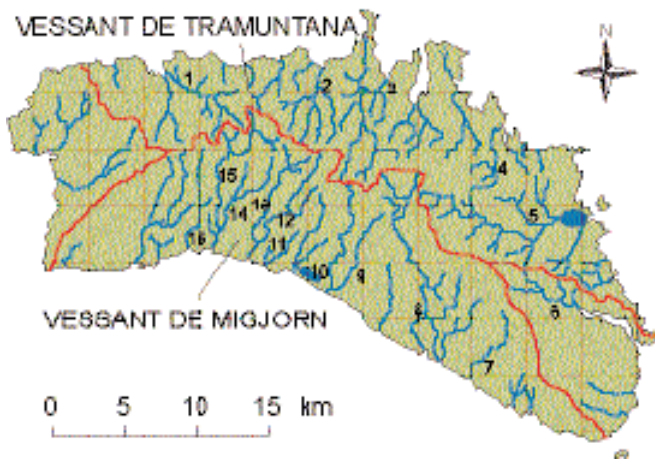
És la que va desde el Cap d'Artrutx fins a la Punta des Marbres seguint la divisòria de les elevacions de la serralada central de l'illa.

17.2.2.1.1.3. Vessant de Ciutadella o vessant occidental

Està constituïda per la zona compresa entre Punta Nati, Cap Artrutx i el límit entre els municipis de Ciutadella i Ferreries.

17.2.2.1.1.4. Vessant sud oriental o de Maó

Està constituïda per les conques dels torrents que desemboquen a la zona del port de Maó.

17.2.2.1.2. Torrents

Denominació oficial	Nombre
T. 11-02-01	Binimetia
T. 11-02-02	Son Amatler
T. 11-02-03	Calderer
T. 11-02-04	Sa Penya de Sa Miloca
T. 11-02-05	Sa Fita
T. 11-02-06	La Vall
T. 11-02-07	Cala Morell
T. 11-02-07	S'Escullar
T. 11-02-08	S'Escuder
T. 11-02-09	Cala Es Morts
T. 11-02-10	Cales Pous
T. 11-02-11	Torreta Blanca
T. 11-02-12	Sant Joan
T. 11-02-13	Cala Santandria
T. 11-02-14	Xoriguer Nou
T. 11-02-15	Macarella
T. 11-02-16	Algendar
T. 11-02-17	Cala Mitjana
T. 11-02-18	Trebeluger
T. 11-02-19	Cala Fustaina
T. 11-02-20	Sa Torre
T. 11-02-21	Binigaus
T. 11-02-22	Sant Tomas
T. 11-02-23	Atalix
T. 11-02-24	Cala Llucalari
T. 11-02-25	Torre Velta
T. 11-02-26	Cala En Porter
T. 11-02-27	Cales Coves
T. 11-02-29	Biniadris
T. 11-02-30	Cala Canutells
T. 11-02-31	Binidali
T. 11-02-32	C. Binisafuller o Binisafúa
T. 11-02-33	Cala Biniteca
T. 11-02-34	Torret
T. 11-02-35	Biriniacolla
T. 11-02-36	Cala D'Alcaufar
T. 11-02-37	Caló d'en Rafalet
T. 11-02-38	Es Caló d'Es Vi Blanc
T. 11-02-39	Cala Sant Esteve
T. 11-02-40	Cala Figuera
T. 11-02-41	Agotasses o Sant Joan
T. 11-02-42	Cala Mesquida
T. 11-02-43	Milà
T. 11-02-44	D'Es Grau Limpá
T. 11-02-45	Boels
T. 11-02-46	Capifort
T. 11-02-47	Montgofre
T. 11-02-48	Cala Addaia
T. 11-02-49	Fontanilles

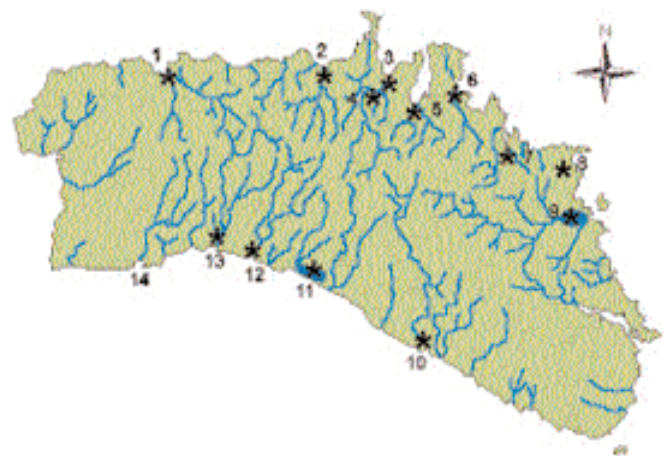
T. 11-02-50	Son Saura
T. 11-02-51	Cala Pudent
T. 11-02-52	Molinet
T. 11-02-53	Tirant

17.2.2.2. Espais lacustres

Menorca mostra profusió de pantans litorals, en la costa de Tramuntana les albuferes i prats es localitzen en els fons de les profundes cales i ports, coincidint amb el punt final de valls amb poc pendent. Un cas especial és el de s'albufera des Grau, constituïda per tot un fons de vall inundada i comunicada amb el mar per un pas estret.

Al litoral de Migjorn apareixen llacunes, semblants pel seu morfologia als de la costa oriental mallorquina, localitzats al tram final dels barrancs que solquen aquesta comarca. Com en cas excepcional a Són Bou, el prat no apareix encaixat dins el barranc sinó que és més ampli i separat del mar per una franja de sorra.

El mapa següent es pot observar la localització de les principals zones lacustres de l'illa.

Zona	Denominació	Municipi/Municipis
1	La Vall	Ciutadella
2	Binimel·là	Es Mercadal
3	Cala Tirant	Es Mercadal
4	Lluriac	Es Mercadal
5	Albufera de Fornells	Es Mercadal
6	Arenal de Són Saura	Es Mercadal
7	Ses Salines d'Addaia	Maó
8	Capifort	Maó
9	Albufera des Grau	Maó
10	Prat de Cala En Porter	Alaior
11	Prat de Són Bou	Alaior/ És Migjorn
12	Cala Trebalúger	Ferrieres
13	Cala Galdana	Ferrieres/Ciutadella
14	Prat de Són Saura	Ciutadella

17.2.3. EIVISSA

17.2.3.1. Vessants i torrents

17.2.3.1.1. Vessants

17.2.3.1.1.1. Vessants de Mestal

És la vessant nord oriental de l'illa que podem delimitar amb la zona compresa entre el Vedrà i la Punta Grossa.

17.2.3.1.1.2. Vessants de Mestal

És la vessant sud occidental de l'illa que podem delimitar amb la zona compresa entre és Vedrà i la Punta Grossa.

17.2.3.1.2. Torrents

Els principals torrents d'Eivissa i Formentera figuren a la taula següent:

Denominación oficial	Nombre
T. 11-03-01	Portinatx
T. 11-03-02	Xucia o Sa Palanca
T. 11-03-03	Xarraca
T. 11-03-04	D'es Porros
T. 11-03-05	Blanch
T. 11-03-06	Silia
T. 11-03-07	Benirràs
T. 11-03-08	D'Es Port
T. 11-03-09	Xamena
T. 11-03-10	Portixol
T. 11-03-11	Aubarca
T. 11-03-12	Vei
T. 11-03-13	S'Illot
T. 11-03-14	S'Escola
T. 11-03-15	Cala Salada
T. 11-03-16	Gració
T. 11-03-17	Buscastells
T. 11-03-18	Reguero
T. 11-03-19	Es Torrent
T. 11-03-20	Cala Corral
T. 11-03-21	Tarida
T. 11-03-22	Ca'n Nadal
T. 11-03-23	Caló den Real
T. 11-03-24	Cala Vadella (Romaguera)
T. 11-03-25	March
T. 11-03-26	Surtatje
T. 11-03-27	Sec
T. 11-03-28	Aufàbies
T. 11-03-29	Boques
T. 11-03-30	Cubells
T. 11-03-31	S'Aigua
T. 11-03-32	De Ca's Berris
T. 11-03-33	Caleta
T. 11-03-34	Cova Santa
T. 11-03-35	D'En Salta es Codoià
T. 11-03-36	Ca Na Micaleta

T. 11-03-37	Manya
T. 11-03-38	Mitjorn
T. 11-03-39	Salines
T. 11-03-40	Corb Mari
T. 11-03-41	Santa Rossa
T. 11-03-42	Ca Na Parra (o Gaiops)
T. 11-03-43	Capità
T. 11-03-44	Llavanera
T. 11-03-45	Guixa
T. 11-03-46	Cala Espart
T. 11-03-47	S'Olivera
T. 11-03-48	Cala Llonga
T. 11-03-49	Santa Eulària
T. 11-03-50	Niu Blau (o S'Argentera)
T. 11-03-51	D'Es Coix
T. 11-03-52	Socorrat
T. 11-03-53	Figuera o Sa Timba
T. 11-03-54	D'En Blai
T. 11-03-55	De Sa Cala
T. 11-03-56	Colom
T. 11-03-57	D'Es Ullastres
T. 11-03-58	Negre
T. 11-03-59	Es Pla
T. 11-03-60	Ses Caletes
T. 11-03-61	Serra
T. 11-04-01	Cala Sabona
T. 11-04-02	De L'Algar
T. 11-04-03	D'Es Buxet
T. 11-04-04	Sa Grava
T. 11-04-05	S'Atalaia
T. 11-04-06	D'En Jai

17.2.3.2. Espais lacustres

Eivissa presenta una gran àrea humida litoral, la de Ses Salines, que abasten gran part de l'extrem meridional de l'illa. Als voltants de la vila hi ha restes d'una important zona humida, Ses Feixes, actualment gairebé tota ella urbanitzada.

Les nombroses llacunes que es formaven antigament a la desembocadura dels torrents, actualment es poden considerar destruïdes o ben han quedat reduïdes a una mínima expressió.

A Formentera destaquen dos grandes lagunas, s'Estany Pudent y s'Estany des Peix (aquest últim comunicat amb el mar), a més de la zona pantanosa de Ses Salines.

18. DELIMITACIÓ DE ZONES INUNDABLES

18.1. INTRODUCCIÓ

A partir de la informació recopilada i de l'anàlisi de les dades obtingudes, s'han identificat les zones de risc per inundació que figuren en la llista següent.

La identificació de les zones inundables s'ha efectuat a partir dels estudis teòrics realitzat sobre base estadística i cartogràfica davant l'absència de dades fiables per períodes de recurrència. Els estudis utilitzats com a base han estat fonamentalment el llibre de Miquel Grimalt, a què abans s'ha al·ludit reiteradament i els treballs de la Junta d'Aigües i la Direcció General de Recursos Hídrics, ambdós organismes oficials dependents del Govern de les Illes Balears.

18.2. ZONES

18.2.1. ZONES INUNDABLES DETECTADES

Illa	Codi	Denominació
Eivissa	E 1	Torrent és Port
Eivissa	E 10	Ès Canar
Eivissa	E 12	Ès Figueral
Eivissa	E 13	Cala Mastella
Eivissa	E 14	Port és Torrent
Eivissa	E 15	Canal Sa Gravada
Eivissa	E 16	Cala Tarida
Eivissa	E 17	Cala Molí
Eivissa	E 18	Cala Vedella
Eivissa	E 19	T Ca'n Parra
Eivissa	E 2	T Benirràs
Eivissa	E 20	Eivissa
Eivissa	E 21	T és Jondal
Eivissa	E 22	Ès Xarco
Eivissa	E 23	Salines Eivissa
Eivissa	E 24	Estany des Cavallet (Eivissa)

Mallorca	Badia d'Alcúdia	C. de los Lagos	A2 (4)	Mallorca	Porto Colom	Sa Bateria	A3 (3)
Mallorca	Soller	Moll pescadors Port de Sóller	A2 (4)	Menorca	Ciutadella	C. Salat	A3 (3)
Mallorca	Soller	T.Major	A2 (4)	Menorca	Ciutadella	C. d'es Degollador	A3 (3)
Mallorca	Soller	Sóller	A2 (4)	Menorca	Ciutadella	Es Moll	A3 (3)
Mallorca	Soller	T.Biniaraix	A2 (4)	Menorca	Ciutadella	C. En Blanes	A3 (3)
Mallorca	Na Borges	Manacor	A2 (4)	Menorca	T Mercadal	Es Mercadal	A3 (3)
Mallorca	Peguera	U. Hapimag	A2 (4)	Menorca	Algendar	La Serpentina	A3 (3)
Mallorca	T Sant Magí	Kursal Dársena	A2 (4)	Menorca	Algendar	C. Galdana	A3 (3)
Mallorca	T Mal Pas	Can Barbarà	A2 (4)	Menorca	Trebalúger	Ferreries	A3 (3)
Mallorca	Pollença	Albercutx	A3 (3)	Menorca	Trebalúger	Pol. Industrial	A3 (3)
Mallorca	Pollença	Bóquer	A3 (3)	Menorca	B Sa Torre	Platja de Binigaus	A3 (3)
Mallorca	Pollença	La Gola	A3 (3)	Menorca	B Cala Porter	Alaior	A3 (3)
Mallorca	Pollença	L'Ullal	A3 (3)	Menorca	B Cala Porter	Pol. Ind. de La Trotxa	A3 (3)
Mallorca	Pollença	U.Llenaire	A3 (3)	Menorca	Prat S Bou	U. San Jaime del Mediterráneo	A3 (3)
Mallorca	Pollença	T.Sant Jordi- Camp de la Mar	A3 (3)	Menorca	Prat S Bou	U. Son Bou	A3 (3)
Mallorca	Pollença	Can Cullarassa- Can Rec	A3 (3)	Menorca	S Domingo	U. La Argentina	A3 (3)
Mallorca	Pollença	S'Albufereta- Es Gravet	A3 (3)	Menorca	S Domingo	Cales Coves	A3 (3)
Mallorca	Pollença	Es Grau	A3 (3)	Menorca	Agotasses	Port de Maó	A3 (3)
Mallorca	Pollença	C. D'En Benàssar	A3 (3)	Menorca	T Cala Figuera	Maó	A3 (3)
Mallorca	Pollença	Es Prat	A3 (3)	Menorca	T Cala Figuera	C.Figuera	A3 (3)
Mallorca	Pollença	T.Sant Jordi a Pollença	A3 (3)	Eivissa	S Antoni	Sant Antoni	A3 (3)
Mallorca	Pollença	T.Muntanya Son Marc	A3 (3)	Eivissa	S Eulària	Santa Eulària	A3 (3)
Mallorca	Pollença	La Solana	A3 (3)	Eivissa	Sa Gravada	Cala Llonga	A3 (3)
Mallorca	Pollença	T.Son Brull	A3 (3)	Eivissa	Eivissa	Passeig Marítim	A3 (3)
Mallorca	Pollença	Can Curallassa-S'Albufereta	A3 (3)	Eivissa	Eivissa	Talamanca	A3 (3)
Mallorca	Badia d'Alcúdia	Bellevue	A3 (3)	Eivissa	Eivissa	Ses Figueres	A3 (3)
Mallorca	Badia d'Alcúdia	Las Gaviotas	A3 (3)	Eivissa	Eivissa	Jesús	A3 (3)
Mallorca	Badia d'Alcúdia	Los Troncos	A3 (3)	Eivissa	Eivissa	Plana de Ca'n Jordi	A3 (3)
Mallorca	Badia d'Alcúdia	PMV343-3	A3 (3)	Eivissa	Eivissa	Prat de Vila	A3 (3)
Mallorca	Badia d'Alcúdia	Inca	A3 (3)	Eivissa	Eivissa	Eivissa Nova	A3 (3)
Mallorca	S Bauló	Ca'n Picafort	A3 (3)	Mallorca	C S Vicens	U. L'Alzinar	B (2)
Mallorca	S Bauló	Sa Siquia Real	A3 (3)	Mallorca	C S Vicens	U. Cala Molins	B (2)
Mallorca	Na Borges	T. Sa Cabana	A3 (3)	Mallorca	Calobra	Sa Calobra	B (2)
Mallorca	Na Borges	T.de Manacor	A3 (3)	Mallorca	Badia d'Alcúdia	T.Sant Miquel	B (2)
Mallorca	T Gros	S'Indieteria	A3 (3)	Mallorca	Badia d'Alcúdia	T. de Búger- T. de Massanella	B (2)
Mallorca	T Gros	U. Son Macià	A3 (3)	Mallorca	Badia d'Alcúdia	T. d'inca	B (2)
Mallorca	T Gros	Sa Cabana	A3 (3)	Mallorca	Badia d'Alcúdia	T. de Vinagrella	B (2)
Mallorca	T Gros	Es Pont d'Inca	A3 (3)	Mallorca	Badia d'Alcúdia	T. de Muro	B (2)
Mallorca	T Gros	Verge de Lluch	A3 (3)	Mallorca	Badia d'Alcúdia	Llubí	B (2)
Mallorca	T Gros	Es Pont d'Inca Nou	A3 (3)	Mallorca	Badia d'Alcúdia	Es Mal Pas	B (2)
Mallorca	T Gros	Es Viver	A3 (3)	Mallorca	S Real	T. de Son Real	B (2)
Mallorca	T Gros	Es Pinaret	A3 (3)	Mallorca	S Real	Petra	B (2)
Mallorca	T Gros	Son Fiol	A3 (3)	Mallorca	Na Borges	Son Serra de Marina	B (2)
Mallorca	T Gros	Ciudad Jardí	A3 (3)	Mallorca	Na Borges	T. Na Borges	B (2)
Mallorca	T Gros	T. de Ses Mates	A3 (3)	Mallorca	T Cala Mesquida	Cala Mesquida	B (2)
Mallorca	T Gros	T. de Coanegra	A3 (3)	Mallorca	T Cala Mesquida	Pol.Ind.Capdepera	B (2)
Mallorca	T Gros	Es Figueral	A3 (3)	Mallorca	T Sa Marina	Port de Valldemossa	B (2)
Mallorca	T Gros	'Poligon Industrial Marratxí	A3 (3)	Mallorca	T Gros	T. Esporles	B (2)
Mallorca	T Gros	Ca'n Farineta	A3 (3)	Mallorca	T Gros	Sa Granja	B (2)
Mallorca	T Gros	Ses Tres Germanes	A3 (3)	Mallorca	T Gros	S'Esgleieta	B (2)
Mallorca	T Gros	Son Ramonell	A3 (3)	Mallorca	T Gros	T. de Valldemossa	B (2)
Mallorca	T Na Barbara	Es Rafal Vell	A3 (3)	Mallorca	T Solleric	Los d'Amunt	B (2)
Mallorca	T Na Barbara	Son Malferit	A3 (3)	Mallorca	T Solleric	Nucli Urbà	B (2)
Mallorca	T Na Barbara	Pol. Llevant	A3 (3)	Mallorca	T Rafal Garcés	Lloseta	B (2)
Mallorca	T Na Barbara	El Molinar	A3 (3)	Mallorca	T Canyamel	Artà	B (2)
Mallorca	T Na Barbara	Es Portitxol	A3 (3)	Mallorca	T Na Barbara	Parc Bit	B (2)
Mallorca	Sa Riera	Pol. Ca'n Valero	A3 (3)	Mallorca	T Na Barbara	Son Hugo	B (2)
Mallorca	Sa Riera	Desembocadura	A3 (3)	Mallorca	Sa Riera	Estasbliments Vells	B (2)
Mallorca	T C'a N'Amer	Sant Llorenç	A3 (3)	Mallorca	Sa Riera	Cementiri Son Valentí	B (2)
Mallorca	T C'a N'Amer	Son Carrió	A3 (3)	Mallorca	T Castellix	Montuiri	B (2)
Mallorca	T C'a N'Amer	S'Illot	A3 (3)	Mallorca	S Elm	Sant Elm-T. d'en Marcó	B (2)
Mallorca	T C'a N'Amer	Platja S'Illot	A3 (3)	Mallorca	S Elm	Sant Elm Platja	B (2)
Mallorca	Andratx	S'Arracó	A3 (3)	Mallorca	Andratx	T. de Sa font des Bosc-T. de Na Rosa	B (2)
Mallorca	Andratx	Port D'Andratx	A3 (3)	Mallorca	Andratx	T. de Sa Coma- T. de Sa Font de la Vila	B (2)
Mallorca	T Galatzó	Santa Ponça	A3 (3)	Mallorca	T Galatzó	T. de Santa Ponça	B (2)
Mallorca	T S Magí	Son Espanyolet	A3 (3)	Mallorca	Siquia de S Jordi	Nucli Sa Casa Blanca	B (2)
Mallorca	T S Magí	Passeig Marítim	A3 (3)	Mallorca	Siquia de S Jordi	Nucli Sant Jordi	B (2)
Mallorca	Magalluf	Magalluf	A3 (3)	Mallorca	Siquia de S Jordi	Base Son Sant Joan	B (2)
Mallorca	Magalluf	U. Badia de Palma	A3 (3)	Mallorca	Siquia de S Jordi	S'Aranjassa	B (2)
Mallorca	T Jueus	Nucli S'Arenal Palma	A3 (3)	Mallorca	Siquia de S Jordi	Es Pil lari	B (2)
Mallorca	T Jueus	Platja S'Arenal Llucmajor	A3 (3)	Mallorca	S'Aguit	Es Camp de Mar	B (2)
Mallorca	Riuet	Porto Cristo	A3 (3)	Mallorca	S'Aguit	Platja	B (2)
Mallorca	Riuet	Club Nautico Porto Cristo	A3 (3)	Mallorca	Peguera	Palmira	B (2)
Mallorca	Riuet	Torrent Na Llabrona	A3 (3)	Mallorca	Magalluf	Sa Porrassa	B (2)
Mallorca	T S Verí	U Son Verí	A3 (3)	Mallorca	Regueró Mandia	Cala Mandia	B (2)
Mallorca	T S Verí	S'Arenal Llucmajor	A3 (3)				
Mallorca	Salobrar Campos	Campos	A3 (3)				

Mallorca	Regueró Mandia	U Punta la Reina	B (2)	Mallorca	T C'a N'Amer	T. Son Cabrer	C (1)
Mallorca	Estany d'en Mas	U Estany d'en Mas	B (2)	Mallorca	Andratx	T. d'es Saluet	C (1)
Mallorca	Domingos	Domingos Gran	B (2)	Mallorca	T Galatzó	T. de Na corba	C (1)
Mallorca	Domingos	Domingos Petit	B (2)	Mallorca	T Galatzó	T. Son Alfonso	C (1)
Mallorca	Cala Murada	Torrent Sa Plana	B (2)	Mallorca	T Galatzó	T. de Son Boronat	C (1)
Mallorca	Porto Colom	Torrent ca'n Alou	B (2)	Mallorca	T Jueus	Torrent Gros	C (1)
Mallorca	Porto Colom	Sa Capella	B (2)	Mallorca	T Jueus	Torrent Estadosos	C (1)
Mallorca	Es Estanys	Ses Salines	B (2)	Mallorca	Estany d'en Mas	Torrent Ca'n Lluens	C (1)
Mallorca	Es Estanys	Colonia S Jordi	B (2)	Mallorca	Estany d'en Mas	Torrent d'es Morts	C (1)
Menorca	Santandria	C. Santandria	B (2)	Mallorca	Salobrar Campos	Ses Salines de Campos	C (1)
Menorca	Algairens	C. Algairens	B (2)	Mallorca	Salobrar Campos	Es Trenc	C (1)
Menorca	Algairens	T. d'es Coll Roig	B (2)	Menorca	Santandria	Naveta d'es Tudons	C (1)
Menorca	T Mercadal	C. Tirant	B (2)	Menorca	Pregondo	Es Alocs	C (1)
Menorca	T Mercadal	T. de Marina	B (2)	Menorca	Pregondo	Font d'es Alocs	C (1)
Menorca	A Son Saura	Ses Coves Noves- U. Son Parc	B (2)	Menorca	Trebalúger	T. de Son Glanot	C (1)
Menorca	A Son Saura	Me-9	B (2)	Menorca	Trebalúger	Barr. de Sa Cova	C (1)
Menorca	A Son Saura	Camp Siquiat	B (2)	Menorca	Trebalúger	T. de Son Gras	C (1)
Menorca	Algendar	Barr. d'Algendaret	B (2)	Menorca	Albufera	T. d'es Puntarró	C (1)
Menorca	Algendar	Ses Delícies Son Martorellet	B (2)	Eivissa	T des Port	Canal de Na Xamena	C (1)
Menorca	Trebalúger	C. Trebalúger	B (2)	Eivissa	T des Port	Torrent d'en Ferrer	C (1)
Menorca	B Sa Torre	B. de Biningaus	B (2)				
Menorca	B Sa Torre	Llucasaldentet	B (2)				
Menorca	B Cala Porter	Plans d'Alaior	B (2)				
Menorca	B Cala Porter	U. Cala En Porter	B (2)				
Menorca	B Cala Porter	Barr. d'es Rellotge	B (2)				
Menorca	Albufera	Es Prat	B (2)				
Menorca	Albufera	Es Grau	B (2)				
Menorca	Albufera	Platja d'es Grau	B (2)				
Menorca	Prat S Bou	Torrent de Son Boter	B (2)				
Menorca	Prat S Bou	Barr. de Sta Catalina	B (2)				
Menorca	Prat S Bou	Barranc d'es Bec	B (2)				
Menorca	Prat S Bou	Barranc de Son Serent	B (2)				
Menorca	B Ses Penyes	Plans d'Algendar	B (2)				
Menorca	B Ses Penyes	Binixiquer	B (2)				
Menorca	B Ses Penyes	Es Canutells	B (2)				
Menorca	Agotasses	Barr. en Biniaixa	B (2)				
Eivissa	T des Port	Cala Torrent	B (2)				
Eivissa	T des Port	Port de Sant Miquel	B (2)				
Eivissa	T des Port	Sant Miquel de Balanzat	B (2)				
Eivissa	S Antoni	Torrent d'en Xanxo	B (2)				
Eivissa	S Antoni	Pla de Sant Antoni	B (2)				
Eivissa	S Antoni	Es Buscatell	B (2)				
Eivissa	S Eulària	T de Ses Murtes	B (2)				
Eivissa	S Eulària	T Sa Plana d'en Vidal	B (2)				
Eivissa	S Eulària	Santa Gertrudis	B (2)				
Eivissa	S Eulària	Riu de Santa Eularia	B (2)				
Eivissa	S Eulària	Torrent d'en Fita	B (2)				
Eivissa	S Eulària	Torrent D'es Garrovers	B (2)				
Eivissa	S Eulària	Torrent de Sa Fragell	B (2)				
Eivissa	S Eulària	Torrent de Llanavera	B (2)				
Eivissa	Sa Gravada	Torrent d'en Vic	B (2)				
Eivissa	C Tarida	Sa Salmaia	B (2)				
Eivissa	C Tarida	Torrent de Sa Fontassa	B (2)				
Eivissa	C Tarida	Canal de Cala Tarida	B (2)				
Eivissa	C Vedella	Torrent dels Aljupets	B (2)				
Eivissa	C Vedella	U. Cala Vedella	B (2)				
Formentera	Ses Salines	Es Pujols	B (2)				
Formentera	Ses Salines	La Savina	B (2)				
Mallorca	Pollença	Cala Murta	C (1)				
Mallorca	Calobra	T. Pareis	C (1)				
Mallorca	Calobra	Tuent	C (1)				
Mallorca	Badia d'Alcúdia	T.Binixiri	C (1)				
Mallorca	Badia d'Alcúdia	T.Biniatró	C (1)				
Mallorca	Badia d'Alcúdia	T.Taló	C (1)				
Mallorca	S Real	T. de Binicaubell	C (1)				
Mallorca	S Real	T. de Son Fullós	C (1)				
Mallorca	S Real	T. de Petra	C (1)				
Mallorca	Na Borges	T. Son Fangos	C (1)				
Mallorca	T Sa Marina	T. d'es Salt	C (1)				
Mallorca	T Rafal Garcés	T. de S'estorell	C (1)				
Mallorca	T Canyamel	T. d'es Revolts	C (1)				
Mallorca	T Canyamel	Es Pujols	C (1)				
Mallorca	T Canyamel	T. d'Es Millac	C (1)				
Mallorca	T Na Barbara	T.de Sarrià	C (1)				
Mallorca	T Na Barbara	Pol. Son Castelló	C (1)				
Mallorca	Sa Riera	Es Fortí	C (1)				
Mallorca	T Castellitx	Torrent de Pina	C (1)				

19. ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ

20. INTRODUCCIÓ

L'heterogeneïtat i amplitud de les necessitats que generen les inundacions i dels recursos humans i naturals que han de ser mobilitzats per fer-los front rati-fiquen, un cop més, que la protecció civil és, en primer lloc i essencialment, un problema d'organització.

Les actuacions a dur a terme davant el risc d'inundacions, han d'emmar-car-se, doncs, en un procés d'ordenació, planificació, coordinació i direcció dels distints serveis públics que han d'intervenir en aquests casos.

Conseqüentment, en els diversos toms que conformen aquest document, es desenvoluparan els principis organitzatius que han de regir les actuacions dels distints serveis que han d'intervenir en el cas d'una inundació.

Per a això es començarà per definir les diferents fases d'activació del pla passant a continuació a descriure el model organitzatiu que s'activarà de forma gradual segons la gravetat i necessitats que planteji l'emergència.

Dins aquest model organitzatiu, s'analitzarà l'estructura directiva i l'es-tructura operativa del Pla establint la missió, funcions i relacions i dependències entre els distints llocs.

21. FASES DE L'EMERGÈNCIA

21.1. ALERTES

A les Illes Balears, les inundacions es produeixen sempre a causa de pre-cipitacions fortes que originen avingudes en torrents. En conseqüència, els estats d'alerta provenen de dos camins:

* Sistemes d'alerta meteorològica per fenòmens adversos del Centre Meteorològic Territorial (Institut Nacional de Meteorologia).

* Seguiment pluviològic, consistent en el seguiment per confirmar o no la situació de risc i la seva evolució. Aquesta fase pot ser activada, indepen-dentment de l'alerta derivada d'avís meteorològic, en cas de produir-se pluges intenses sense avís meteorològic previ.

21.2. FASES I SITUACIONS D'EMERGÈNCIA

21.2.1. ÍNDEXS DE GRAVETAT

Els índexs de gravetat seran els que s'utilitzin per definir les situacions i fases d'emergència.

Aquests índexs de gravetat seran els que figuren a la taula següent:

IG	Definició	Accions que comporten
IG 0	Índex de Gravetat escàs o nul	Pla activat des d'1 de setembre a 30 de novembre (modificable segons condicions climatològiques)
IG 1	Índex de Gravetat baix	Reunió Grup de Suport Tècnic (Seguiment i avaluació) Activació responsables de grup i prealerta de mobilització de mitjans
IG 2	Índex de gravetat mitjà	Constitució CECOP/CECOPI Sol·licitud intervenció de l'Estat
IG 3	Índex de Gravetat alt	Emergència d'interès Nacional

21.2.2. DETERMINACIÓ IG EN FUNCIÓ DE PROBABILITATS D'INUNDACIÓ I ELS SEUS EFECTES

Les fases i situacions d'emergència a les Illes Balears es determinaran d'acord amb allò que s'ha exposat en la taula següent:

L'IG es determinarà pel Director del Pla a proposta del Cap d'Operacions segons els informes del Centre Meteorològic de les Illes Balears i, en els casos previstos, prèvia consulta al Grup de Suport Tècnic

Efectes	Danys		Danys
	Danys lleus	considerables	catastròfics
Probabilitat			
BAIX	IG 1	IG 1	IG 2
MIG	IG 1	IG 2	IG 3
ALT	IG 2	IG 3	IG 3

Els índexs reflectits a la taula tenen caràcter indicatiu i podran ser modificats pel Director del Pla segons les dades de les incidències que es vagin produint o per recomanació del Grup de Suport Tècnic.

21.2.3. FASE (A) DE PREEMERGÈNCIA.

En aquesta fase, el pla roman activat. Comprèn de l'1 de setembre al 30 de novembre, sent modificable en funció de les circumstàncies climatològiques, i es correspon amb un índex de gravetat escàs o nul.

És la fase en la qual es roman en estat d'alerta per si es produeix una situació que, per evolució desfavorable, pot donar lloc a una situació de risc que obligui a passar a una altra situació d'emergència.

L'objecte d'aquesta fase és alertar les autoritats i serveis implicats, així com informar la població potencialment afectada.

21.2.4. (B) FASE D'EMERGÈNCIA

Aquesta fase tindrà el seu inici quan de l'anàlisi dels paràmetres meteorològics i hidrològics es conclouï que la inundació és imminent o es disposin d'informacions relatives a què aquesta ja ha començat, i es prolongarà durant tot el desenvolupament de la inundació, fins que s'hagin posat en pràctica totes les mesures necessàries de protecció de persones i béns i s'hagin restablert els serveis bàsics a la zona afectada.

21.2.4.1. SITUACIÓ 0 (IG 0)

L'emergència es qualificarà així quan la informació meteorològica i pluviològica permetin preveure la imminència d'inundacions amb perill per a persones i béns de probabilitat baixa o mitja de danys lleus per a persones i béns o de probabilitat baixa de danys considerables.

Igualment, es correspondrà amb incidents locals que siguin controlables mitjançant una resposta local

21.2.4.2. SITUACIÓ 1 (IG 1)

Es declararà aquest nivell quan la informació meteorològica i pluviològica permetin preveure la imminència d'inundacions amb perill per a persones i béns de probabilitat alta de danys lleus per a persones i béns, probabilitat mitja de danys considerables o de probabilitat baixa de danys catastròfics.

Situació en què s'han produït inundacions en zones localitzades, l'atenció de la qual pot quedar assegurada mitjançant l'ocupació dels mitjans i recursos disponibles a les zones afectades però el seguiment de les quals ha de ser supramunicipal i realitzar-se a través de l'activació del Grup de Suport Tècnic, els responsables de Grup i la prealerta de mitjans.

21.2.4.3. SITUACIÓ 2 (IG 2)

Situació en què s'han produït inundacions que superen la capacitat d'atenció dels mitjans i recursos locals o, encara sense produir-se aquesta última circumstància, les dades pluviològiques i hidrològiques i les prediccions meteorològiques permeten preveure una extensió o agreujament de la situació. Pot requerir llavors la constitució del CECOP/CECOPI i l'activació total del Pla.

21.2.4.4. Situació 3 (IG 3)

Emergències en què, havent-se produït danys catastròfics no controlables amb els recursos propis de la CAIB, es declari l'interès nacional o es requereixi la intervenció de recursos extraordinaris de l'Administració de l'Estat o d'altres Comunitats Autònomes. En aquest cas serà necessària la constitució del CECOPI.

21.2.5. C FASE DE NORMALITZACIÓ

21.2.5.1. Definició

Durant aquesta fase es realitzaran les primeres tasques de rehabilitació a les zones afectades, consistents fonamentalment en l'inspecció de l'estat d'edificis, la neteja d'habitatges i vies urbanes, la reparació dels danys més rellevants, i la rehabilitació dels serveis bàsics fonamentals.

21.2.5.2. Durada

Es prolonga des de la finalització de la situació d'emergència fins al restabliment de les condicions mínimes imprescindibles per a un retorn a la normalitat a les zones afectades per la inundació.

22. ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ DEL PLA

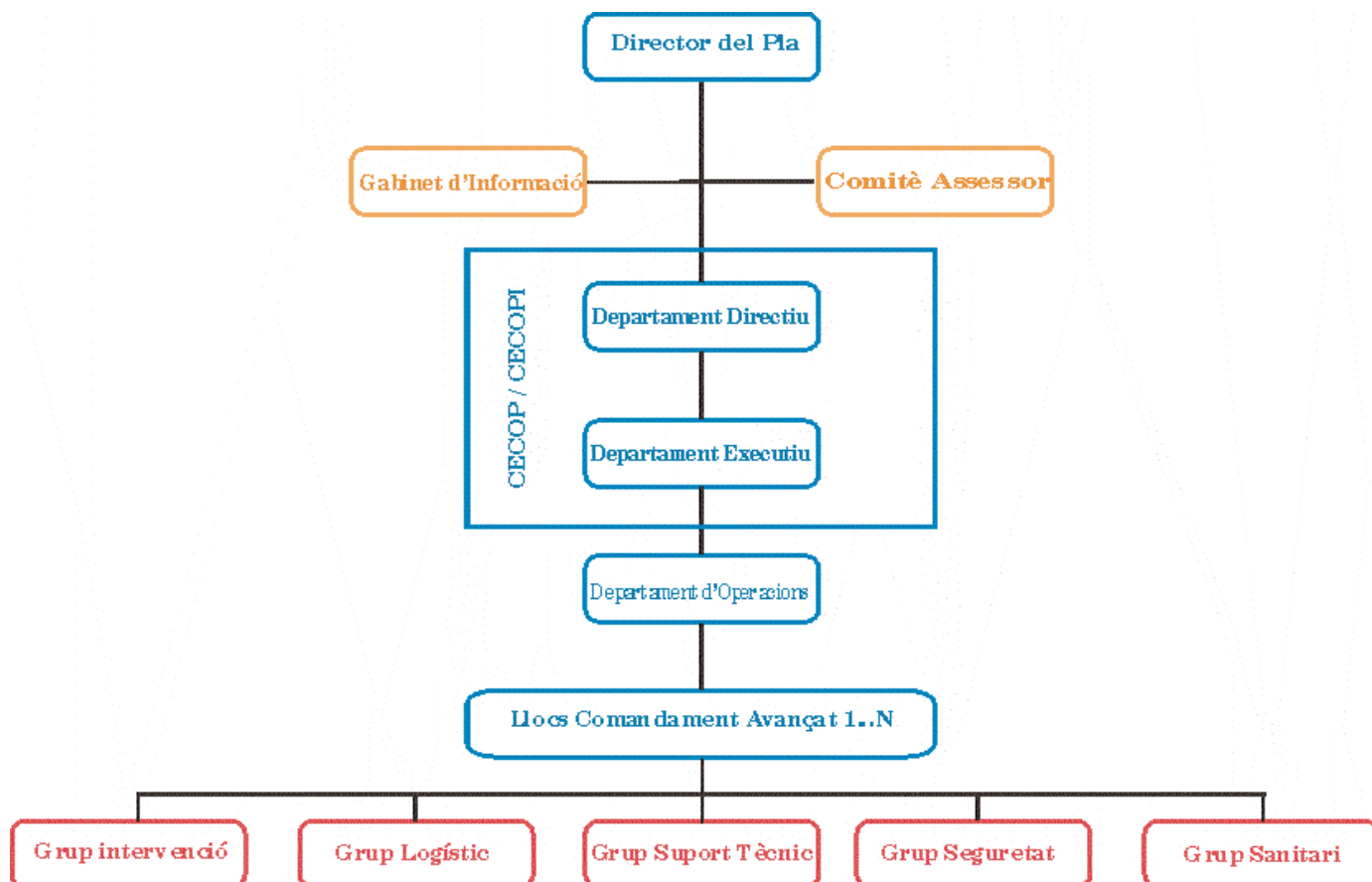
22.1. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA GENERAL DEL PLA

22.1.1. ÒRGAN GESTOR DEL PLA

L'òrgan gestor del Pla, encarregat de la seva implantació, millora i manteniment, serà la Direcció General d'Emergències el titular de la qual assumirà la màxima responsabilitat d'aquest.

22.1.2. ORGANIGRAMA GENERAL DEL PLA

L'estructura de direcció i operativa del Pla responen a l'esquema estructural recollit en el gràfic següent:

En els apartats següents es descriuen cadascun dels organismes i llocs que figuren en l'organigrama

22.1.3. DIRECTOR DEL PLA

22.1.3.1. Definició

És el màxim responsable de l'aplicació del Pla.

22.1.3.2. Titular

El Director del Pla és el Conseller d'Interior. Per substitució ostentarà la direcció el Director General d'Emergències.

En cada cas el Director del Pla comptarà com a col·laboradors amb els Consellers Insulars responsables de l'emergència en cadascuna de les Illes que actuarà com a director territorial adjunt

22.1.3.3. Funcions

- * Declarar l'activació del Pla i les fases i situacions d'emergència previstes en aquest.
- * Convocar el Consell Assessor
- * Actuar en coordinació amb el Conseller Insular en matèria d'emergències
- * Designar els responsables dels Grups d'actuació i al responsable del lloc de comandament avançat
- * Determinar l'estructura organitzativa que s'activa en cada moment
- * Determinar les autoritats a qui cal informar davant la situació d'emergència
- * Ordenar i coordinar les actuacions a desenvolupar per a la neutralització d'emergència
- * Determinar i coordinar la informació a la població
- * Proposar la constitució del CECOP/CECOPI quan sigui necessari
- * Assegurar el manteniment de l'operativitat del Pla.
- * Declarar el fi de l'emergència

22.1.3.4. Relacions

- * Amb el President i la resta dels membres del Govern
- * Amb els representants dels Consells Insulars
- * Amb el Delegat del Govern a les Illes Balears o persona autoritzada
- * Amb els membres del Consell Assessor
- * Amb els membres del CECOP/CECOPI
- * Amb el Cap d'Operacions
- * Amb el responsable del Gabinet d'Informació

22.1.4. CECOP/CECOPI

22.1.4.1. Definició

El CECOP/CECOPI és l'organisme de comandament de les emergències, que compta amb els mitjans humans i tècnics que permeten realitzar les funcions de direcció i coordinació de recursos, a més d'assegurar les comunicacions amb el Lloc de Comandament Avançat (PMA) i en general amb els mitjans externs que poguessin estar implicats en l'emergència.

És l'instrument de treball del Director del Pla, on es rep la informació d'un succés i des d'on es dirigeixen i coordinen les actuacions que s'han de dur a terme.

El Centre de Coordinació Operativa (CECOP) passarà a convertir-se en CECOPI (Centre de Coordinació Operativa Integrat) quan les circumstàncies de l'emergència requereixin la intervenció d'altres administracions.

El CECOP/CECOPI entrarà en funcionament en els casos següents:

- * Quan es produeixi una inundació davant la qual resultin insuficients els mitjans locals o es consideri previsible la seva extensió.
- * Quan la inundació afecti més d'un municipi encara que els mitjans locals i supramunicipals siguin suficients per al control de l'emergència.
- * En qualsevol altra situació en què el Director del Pla jutgi convenient que així sigui.

22.1.4.2. Funcions generals del CECOP-CECOPI

Seràn funcions del CECOP-CECOPI

- * Rebre informació sobre la situació de l'emergència
- * Direcció i coordinació de les actuacions que han de dur-se a terme per a la neutralització de l'emergència
- * Seguiment de la situació d'emergència
- * Informar sobre l'emergència a les autoritats i organismes pertinents
- * Actuar com a òrgan de suport del Director del Pla
- * Activar el Pla Director de Comunicacions o els procediments o protocols que estiguin establerts en aquest àmbit quan l'emergència ho requereixi
- * L'elaboració d'informes i estadístiques relatives a l'emergència

22.1.4.3. Relacions

El CECOP/CECOPI haurà d'establir relacions amb:

- * Delegació del Govern en les Illes Balears
- * Delegació Insular del Govern a Eivissa
- * Delegació Insular del Govern a Menorca
- * Conselleries del Govern de les Illes Balears
- * Consells Insulars
- * Municipis de les Illes Balears afectats per l'emergència
- * Restat dels Municipis de les Illes Balears
- * Entitats públiques i privades dependents de la CAIB la intervenció del qual estigui prevista en aquest Pla.
- * Organismes no dependents de la CAIB la intervenció del qual estigui prevista en aquest Pla

22.1.4.4. Ubicació

Centre Principal

El CECOP/CECOPI es constituirà en la seu del Centre de Gestió d'Emergències de les Illes Balears (SEIB 112), actualment ubicat al Passeig Marítim, 38a 1 D de Palma.

En el gràfic següent es pot veure un pla d'emplaçament de l'esmentat Centre.

Centre de Emergències

Centres secundaris

Mallorca

Com a centre secundari per a casos en què no sigui possible la utilització del centre d'emergències, el CECOP/CECOPI es constituirà en el seu de la Direcció General d'Emergències de la Conselleria d'Interior, en És Pinaret, Francesc Salvà s/n, Marratxí.

Menorca

Per a casos d'emergències que només afectin Menorca, si el Director del Pla ho vol convenient, el CECOP/CECOPI es constituirà en el seu del Consell Insular de Menorca, Plaça Biosfera 5 Maó.

Eivissa

Per a casos d'emergències que només afectin Eivissa, si el Director del Pla ho vol convenient, el CECOP/CECOPI es constituirà en el seu del Consell Insular d'Eivissa, Avinguda d'Espanya 49, Eivissa.

Formentera

Per a casos d'emergències que només afectin Formentera, si el Director del Pla ho vol convenient, el CECOP/CECOPI es constituirà en el seu de l'Ajuntament de Formentera, Plaça de la Constitució 1, Formentera.

22.1.4.5. Estructura i composició

El CECOP/CECOPI estarà format per un departament directiu i un departament executiu

Departament Directiu

Composició

Estarà constituït pels responsables polítics dels diferents organismes implicats en l'emergència que, en el present cas seran:

- * Director del Pla, que serà el Conseller d'Interior.

* Conseller, o Autoritat designada que li substitueixi, de les Conselleries afectades pel desenvolupament de l'emergència.

* Director General d'Emergències

* Director General de Recursos Hídrics

* Delegat del Govern o Autoritat designada que li substitueixi

* President, o Autoritat designada que li substitueixi, dels Consells Insulars en l'àmbit geogràfic de la seva competència.

* Alcalde, o Autoritat designada que li substitueixi, dels municipis afectats per la inundació.

* Representant del Comitè Assessor

* Representant del Gabinet d'Informació.

Funcions

* Determinar l'aplicació del pla d'actuació.

* Establir els objectius prioritaris.

* Sol·licitar mitjans extraordinaris.

* Determinar la informació que calgui donar a la població.

* Acordar la volta a la normalitat.

Departament executiu

Composició

El departament executiu s'organitzarà en Grups d'Acció que seran:

* Grup d'Intervenció

* Grup Sanitari

* Grup Logístic

* Grup de Seguretat

* Grup de Suport Tècnic

Al capdavant del Departament Executiu, estarà el Director d'Operacions que serà un tècnic de la Direcció General d'Emergències

22.1.5.3. Funcions

* Eliminar, reduir i controlar els efectes de la inundació.

* Dur a terme les accions de rescat i salvament.

* Organitzar els dispositius mèdics i sanitaris.

* Eliminar els focus contaminants.

* Organitzar i subministrar socors alimentaris i auxili a la població.

* Habilitació i organització de mitjans de transport.

* Organitzar les xarxes de transmissions.

* Organitzar àrees de recepció i alberg.

22.1.5. COMITÈ ASSESSOR

22.1.5.1. Definició

És un òrgan format per representants de les distintes entitats afectades per l'emergència, especialistes i persones que siguin convocades a l'efecte pel Director del Pla per al seu assessorament a la presa de decisions en virtut de la seva idoneïtat davant la situació d'emergència.

22.1.5.2. Composició

El Comitè Assessor ho formaran, sempre segons la determinació del Director del Pla, les persones que a continuació es relacionen:

* El Cap del Servei de Construcció de la DG de Recursos Hídrics.

* El Cap del Servei de Coordinació de la Direcció General d'Emergències

* El Director del CGE 112

* El Director o persona delegada del Centre Meteorològic Territorial de les Illes Balears.

* Els Gerents d'Ibanat, Ibanan i Anava.

* El Cap de Protecció Civil de la Delegació del Govern

* Un representant de la Demarcació de Costes de l'Administració de l'Estat.

* El/els Cap/s de Bombers actuant en l'emergència.

* Representants dels diferents Departaments dels Consells Insulars competents en matèria d'emergències.

* Experts designats pel Director del Pla o el Gabinet de Direcció en funció de la seva idoneïtat davant l'emergència.

* Altres Organismes necessaris que determini el Director del Pla

22.1.5.3. Funcions

* Assessorament al Director del Pla en qüestions estratègiques, tàctiques i tècniques

* Proposta de mesures concretes per a la neutralització de l'emergència

* L'emissió d'informes i dictàmens en totes aquelles qüestions que li siguin sol·licitades pel Director del Pla

22.1.5.4. Relacions

Amb el Director del Pla

22.1.6. GABINET D'INFORMACIÓ

22.1.6.1. Definició

És el departament encarregat de la informació integral de l'emergència.

22.1.6.2. Composició

El responsable del Gabinet d'Informació serà el Cap del Gabinet de Premsa de la Conselleria d'Interior, o persona designada que li substitueixi, en col·laboració amb responsables de Premsa de les diferents Administracions afectades.

* En cada cas, el Director del Pla designarà un Portaveu oficial únic de l'emergència.

22.1.6.3. Funcions

Serà el responsable de supervisar i coordinar, en tot moment, la informació més completa i exacta possible sobre l'emergència.

* Coordinar l'elaboració d'informes sobre l'emergència

* Actuar com a portaveu en les compareixences públiques sobre l'emergència en el cas que no comparegui el Director del Pla

* Coordinar les actuacions d'informació sobre l'emergència

* Coordinar les actuacions per mantenir informats els Mitjans de Comunicació

* Coordinar les actuacions per mantenir informades les Institucions i organismes intervinents en el Pla

* Coordinar la informació als ciutadans

* Coordinar les actuacions d'avis a la població

22.1.6.4. Relacions

* Director del Pla

* Organitzacions i entitats cíviques

* Ciutadans en general

* Mitjans de comunicació

* Organismes i institucions oficials

22.1.7. GRUPS D'ACCIÓ

Seràn els següents:

* Grup d'Intervenció Operativa

* Grup sanitari

* Grup Logístic

* Grup de Seguretat

* Grup de Suport Tècnic

Al capdavant d'aquests, i a les ordres directes del Director del Pla, estarà el Director d'Operacions que serà un tècnic qualificat de la Direcció General d'Emergències.

Seràn les seves funcions

* Eliminar, reduir i controlar els efectes de la inundació.

* Dur a terme les accions de rescat i salvament.

* Organitzar els dispositius mèdics i sanitaris.

* Eliminar els focus contaminants.

* Organitzar i subministrar socors alimentaris i auxili a la població, així com àrees de recepció i alberg.

* Habilitació i organització de mitjans de transport.

* Organitzar les xarxes de transmissions.

22.1.8. GRUP D'INTERVENCIÓ

22.1.8.1. Definició

Aquest grup és el que ha d'executar les actuacions necessàries per contrarestar i mitigar els efectes de l'emergència adoptant per a això les mesures que el Cap d'Operacions li indiqui.

22.1.8.2. Titular

Al comandament del Grup d'Intervenció estarà un Tècnic Director d'Emergències de la Direcció General d'Emergències.

22.1.8.3. Composició

- Servei de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvament de Palma o dels diferents Consells Insulars en funció del seu àmbit geogràfic d'actuació.

- Unitat Operativa de la DG Emergències

- Grups d'intervenció (Brigades) dels municipis afectats per l'emergència

- Brigades de l'IBANAT i Agents mediambientals

- Personal de la Direcció General de Recursos Hídrics i IBASAN.

- Brigades de l'Empresa de Transformació Agrària (TRAGSA)

- Empreses Municipals i contractistes d'aigües, neteja i clavegueram

- Serveis de carreteres dels Consells Insulars

- Empreses de serveis bàsics (GESA, Empreses de Comunicacions, etc.)

- Brigades municipals.
- Agrupacions de Voluntaris de Protecció Civil

22.1.8.4. Funcions

- Lluita contra les inundacions i, en particular, en el cas de protecció de vides i infraestructures en què concorrin circumstàncies que facilitin l'evolució desfavorable i la propagació de l'emergència.

- Recerca, rescat i salvament de víctimes
- Col·laborar amb els altres grups a la protecció de la població
- Reconeixement i avaluació de riscos
- Vigilància de riscos latents
- Determinació de l'àrea d'intervenció
- Emissió d'informes a la Direcció del Pla

22.1.8.5. Relacions

- Cap del Lloc de Comandament Avançat
- Cap d'Operacions
- Altres Grups d'acció

22.1.9. GRUP SANITARI

22.1.9.1. Definició

És el grup encarregat de l'execució de les mesures destinades a l'assistència sanitària a les persones afectades per l'emergència (primers auxilis, estabilització, classificació, control i transport sanitari)

22.1.9.2. Titular

Serà un tècnic qualificat de la Conselleria de Salut i Consum designat pel Director del Pla.

22.1.9.3. Composició

- Conselleria de Salut i Consum
- Creu Roja
- Empreses concessionàries del Transport Sanitari
- Hospitals públics i clíniques privades.

22.1.9.4. Funcions

- Prestació de primers auxilis a les víctimes
- Col·laboració en missions de rescat i salvament
- Classificació de ferits
- Assistència Primària
- Evacuació de ferits
- Identificació de cadàvers
- Control de condicions sanitàries d'aigües i de l'entorn (Vacunacions, Contaminació d'aigües, vigilància i lluita contra brots epidèmics, etc.)
- Subministrament de productes farmacèutics a la població afectada
- Inspecció sanitària de població il·lesa i control sanitari de zones d'allotjament de personal evacuat
- Proposta i execució de mesures sanitàries de prevenció
- Determinació de bases i àrees de socors
- Emissió d'informes a la Direcció del Pla
- Vigilància de riscos latents

22.1.9.5. Relacions

- Cap del Lloc de Comandament Avançat
- Cap d'Operacions
- Altres Grups d'acció

22.1.10. GRUP LOGÍSTIC

22.1.10.1. Definició

És el Grup responsable de les accions d'aprovisionament de recursos i subministraments de tota mena necessaris per a la lluita contra l'emergència.

Igualment, és responsable de les actuacions d'abastament, transport evacuació de la població, allotjament del personal evacuat i avis a la població.

22.1.10.2. Titular

Serà un tècnic qualificat de la Direcció General d'Emergències anomenat pel Director del Pla.

22.1.10.3. Composició

- Personal dels Ajuntaments dels municipis afectats
- Forces Armades si són mobilitzades per la Delegació de Govern que actuaran sota les ordres dels seus comandaments naturals
- Voluntaris de Protecció Civil
- Personal d'empreses de serveis bàsics

22.1.10.4. Funcions

- Resoldre l'abastament i transport de carburants i recanvis per als altres

Grups d'Acció

- Subministrament d'equips d'il·luminació i material tècnic
- Assegurar la xarxa de comunicacions del Pla
- Subministrament i distribució d'aliments i material necessari per al manteniment dels Grups d'acció i la població afectada
- Alberg i transport de la població afectada.
- Evacuació de població afectada
- Analitzar les necessitats de mitjans tècnics i recursos extraordinaris i la seva obtenció
- Establiment d'un Centre de recepció de Mitjans i el seu control i funcionament
- Emissió d'informes
- Proposta de mesures preventives al camp logístic

22.1.10.5. Relacions

- Cap del Lloc de Comandament Avançat
- Cap d'Operacions
- Altres Grups d'acció

22.1.11. GRUP DE SUPORT TÈCNIC

22.1.11.1. Definició

És el Grup responsable de la determinació i planificació de les mesures necessàries per neutralitzar l'emergència o mitigar les seves conseqüències i restablir la normalitat després dels danys produïts per aquesta.

22.1.11.2. Titular

Serà un tècnic qualificat de la Direcció General de Recursos Hídrics anomenat pel Director del Pla.

22.1.11.3. Composició

- Direcció General de Recursos
- Direcció General d'Emergències
- Direcció General d'Obres Públiques, Habitatge i Transports
- Centre Meteorològic Territorial
- Delegació del Govern
- Departament de carreteres dels Consells Insulars
- Demarcació de Costes de l'Estat
- GESA

22.1.11.4. Funcions

- * Anàlisi tècnica de la situació i proposta d'actuacions
- * Avaluar els equips professionals tècnics necessaris per a la lluita contra l'emergència
- * Determinar els recursos i especialistes necessaris per a la neutralització de les conseqüències de l'emergència i sol·licitar-los del Grup Logístic
- * Seguir les actuacions de lluita contra l'emergència i de restabliment de serveis bàsics
- * Informes per al Director del Pla

22.1.11.5. Relacions

- * Cap del Lloc de Comandament Avançat
- * Cap d'Operacions
- * Altres Grups d'acció

22.1.12. GRUP DE SEGURETAT

22.1.12.1. Definició

És el responsable d'assegurar la seguretat ciutadana a la zona de l'emergència i de garantir la seguretat del personal que treballa en la neutralització de l'emergència.

22.1.12.2. Titular

Serà un tècnic qualificat de la Direcció General d'Emergències anomenat pel Director del Pla.

22.1.12.3. Composició

- Forces de seguretat que actuaran d'acord amb els objectius assenyalats pel responsable del Grup de Seguretat i baix les ordres dels seus comandaments naturals
- * Polícies Locals dels municipis afectats
- * Cos Nacional de Policia o Guàrdia Civil en funció de la zona afectada per l'emergència

22.1.12.4. Funcions

- Assegurar la seguretat ciutadana i el control de multituds
- Control d'accessos a la zona d'operacions i acordonament de la zona d'intervenció
- Control de tràfic
- Evacuació immediata de persones en perill
- Col·laborar en la recerca i rescat de víctimes i en l'identificació de cadàvers

- Suport al sistema de comunicacions
- Suport a la difusió i avís a la població
- Reconeixement de la zona afectada a fi de l'avaluació de danys i necessitats

- Emissió d'informes a la Direcció del Pla

22.1.12.5. Relacions

- Cap del Lloc de Comandament Avançat
- Cap d'Operacions
- Altres Grups d'acció

22.1.13. DIRECTOR D'OPERACIONS

22.1.13.1. Definició

Persona responsable de la direcció tàctica de les operacions d'aplicació del pla segons l'estratègia decidida pel Director del Pla

22.1.13.2. Titular

El titular serà un tècnic qualificat de la Direcció General d'Emergències.

22.1.13.3. Funcions

- Dirigir tàcticament les actuacions operatives del Pla en tots els seus aspectes
- Aplicar l'estratègia decidida pel Director del Pla
- Utilització tàctica dels recursos
- Coordinació dels Grups d'acció

22.1.13.4. Relacions

- Director del Pla
- Responsable dels organismes i serveis no integrats en el CECOP
- Membres del CECOP
- Responsables de grups d'acció

22.1.14. LLOC DE COMANDAMENT AVANÇAT

22.1.14.1. Definició

En cas de necessitat, el Cap d'Operacions constituirà un lloc de comandament avançat al capdavant del qual se situarà el Director de l'Emergència, que serà un tècnic de la de la Unitat Operativa de la Direcció General d'Emergències, d'acord amb el quadrant ordinari de guàrdies.

22.1.14.2. Funcions

Les funcions a realitzar des dels PMA seran:

- Dirigir i coordinar in situ les actuacions dels diferents grups d'acció
- Canalitzar la informació amb el CECOP/CECOPI.
- Recomanar al director del Pla les mesures de protecció més idònies en cada moment per a la població, el medi ambient, els béns i el Grup d'Intervenció.
- Canalitzar la informació entre el PMA i els CECOPALES.
- Assessorar el director sobre la conveniència de decretar el fi de la situació d'emergència.

22.2. ESTRUCTURA DE COMUNICACIONS

22.2.1. CENTRE DE COORDINACIÓ DE COMUNICACIONS

El centre de coordinació de les comunicacions serà el Centre d'Emergències de les Illes Balears.

22.2.2. COMUNICACIONS DE L'EMERGÈNCIA

22.2.2.1. Xarxes

Les xarxes de comunicacions que s'utilitzaran seran les següents:

Denominació	Organismes
Trunking	Direcció General Emergències IBANAT Bombers de Mallorca Grup d'Intervenció Operativa CAIB

Xarxa ràdio GIO

REMER

REMAN

Xarxes ràdio Municipales

Xarxa de la Guàrdia Civil

Xarxa del Cos Nacional de Policia

Grup d'Intervenció Operativa CAIB

Polícies Locals i organismes municipals dependents de cada Ajuntament

Guàrdia Civil

Cos Nacional de Policia

22.2.2.2. Grups

L'estructura de comunicacions del Pla es basa en la configuració de grups de comunicació que s'assenyalen a continuació.

Grup 1: Direcció

És un grup de comunicació que inclou:

- CECOP
- Director del Pla
- Cap d'Operacions
- Caps d'operacions Insulars
- Caps d'Operacions de PAL
- Cap del Lloc de Comandament Avançat

Grup 2: Comandament Operatiu

És un grup que inclou:

- Cap d'Operacions
- Cap d'Operacions Insular
- Caps d'Operacions PAL
- Cap del Lloc de Comandament Avançat
- Cap Grup Intervenció
- Cap Grup Sanitari
- Cap Grup Suport Tècnic
- Cap Grup Logístic
- Cap Grup Seguretat

Grup 3: Intervenció

És un grup que inclou:

- Cap Grup Intervenció
- Caps unitats operatives d'intervenció

Grup 4: Sanitari

És un grup que inclou:

- Cap Grup Sanitari
- Caps unitats sanitàries operatives
- Responsables ambulàncies

Grup 5: Logístic

És un grup que inclou:

- Cap Grup Logístic
- Caps unitats logístiques al camp d'operacions

Grup 6: Suport tècnic

És un grup que inclou:

- Cap Grup Suport Tècnic
- Caps unitats operatives de suport tècnic

Grup 7: Intervenció

És un grup que inclou:

- Cap Grup Seguretat
- Caps unitats operatives de seguretat

22.2.2.3. Atenció i Informació

Atenció de telefonades relacionades amb l'emergència

112

Els llocs d'operació del Centre d'Emergències que es destinin a les crides pròpies de l'emergència que ha provocat l'activació del pla.

Telèfon de informació a autoritats y VIP's

Línies telefòniques d'atenció de crides les autoritats dels organismes implicats en l'emergència y de les restants autoritats politicoadministratives

Telèfon d'informació a mitjans de comunicació

Línies telefòniques d'atenció de crides dels mitjans de comunicació

Telèfon d'informació a ciutadans

Línies telefòniques d'atenció de crides dels ciutadans no afectats directament per l'emergència

Atenció de crides relacionades amb altres emergències

Els llocs d'operació del Centre d'Emergències que es destinin a les crides pròpies d'altres emergències.

23. OPERATIVITAT

24. INTRODUCCIÓ

Aquest capítol dedicat a l'operativitat del Pla regularà l'actuació dels diferents elements de l'estructura establerta en funció de cadascuna de les fases i situacions de l'emergència, d'acord amb les definicions que sobre aquestes han estat formulades en aquest Pla.

25. OPERATIVITAT

25.1. INSTRUMENTS D'ALERTA

S'entenen per instruments d'alerta aquells que s'utilitzaran per determinar la situació d'emergència per inundacions.

Bàsicament seran:

25.1.1. BUTLLETINS DEL CENTRE METEOROLÒGIC DE LES ILLES BALEARS

25.1.1.1. Situacions que generen l'emissió de butlletins:

S'emetran butlletins sempre que es prevegi que es van a superar els límits establerts en els paràmetres següents:

- Pluja acumulada en 1 hora: 30 l/m², equivalent a intensitats molt fortes.
- Pluja acumulada en 12 hores: 100 l/m². Aquest límit s'utilitza per a precipitacions de tipus persistentment i normalment extenses, amb intensitats ocasionalment fortes.

- Basant-se en aquests límits, els butlletins d'avís de fenòmens meteorològics adversos s'emetran davant les situacions següents:

- * Intensitat Molt Forta de caràcter Persistent i/o Generalitzat.
- * Intensitat Molt Forta de caràcter Local.
- * Intensitat Forta de caràcter Persistent i/o Generalitzat.

* Intensitat Moderada i Localment Fort de caràcter Persistent i/o Generalitzat.

Les situacions descrites són previsions meteorològiques que no suposen automàticament situacions de Protecció Civil, ja que en l'esdeveniment d'inundacions intervien altres factors, tals com les precipitacions de dies anteriors, la situació dels embassaments, el grau de saturació del terreny, etc.

25.1.1.2. Tipus de butlletins:

Butlletins de mitjà termini: termini de predicció superior a 48 hores. Són elaborats pel Centre Nacional de Predicció i difosos pel Centre Meteorològic Territorial de Balears. Sempre tindran la seva continuïtat en els butlletins de curt termini, bé per a la seva confirmació, bé per a la seva anul·lació.

Butlletins de curt i molt curt termini: termini de predicció inferior a 48 hores.

Quan la predicció a molt curt termini sigui inferior a 6 hores, el Centre Meteorològic Territorial de Balears, a més d'emetre el butlletí, efectuarà l'avís telefònicament al Centre d'Emergències 112.

Butlletins de fenòmens adversos observats: s'emetrà quan existeixi constància de l'aparició de pluges intenses sense que s'hagi emès butlletí previ i, en alguns casos, encara que s'hagi emès butlletí, si el Centre Meteorològic Territorial de Balears considera convenient la seva emissió.

En aquest cas, igual que en la predicció a menys de 6 hores, el Centre Meteorològic Territorial de Balears informarà via telèfon al Centre d'Emergències 112, a més de realitzar l'emissió del butlletí.

Butlletins d'actualització i fi d'episodi: a més dels butlletins citats, el Centre Meteorològic Territorial de Balears pot emetre butlletins d'actualització en què es modifica la situació prevista, i els butlletins de fi d'episodi, quan aquest es doni per conclòs.

En tots els butlletins es realitza una aproximació a les característiques de les precipitacions: probabilitat (possible, probable), intensitat (feble, moderada, fort, molt fort o torrencial), la distribució espacial (aïllada o dispersa, o generalitzada), i la seva evolució temporal (ocasional, persistent, freqüent o intermitent).

Per tant, l'alerta es realitzarà des del Centre d'Emergències 112 sempre que s'emeti qualsevol dels 3 primers butlletins, mentre que en el cas del quart, només s'efectuarà l'alerta si conflueixen factors que facin derivar en situació de risc. Aquesta última decisió la prendrà el responsable del Centre d'Emergències 112, prèvia consulta amb el Centre Meteorològic Territorial de Balears.

25.1.1.3. Procediment de notificació de l'avís i alerta:

25.1.1.3.1. Butlletins de Curt i Molt Curt Termini:

El Centre Meteorològic Territorial de Balears remetrà l'avís al Centre d'Emergències 112, que ho transmetrà via fax, telèfon (veu o dades) i/o ràdio o un altre mig que es determini al Cap d'Operacions del Pla qui ho notificarà al Director del Pla perquè estableixi l'IG que consideri pertinent.

25.1.1.3.2. Butlletins de Molt Curt Termini amb predicció a menys de 6 hores:

El Centre Meteorològic Territorial de Balears efectuarà l'avís telefònicament al Centre d'Emergències 112, i aquest ho transmetrà al Cap d'Operacions del Pla que ho notificarà al Director del Pla que establirà l'IG que consideri pertinent

25.1.2. Seguiment pluviològic

25.1.2.1. Definició i objectius

Consisteix en el seguiment, quantitatiu i/o qualitatiu, de les precipitacions i nivells de cabal en llits.

Té per objecte confirmar o no la previsió de pluges, la seva localització geogràfica i la seva evolució, per preveure les conques o zones que poden resultar afectades.

Aquesta fase pot ser activada independentment que s'hagi realitzat o no l'alerta derivada d'avís meteorològic, en el cas que es produeixin pluges intenses sense avís previ.

25.1.2.2. Responsabilitat i procediment d'actuació

Els Ajuntaments comunicaran al Centre d'Emergències 112 la informació sobre pluges i augment de cabal en torrents, barrancs, séquies o zones inundables.

El Centre d'Emergències 112 mantindrà informats els Ajuntaments de les dades relatives al seguiment pluviològic que proporcionin els distints organismes.

En funció de l'evolució de la situació, es produirà la volta a la normalitat o bé, per una evolució desfavorable, es passarà a la situació d'Emergència.

25.2. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ

25.2.1. PREEMERGÈNCIA IG 0

El pla roman activat en principi des de l'1 de setembre al 30 de novembre, i no requereix actuacions especials. No obstant això, podrà igualment activar-se quan concorrin situacions especials de risc en altres èpoques de l'any que així ho aconsellin.

En el cas de rebre's una alerta d'avís de fenòmens adversos o amb risc de precipitacions intenses, es procedirà a avisar al Director del Centre d'Emergències el qual avisarà al Cap d'Operacions que proposarà al Director del Pla les mesures que vulgui oportunes.

25.2.2. EMERGÈNCIA

Aquesta fase s'inicia quan, de l'anàlisi dels paràmetres meteorològics i hidrològics, es conclouï que la inundació és imminent o quan aquesta ja hagi començat.

25.2.2.1. Sistemàtica general d'actuació

Està previst que l'organització funcional dels Centres de Coordinació variarà segons la gravetat de la situació, l'extensió territorial afectada i la quantitat de recursos a mobilitzar.

Aquest nivell de mobilitzacions també variarà dins una mateixa situació d'emergència, per la qual cosa es deixa oberta la possibilitat d'anar augmentant el nombre de persones que atenguin l'emergència segons les característiques de cada emergència.

Des del moment que comença l'emergència, les mobilitzacions de recursos es solapen amb les actuacions per efectuar el seguiment pluviològic.

El Grup de Suport Tècnic efectuarà un seguiment de la situació, identificant els municipis, localitzant la conca de què es tracti, a fi de conèixer la situació als municipis de l'entorn, per comprovar l'abast de la situació (conques afectades i nivell de danys). La informació procedent dels Ajuntaments es contrastarà amb el Centre Meteorològic Territorial de Balears i amb altres Centres de Coordinació.

25.2.2.2. Situació d'Emergència IG 1

La qualificació i direcció de situacions d'Emergència IG 1 correspon al Director del Pla.

El Centre d'Emergències 112 actuarà amb la següent sistemàtica:

- * Contrastarà tota la informació amb el Centre Meteorològic Territorial de Balears, a fi de valorar la gravetat de la situació i concretar l'àrea afectada.

- * Avisarà al Grup de Suport tècnic perquè procedeixi a l'anàlisi de la situació

- * Assegurarà la recepció de l'alerta en tots els Ajuntaments afectats.

- * Informarà el Director del Pla.

- * Informarà: Delegació del Govern, Serveis de Bombers, serveis sanitari i serveis bàsics.

En cas d'alerta hidrològica, els Ajuntaments informaran els membres del CECOPAL (amb els membres que es considerin necessaris que hauran de romandre localitzables en estat de prealerta) i seran responsables als seus muni-

cipis de la posada en marxa de mesures preventives concretes per a la protecció de la població i béns, recolzats per recursos externs mobilitzats des del Centre d'Emergències 112 sempre que sigui necessari.

En el cas que remeti la situació, un cop constatat que no s'han produïts danys, el Centre d'Emergències 112 declararà la volta a la normalitat. Si la situació evoluciona de forma desfavorable, es passarà a la situació d'Emergència que correspongui.

25.2.2.3. Situació d'Emergència IG 2

La qualificació i direcció de situacions d'Emergència IG 2 correspon al Director del Pla.

Decretada la situació es correspondrà des del Centre d'Emergències a:

* Contrastarà tota la informació amb el Centre Meteorològic Territorial de Balears, a fi de valorar la gravetat de la situació i concretar l'àrea afectada.

* Assegurarà la recepció de l'alerta en tots els Consells Insulars i Ajuntaments afectats.

* Informarà: Delegació del Govern, Serveis de Bombers, serveis sanitari i serveis bàsics.

* Activarà la totalitat dels responsables de grup

* Convocar al Grup de Suport Tècnic

* Convocar al Consell Assessor si s'estima convenient

* Decretarà la prealerta per a l'activació dels Consellers Insulars respectius com a Directores adjunts del Pla

* Decretarà la prealerta dels mitjans i recursos previstos en el Pla

Des dels Ajuntaments, a través del Director del CECOPAL, es canalitzaran les comunicacions amb el Centre d'Emergències 112, i es coordinaran les actuacions dels mitjans locals, així com la recepció dels mitjans i recursos sol·licitats.

El CECOPAL seguirà les actuacions concretes previstes en el Pla d'Actuació Municipal, encaminades a la protecció de persones i béns.

Des del Centre d'Emergències 112, s'efectuaran les mobilitzacions sol·licitades des dels municipis afectats, continuant amb el seguiment pluviològic a les zones afectades d'acord amb la sistemàtica general descrita.

25.2.2.4. Situació d'Emergència IG 3

La qualificació i direcció de situacions d'Emergència IG 3 correspon al Director del Pla.

Són aquelles en què s'han produït inundacions que superen la capacitat d'atenció dels mitjans i recursos locals o, encara sense produir-se aquesta última circumstància, les dades pluviomètriques i hidrològics i les prediccions meteorològiques, permeten preveure una extensió o agreujament significatiu d'aquelles.

El Cap d'Operacions dirigirà les mateixes fins a la incorporació del Director del Pla o els seus substituïts d'acord amb les previsions abans enunciatades. La constitució del CECOP/CECOPI serà decidida pel Director del Pla en decretar aquest estat d'alerta

Fins a la constitució del CECOP/CECOPI, el funcionament del Centre d'Emergències 112 serà el mateix que en els nivells anteriors d'emergència, i des d'ell es dirigiran les actuacions dels corresponents Grups d'Acció al terreny, a través del Cap d'Operacions i del lloc o llocs de comandament avançats, quan aquests es constitueixin.

Si la gravetat de la situació aconsella crear el CECOP/CECOPI, des del Centre d'Emergències 112 es convocarà els membres telefònicament i remetent per fax el comunicat de convocatòria de constitució del CECOP/CECOPI. La Delegació del Govern, convocaran als organismes de l'Administració de l'Estat (Guàrdia Civil, FAS i altres que es consideri).

Un cop constituït el CECOP/CECOPI, es constituïran i designaran els comitès i responsables assenyalats en el Títol I (Estructura i Organització) del capítol IV d'aquest Pla.

25.3. GRUPS D'ACCIÓ

25.3.1. NOTIFICACIÓ DE SITUACIÓ D'EMERGÈNCIA:

El Centre d'Emergències 112 disposarà d'un format per a la notificació de la situació d'emergència via fax a tots els serveis actuants, així com per a la notificació del fi de l'emergència.

25.3.2. MOBILITZACIÓ I PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ

En les situacions d'emergència IG 1 i IG 2, es mobilitzen els serveis necessaris, que seran gestionats des dels seus respectius centres de coordinació (Centrals de Comunicacions de Bombers, 061, etc.), i coordinats al terreny pel Centre d'Emergències 112 a través del/els CECOPAL.

Quan es declari la situació d'emergència IG 3, en el moment en què així ho decideixi el Director del Pla Especial, es constituïrà el CECOP/CECOPI, havent d'integrar-se en aquest els Caps de Grup.

A continuació es desenvolupen els procediments per a la mobilització i actuació de cadascun dels Grups d'Acció en cadascuna de les situacions previs-

tes:

25.3.2.1. Grup d'intervenció:

25.3.2.1.1. Situacions d'emergència IG 1 i IG 2:

Les mobilitzacions es realitzarà de la forma ordinària, això és, el Centre d'Emergències 112 transmetrà a la Central del Servei de Bombers (Bombers de Palma o dels Consells Insulars) les sol·licituds d'intervenció. La mobilització i seguiment serà efectuada per aquestes últimes.

25.3.2.1.2. Situacions d'emergència IG 3:

El Centre d'Emergències 112 notificarà la situació a les Centrals dels Serveis de Bombers, que la transmetran al Cap del Grup d'Intervenció. Aquest dirigirà les actuacions des de la seva Central i, en cas de constituir-se el CECOP/CECOPI, s'integrarà en aquest.

25.3.2.2. Grup de seguretat:

25.3.2.2.1. Situacions d'emergència IG 1 i IG 2:

El Centre d'Emergències 112 comunicarà la situació d'emergència al responsable del Grup.

Portarà un seguiment continu de la informació facilitant-la al Centre d'Emergències 112, a través de la Delegació del Govern o de l'Ajuntament respectiu.

25.3.2.2.2. Situació d'emergència IG 3:

Fins a la constitució del CECOP/CECOPI, el cap de grup assumirà la coordinació d'aquest Grup. Un cop constituït, un comandament de les forces i cossos de seguretat s'integrarà en aquest, a requeriment del Centre d'Emergències 112.

25.3.2.3. Grup sanitari:

25.3.2.3.1. Situacions d'emergència IG 1 i IG 2:

El Centre d'Emergències 112 notificarà la situació al centre de coordinació de transport sanitari (Ib- Salut) i aquests alertaran/mobilitzaran els recursos sanitaris adequats en cas necessari.

La coordinació dels mitjans aeris que siguin necessaris per al trasllat de les víctimes, serà efectuada pel 061 en coordinació amb el Centre d'Emergències 112.

25.3.2.3.2. Situació d'emergència IG 3:

En cas de constitució del CECOP/CECOPI, el Cap del Grup Sanitari s'integrarà en el Comitè Assessor.

25.3.2.4. Grup de suport logístic:

Aquest Grup aglutina les funcions d'avitallament i reparació de danys. Estarà baix la direcció del Cap del Grup d'Abastament.

25.3.2.4.1. Situacions d'emergència IG 1 i IG 2:

El Centre d'Emergències 112 comunicarà la situació al responsable del Grup per al lloc de comandament avançat en cada zona afectada.

25.3.2.4.2. Situació d'emergència IG 3:

Cas de constituir-se el CECOP/CECOPI, es desplaçarà un responsable del Grup a aquest.

25.3.2.5. Grup de suport tècnic:

És el Grup responsable de la determinació i planificació de les mesures necessàries per neutralitzar l'emergència o mitigar les seves conseqüències i restablir la normalitat després dels danys produïts per aquesta.

25.3.2.5.1. Situacions d'emergència IG 1 i IG 2:

El Centre d'Emergències 112 comunicarà la situació al responsable del Grup per al lloc de comandament avançat en cada zona afectada. El Grup procedirà a una anàlisi de la situació en cas d'IG 1 i es constituïrà formalment en el cas d'IG 2

25.3.2.5.1.1. Situació d'emergència IG 3:

Cas de constituir-se el CECOP/CECOPI, es desplaçarà un responsable del Grup a aquest.

25.3.2.6. Integració dels recursos municipals

Des del CECOPAL es coordinaran els recursos municipals, que s'integraran en els Grups d'Acció:

* La Policia Local s'integrarà en el Grup de Seguretat.

* El personal amb funcions d'abastament, reparacions i obres, s'integrarà

en el Grup de Suport Logístic.

* El personal voluntari s'integrarà en els Grups d'Acció que designi el Director del Pla, fonamentalment en el de Suport Logístic per col·laborar en feines d'avituallament i en el d'Alberg i Assistència als Centres de Recepció d'Evacuats.

26. MESURES

27. INTRODUCCIÓ

En el present document s'analitzen les distintes mesures que han de considerar-se per a la prevenció de les conseqüències i danys de les inundacions, les de protecció en el moment de produir-se una inundació i, les mesures de restabliment dels serveis essencials i les mesures de volta a la normalitat.

28. MESURES DE PREVENCIÓ

28.1. MESURES DE PREVENCIÓ DIRIGIDES A LA POBLACIÓ: INFORMACIÓ PREVENTIVA

28.1.1. NATURALES DE LES MESURES

Són les mesures dirigides a aconseguir que la població pugui prevenir els efectes d'una emergència per inundació.

Bàsicament, consisteixen en mesures informatives que hauran de difondre's en el procés d'implantació del Pla.

28.1.2. SUPORTS

Com a suports per a la difusió de les mesures de prevenció es proposa:

* Edició de fullets informatius sobre l'emergència per inundacions, de mesures d'autoprotecció, i de mesures previstes en el Pla Especial

* Edició de fulletons amb consells d'emergència i telèfons d'emergència per al cas d'una inundació

* Edició d'una pàgina WEB amb consells i mesures per al cas d'inundacions

* Realització d'una campanya en ràdio i televisió sobre el Pla Especial i les mesures d'autoprotecció

28.1.3. CONTINGUTS

Les mesures de prevenció en el que afecta les persones en cas d'una inundació es concreten en les mesures d'autoprotecció.

28.1.3.1. Informació sobre les inundacions

Serà precís informar la població sobre les causes de les inundacions i les zones de major risc de cadascuna de les Illes. Per a això s'editarà un petit mapa amb les zones de risc alt o molt alt en el cas d'inundacions que s'inclourà en tots els suports i una informació molt succinta sobre les causes d'una inundació als Balears que serà la revinguda com a conseqüència de pluges fortes.

Haurà d'incloure's informació sobre el concepte de gotes fredes i la resta de situacions meteorològiques susceptibles de desencadenar precipitacions causants d'inundacions.

28.1.3.2. Informació sobre autoprotecció

En aquest apartat s'inclourà:

* El concepte d'autoprotecció definit com les mesures d'utilització dels recursos materials i humans disponibles en cada cas per a la prevenció, neutralització o mitigació dels efectes d'una inundació.

* La importància de les mesures d'autoprotecció assenyalant que és aquest el primer pas per a la lluita contra l'emergència ja que en cas de produir-se la mateixa, aquest és l'únic recurs fins que s'engega el Pla i es produeix l'actuació dels distintes operatius.

* Check list de comprovació de mesures d'autoprotecció per a la prevenció de les inundacions.

* Consells de prevenció relacionats amb l'autoprotecció en el cas d'inundacions

En l'annex I figuren els continguts de les mesures relacionades anteriorment.

28.2. MESURES DE PREVENCIÓ DE L'ENTORN

Les mesures de prevenció que afecten l'entorn es concreten, en el cas de les Illes Balears, en

* Campanyes de conscienciació a la població de la necessitat de mantenir en bon estat els llits dels torrents a través de la informació i de la col·locació de cartells als llocs on se solen dipositar residus i materials

* La neteja de Torrents que es ve desenvolupant anualment per la Conselleria de Medi Ambient

* La neteja d'embornals que és responsabilitat de cada Ajuntament

* L'habilitació de canals de desguàs en els punts negres, aquells que originen embalsament d'aigua, a les carreteres i la resta d'infraestructures públiques de les Illes Balears i la seva neteja periòdica

* La construcció de dics de protecció en aquells punts d'interès cultural i l'habilitació de canals de desguàs en aquests mateixos punts de manera que sea possible evitar la seva inundació

* La comprovació de l'existència i aplicabilitat dels plans d'emergència d'indústries, infraestructures i centres que tinguin obligació de disposar d'ells

* L'aplicació de les mesures de protecció previstes en els plans d'emergència d'aquelles indústries, infraestructures i centres que tinguin obligació de disposar d'ells

29. MESURES DE PROTECCIÓ

Es consideren mesures de protecció els procediments, actuacions i mitjans previstos en el present Pla Especial, a fi d'evitar o atenuar les conseqüències de les inundacions, immediates i diferides, per a la població i el personal que intervé al terreny.

29.1. DE LES PERSONES

Les mesures de protecció per a la població es concreten en la preparació prèvia d'aquesta mitjançant informació sobre mesures d'autoprotecció, o bé, el seu avis o posada en marxa en el cas que preventivament es decideixi el confinament o evacuació davant una possible evolució negativa de l'emergència.

La pràctica totalitat de les accions anteriors tenen caràcter immediat i només poden ser dutes a terme en primera instància amb els recursos locals, és a dir, ubicats al municipi, recolzats per un primer nivell de recursos externs.

29.1.1. NATURALES DE LES MESURES

Són les mesures dirigides a aconseguir que la població pugui protegir-se davant els efectes d'una emergència per inundació.

Bàsicament, consisteixen en mesures informatives que hauran de difondre's en el procés d'implantació del Pla.

29.1.2. MESURES INFORMATIVES

29.1.2.1. Naturalesa

29.1.2.1.1 Autoprotecció

Són una sèrie de consells a la població a seguir en cas d'inundacions per mitigar els efectes d'una emergència d'aquest tipus.

En l'annex II figuren els continguts de les mesures relacionades anteriorment.

29.1.2.1.2 Informacions sobre actuacions a dur a terme

Són informacions que han de fer-se arribar a la població sobre les actuacions que ha de dur a terme durant l'emergència.

29.1.2.2. Font de les mesures

Les mesures d'informació seran adoptades pel Director de la Pla oïda el Consell Assessor i després d'haver-hi triat adequadament la informació disponible sobre l'emergència.

29.1.2.3. Canals de difusió

29.1.2.3.1 Avisos directes previstos en els Plans d'Emergència Locals

Es realitzaran per megafonia indicant a la població les actuacions que deuen dur a terme.

29.1.2.3.2 Avisos a través dels mitjans de comunicació

Es distribuïran als mitjans de comunicació locals, especialment a la ràdio i a la Televisió els missatges que ha de fer-se arribar als ciutadans en relació a l'emergència.

29.1.2.3.3 Avisos a través d'organismes i institucions

A través dels seus Gabinetes de comunicació les distintes institucions i entitats donaran difusió dels missatges dirigits a la població i remesos pel Director del Pla

29.1.3. MESURES D'ACCIÓ

29.1.3.1. Confinament

Consisteix al refugi de la població als seus domicilis, recintes o habitacles pròxims en el moment d'adoptar-se la mesura.

29.1.3.2. Allunyament i refugi

Consisteix en el trasllat de la població des de posicions exposades a llocs segurs generalment poc distants i pels seus propis mitjans

29.1.3.3. Control d'accessos

Mesura la finalitat de la qual és assegurar la fluïdesa del trànsit de persones i vehicles així com l'ordre als accessos a les zones afectades per l'emergència

29.1.3.4. Evacuació

Consisteix en el trasllat de la població des dels seus domicilis i les zones de major risc a zones segures. Només es justifica en cas d'emergència greu lloc que és una mesura definitiva. L'ordre d'evacuació és responsabilitat del Director del Pla prèvia consulta amb el Consell Assessor i l'Alcalde de la localitat afectada.

29.1.3.5. Assistència sanitària

Mesura consistent a assegurar la prestació d'assistència primària i urgent a la població afectada així com el control de plagues i epidèmies, vacunacions, etc.

29.1.3.6. Aprovisionament i control sanitari

Assegurar l'abastament d'articles de primera necessitat, útils d'higiene, sanitaris, medicaments, control d'aigües, aliments, etc.

29.2. DE L'ENTORN

Inclouen totes les mesures de protecció contemplades en plans d'emergència i autoprotecció d'infraestructures, indústries i centres que estiguin obligats a tenir-los.

Bàsicament, s'aplicaran mesures de protecció a infraestructures l'afectació del qual comporti un risc associat, a les instal·lacions de serveis essencials i a béns d'interès cultural.

Les mesures principals, amb caràcter general, consistiran en la neteja de ponts i llits obstruïts i en l'habilitació de canals de desguàs si escau.

30. MESURES D'AUXILI I SOCORS

30.1. DE LES PERSONES

Les mesures d'auxili i socors estan dirigides a les persones afectades per la inundació i en risc imminent pel que els mitjans i recursos mobilitzables ho seran de forma automàtica i urgent. Aquestes mesures són:

- * Recerca, rescat i salvament
- * Evacuació en zones aïllades per l'aigua
- * Assistència sanitària urgent i de primers auxilis
- * Classificació, control i evacuació de ferits i afectats per al seu tractament mèdic
- * Albergs i abastament d'energia

30.2. DE L'ENTORN

Són les mesures de restabliment dels serveis bàsics essencials

31. MESURES DE VALORACIÓ DE DANYS I REHABILITACIÓ DE SERVEIS ESSENCIALS

31.1. VALORACIÓ DE DANYS

31.1.1. DEFINICIÓ

Són les mesures destinades a obtenir una valoració qualitativa i quantitativa, en la mesura que sigui possible, dels danys causats per l'emergència i els que pot causar en el cas d'una evolució desfavorable

La determinació de les mesures de rehabilitació dels serveis bàsics i essencials depèn dels danys ocorreguts durant l'emergència que, lògicament, han de ser avaluats prèviament.

31.1.2. INFORMES DE VALORACIÓ DE DANYS

La responsabilitat de l'avaluació dels danys correspondrà als tècnics dels diferents grups operatius que hauran d'elaborar els corresponents informes periòdics amb la freqüència que s'estableixi pel Director del Pla i remetre'ls al Director del Pla. Un cop rebuts els informes, el Director del Pla, comptant amb la col·laboració dels membres del CECOP-CECOPI i del Consell Assessor determinarà les mesures corresponents prioritzant la seva aplicació.

Els informes de valoració han d'expressar la delimitació de les zones afectades, la seva extensió, característiques, població afectada i valorar els riscos per a infraestructures i instal·lacions industrials estratègiques des del punt de vista del desenvolupament de l'emergència i les seves conseqüències per a les persones i el medi ambient.

31.2. REPOSICIÓ DE SERVEIS BÀSICS O ESSENCIALS

31.2.1. DEFINICIÓ

S'entén per serveis bàsics o essencials aquells la carència dels quals afecta notablement a la qualitat de vida dels ciutadans i a la represa dels serveis i activitats industrials, podent provocar en ocasions problemes de seguretat.

Principalment s'inclouen en aquest tipus de serveis els següents:

31.2.1.1. Subministraments

- Subministrament d'aigua potable.
- Subministrament elèctric.
- Servei telefònic.
- Subministrament de gas.
- Subministrament d'aliments

31.2.1.2. Serveis

- Salvament
- Assistència i alberg
- Sanitat i higiene
- Hospitals
- Sanejament
- Informació

31.2.2. ELS SERVEIS ESSENCIALS EN SITUACIONS D'EMERGÈNCIA

En situacions d'emergència es plantegen problemes en el restabliment i normalització dels serveis bàsics als municipis afectats, agreujats pel progressiu esgotament dels recursos municipals i la freqüent inexistència en el terme municipal de materials i maquinària especial per a aquestes funcions.

Per tant, correspondrà al CECOP/CECOPI coordinar les feines i actuacions tendents al suport als recursos municipals en la reposició dels serveis que són bàsics o essencials per a la població.

31.2.3. ACTUACIONS

D'acord amb les disponibilitats operatives i tècniques de les respectives companyies subministradores, el Director del Pla establirà les prioritats en la cadència de represa dels subministraments.

En qualsevol cas, tindran prioritats els serveis i subministraments de titularitat pública enfront dels de titularitat privada.

Es mantindrà informats els municipis, a través del seu Alcalde o persona en qui delegui, de les actuacions que desenvolupen les distintes companyies subministradores, a fi de proporcionar la màxima informació possible a la població afectada per l'emergència. Al mateix temps se sol·licitarà dels municipis afectats la informació de l'estat dels subministraments dels diversos serveis amb el propòsit de servir d'informació de retorn als responsables de la represa dels mateixos.

El Comitè Assessor analitzarà i proposarà al Director del Pla la resolució de les peticions de recursos humans i materials dels serveis operatius dependents de les diverses administracions que puguin necessitar les companyies subministradores.

31.2.3.1. Subministrament d'aigua potable:

Les autoritats competents han de garantir el subministrament i la potabilitat de l'aigua per al seu consum i d'emetre els avisos a la població en relació a les mesures preventives relacionades amb el consum d'aigua

El subministrament alternatiu d'aigua potable es realitzarà mitjançant el repartiment d'aigua embotellada o bótes d'aigua.

31.2.3.2. Subministrament elèctric:

Les autoritats municipals i les empreses subministradores són els responsables del restabliment del subministrament.

L'actuació d'aquests grups serà coordinada pel Director del Pla amb la col·laboració del Consell Assessor

El subministrament elèctric alternatiu es realitzarà mitjançant grups elèctrics. Es prestarà atenció preferent a la dotació de subministrament alternatiu als hospitals, centres assistencials i llocs d'acollida (albergs).

31.2.3.3. Servei telefònic:

El servei telefònic serà suplert, si no n'hi ha, per la comunicació via ràdio. Les freqüències a utilitzar seran les de la xarxa de comunicacions de protecció civil, així com les de les xarxes de ràdio d'altres administracions.

En cas necessari se sol·licitarà al CECOP de la Delegació del Govern/Sotsdelegacions de Govern la col·laboració del col·lectiu de radioaficionats per a la instal·lació, als municipis que ho precisin, d'equips de ràdio treballant en les freqüències de la xarxa REMER.

31.2.3.4. Subministrament de gas:

Es procedirà al subministrament de gas embotellat mitjançant l'acció coordinada i conjunta amb les empreses subministradores.

L'actuació d'aquests grups serà coordinada pel Director del Pla amb la col·laboració del Consell Assessor

31.2.3.5. Subministrament d'alimentació

El necessari subministrament d'aliments serà responsabilitat de grups logístics que, a través de personal voluntari procediran a la seva distribució entre el personal necessitat.

El repartiment s'efectuarà en vehicles del voluntariat o en vehicles dels distints grups operatius.

L'actuació d'aquests grups serà coordinada pel Director del Pla amb la col·laboració del Consell Assessor

31.2.3.6. Serveis de salvament i sanitat

Els serveis de salvament seran els primers a entrar en acció juntament amb els serveis sanitaris.

Serà responsabilitat dels bombers l'acció de salvament i del Grup sanitari la prestació dels serveis de sanitat. En cas de necessitat s'haurà d'acudir a nous reforços a partir dels restants grups d'intervenció.

En els serveis de salvament podran col·laborar grups de rescat, associacions de muntanyismes, espeleologia, voluntaris de creu roja, voluntaris de protecció civil, etc.

L'actuació d'aquests grups serà coordinada pel Director del Pla amb la col·laboració del Consell Assessor

En el cas de necessitar instal·lacions de campanya es recorrerà als serveis de logística perquè s'aportin instal·lacions de campanya.

31.2.3.7. Servei d'assistència i alberg

En el supòsit d'evacuacions, el Director del Pla, a través de l'equip de suport tècnic i de logística, organitzarà l'allotjament i la provisió dels elements de primera necessitat de les persones evacuades en hotels, residències i albergs; en cas de necessitat es recorrerà als col·legis, poliesportius, esglésies, etc.

32. TORNADA A LA NORMALITAT

32.1. Definició

Després d'una situació d'emergència, la fase de volta a la normalitat comprèn la reconstrucció d'infraestructures, la reparació de danys, la neteja de zones afectades (desenrunament, enterrament d'animals...) i la reposició de serveis no essencials, així com la tramitació d'indemnització per danys a persones o béns i el pagament als serveis mobilitzats.

32.2. INFORME DE VALORACIÓ

L'Administració de la CAIB, baix la coordinació de la Direcció General d'Emergències i a través dels serveis dels seus distints departaments i amb la col·laboració dels Consells Insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera i dels Ajuntaments dels municipis afectats, en aquells aspectes que siguin de la seva competència, procedirà a la realització d'un informe de valoració dels danys causats per l'emergència que determini el cost de:

- * Reconstrucció i reparació d'infraestructures
- * Neteja de les zones afectades
- * Reposició de serveis no essencials
- * Indemnitzacions per danys a persones o béns
- * Pagaments per mobilitzacions

A continuació es descriu el contingut mínim de cadascun dels punts citats:

32.2.1. RECONSTRUCCIÓ I REPARACIÓ D'INFRAESTRUCTURES

Els serveis tècnics de la CAIB, dels Consells Insulars i dels Ajuntaments, realitzaran un informe del cost de la reparació de les infraestructures afectades per les inundacions. Les dites infraestructures hauran de contemplar com a mínim les corresponents a xarxes de carreteres i transport, sanejament i distribució d'aigües, infraestructures d'ús turístic i titularitat pública i les mesures de recuperació del medi ambient.

A partir dels informes corresponents i pels mecanismes administratius que corresponguin, s'iniciaran les actuacions per a l'inici de les obres de reconstrucció, rehabilitació i reparació.

32.2.2. NETEJA DE LES ZONES AFECTADES

Els efectius dels Ajuntaments afectats, en col·laboració amb els reforços que puguin proporcionar els Consells Insulars i la CAIB, i amb la col·laboració de les FAS, d'empreses privades contractades a l'efecte i dels voluntaris, iniciaran immediatament les actuacions de neteja de les zones afectades.

32.2.3. DESPESES D'EMERGÈNCIA PER MOBILITZACIONS:

La Comunitat Autònoma dels Illes Balears incorporarà als seus pressuposts un crèdit ampliable amb la finalitat de fer front a les despeses, danys i perjudicis ocasionats per la prestació personal o de béns, de persones físiques i jurídiques, en emergències en què s'els hagi requerit, en ostentar la CAIB la direcció de l'emergència d'acord amb la legislació vigent.

32.2.4. INDEMNITZACIÓ PER DANYS

El crèdit citat podrà utilitzar-se per al pagament d'indemnitzacions per danys patits a particulars, entitats o organismes públics, quan així ho decideixi el Govern.

La valoració dels danys patits serà duta a terme pel departament compe-

tent del Govern, per si mateix o amb l'ajuda dels municipis.

32.2.5. NOTIFICACIÓ A LA COMISSIÓ D'EMERGÈNCIA I PROTECCIÓ DE LES ILLES BALEARS.

En la fase de volta a la normalitat, els diferents organismes competents duran a terme les tasques i treballs de restabliment de serveis i infraestructures pròpies.

Els diversos organismes competents en la normalització de la vida ciutadana emetran un informe en què s'explicitin les tasques i treballs duts a terme durant l'emergència, així com les previsions sobre les tasques de rehabilitació dels serveis o sobre el pagament d'ajudes i indemnitzacions.

El dit informe serà remès al director del Pla d'Emergència, qui traslladarà aquest a la Comissió d'Emergència i Protecció de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

33. ANNEX I: MESURES DE PREVENCIÓ RELACIONADES AMB L'AUTOPROTECCIÓ

33.1. INUNDACIONS

33.1.1. DEFINICIÓ

Una inundació és una emergència que es produeix com a conseqüència de pluges intenses o avingudes de torrents que no és possible que siguin absorbidés pel terreny o que siguin evacuades pels canals de desguàs de la zona.

33.1.2. CAUSES

Les causes d'inundacions a les Illes Balears són les pluges intenses i les avingudes de torrents provocades per aquestes.

33.1.3. ZONES DE RISC

Les zones amb risc alt d'inundació a les Illes Balears són les que figuren en el mapa adjunt

No obstant això, per a una informació més concreta, preguntant al seu Ajuntament sobre les zones inundables del municipi.

33.2. AUTOPROTECCIÓ

33.2.1. CONCEPTE

La planificació i organització dels mitjans humans i materials disponibles per a la prevenció i neutralització de les conseqüències d'una inundació.

L'autoprotecció és d'importància capital ja que és l'única defensa contra l'emergència fins a l'actuació dels operatius especialitzats

33.2.2. PREVENCIÓ

Què fer per prevenir les conseqüències d'una inundació

- Comprovi l'estat dels desguassos de les terrasses i jardins de casa seva
- Comprovi que els escalfadors d'aigua i els quadres elèctrics estan situats de forma que sigui difícil que es vegin afectats per una inundació i canviem en cas necessari

- Comprovi l'estat de les cobertes de casa seva

- En cas de dubte sobre l'estat de casa seva consulti a un especialista sobre la situació i les mesures correctores que pot adoptar

- Comprovi si té una pòlissa d'assegurances que cobreixi els riscos per una emergència a causa d'una inundació

- Consulti com obtenir una pòlissa d'assegurança contra l'emergència per inundació i, si és possible, contracti-la

- Tingui els seus documents importants en una caixa de seguretat enfront d'inundacions o en un lloc que sigui de difícil inundació

- Tingui al seu domicili un equipament bàsic per a emergències que contingui:

- * Una farmaciola de primers auxilis

- * Els medicaments essencials per a casos d'emergència

- * Els medicaments que hagin de prendre els membres de la seva família

- * Ràdio a piles

- * Llanterna a piles

- * Piles de reposat

- * Els articles essencials per a beus, ancians i persones discapacitades, si és el cas

- * Roba de protecció com a impermeables, botes d'aigua, etc

- Tingui previst a on dirigir-se en cas d'haver de desallotjar el seu habitatge a causa d'una inundació

34. ANNEX II: MESURES D'AUTOPROTECCIÓ EN CAS D'INUNDACIÓ

34.1. EN TENIR NOTÍCIA D'UNA EMERGÈNCIA

- Prestar atenció als senyals d'alarma i als avisos a través dels mitjans locals de comunicació
- Retirar de l'exterior mobles i objectes que puguin ser arrossegats per l'aigües o afectats per elles de forma greu
- Si és possible, pujar els mobles i objectes de valor a plantes superiors que no vagin a resultar afectades per les aigües
- Desconnectar els aparells elèctrics
- Utilitzar amb criteris econòmics els queviures i material de calefacció
- Preparar-se per abandonar el seu habitatge si considera que està en perill de la seva vida o així ho ordenen les autoritats
- No baixar a subterranis o zones baixes
- No viatjar sempre que sigui possible
- Evitar estacionar-se en les vores dels llits, ponts i desembocadures de torrents

34.2. SI HA D'ABANDONAR CASA SEVA

- Cosir targetes d'identificació als integrants de la unitat familiar
- Tancar i assegurar portes i finestres
- Allunyar-se de llits de torrents
- No travessar zones inundades ni a peu ni amb cotxe
- Complir estrictament les normes donades en cas d'evacuació
- Omplir el dipòsit del cotxe en el cas que marxi en el seu propi vehicle
- Notificar l'arribada a un lloc de destí a les autoritats per evitar recerques errònies
- Respectar la normativa d'allotjaments i albergos col·lectius
- Evitar propagar notícies i rumors alarmistes

34.3. DESPRÉS DE L'EMERGÈNCIA

- Seguir els consells dels operatius d'emergència i protecció Civil respecte de la volta a la normalitat
- Efectuar inspeccions prèvies davant el risc d'enderrocament
- Abstenir-se de beure aigua sense estar segur de les seves condicions sanitàries
- Seguir rigorosament les normes higienicosanitàries dictades per les autoritats
- Començar la neteja per les zones altes
- Col·laborar en la neteja de les vies públiques confrontants amb el seu habitatge

35. IMPLANTACIÓ**36. INTRODUCCIÓ**

Un cop aprovat el Pla Especial davant el Risc d'Inundacions a la Comunitat Autònoma dels Illes Balears i homologat per la Comissió Nacional de Protecció Civil, la Direcció General d'Emergències promourà les actuacions necessàries per a la seva implantació i el manteniment de la seva operativitat.

En concret, en els sis mesos següents a l'entrada en vigor del document s'establirà una planificació anual de les activitats que hagin de desenvolupar-se, tant pel que fa a dotació d'infraestructures, divulgació i simulacres, com a l'actualització i revisió periòdica d'aquest.

S'elaboraran informes sobre qualsevol episodi de pluges intenses ocorregut en la Comunitat, i posteriorment seran revisats i actualitzats per la Comissió Tècnica que ha elaborat aquest Pla, a fi d'incorporar possibles millores a aquest.

37. ASPECTES GENERALS DE LA IMPLANTACIÓ**37.1. DEFINICIÓ**

La implantació del pla comprèn les accions que és necessari dur a terme per fer que el pla sigui una realitat i assegurar, d'aquesta manera, la seva operativitat en el cas de produir-se inundacions.

37.2. ÒRGAN GESTOR

Correspon a la Direcció General d'Emergències, òrgan gestor dels Plans Especials, i als responsables dels organismes implicats en el desenvolupament d'aquest, portar a efecte totes les actuacions siguin precises que per assegurar l'adequada implantació i permanent manteniment d'aquest Pla.

La Direcció General d'Emergències convocarà a totes les entitats compromeses en el correcte compliment del Pla a una sessió de coordinació anual (abans de l'inici de l'època de perill) i a una reunió anual d'avaluació de resultats després de la finalització de l'època de major risc.

37.3. ACCIONS D'IMPLANTACIÓ**37.3.1. CONSIDERACIONS GENERALS**

Les accions d'implantació es regiran pel que estableix el Capítol 8. Implantació i Manteniment dels Plans de protecció Civil del PLATERBAL

(Decret 50/1998, de 15 de maig).

Un cop aprovat el present Pla Especial, l'òrgan gestor, a través dels òrgans competents del Govern de les Illes Balears, promourà les accions necessàries per al correcte funcionament de les previsions d'organització, coordinació i operativitat que es contemplen en aquest document.

El dit mandat, s'estén a totes les entitats que es troben implicades en les previsions establertes en aquest document.

En termini inferior a tres mesos des de la publicació en el BOIB de l'homologació del Pla Especial, s'establirà un programa anual de seguiment de les activitats que hagin de desenvolupar-se en compliment d'aquest.

Aquest programa contemplarà les necessitats de dotació d'infraestructures, campanyes de divulgació i realització de simulacres.

Igualment, concretarà els canals d'informació que facilitin la permanent actualització dels seus recursos i la periòdica revisió de la seva operativitat i resultats.

37.3.2. VERIFICACIÓ D'ESTRUCTURA

Es verificarà l'existència i idoneïtat de la funcionalitat de les infraestructures bàsiques per al seu funcionament, i en especial:

- Dotació de mitjans necessaris al CECOP/CECOPI i Gabinet d'Informació. Designació dels responsables de cada lloc de l'estructura proposada i del corresponent sistema per a la seva localització.
- Designació de comandaments i substituïts de cadascun dels Grups Operatius i els sistemes de mobilització
- Establiment de protocols, convenis, i acords amb les entitats i organismes necessaris per a l'execució del Pla

37.3.3. COMPROVACIÓ I ASSIGNACIÓ DE MITJANS

- Comprovació de la disponibilitat dels mitjans i recursos adscrits al pla
- Comprovació i dotació de sistemes d'avisos a la població (dotació a les forces de l'ordre, i en especial Policia Local). Els sistemes d'avisos a la població seran comprovats a mesura que s'elaborin els Plans d'Actuació Municipal.
- Comprovació i dotació, si escau, dels mitjans necessaris al CECOP/CECOPI, als Grups d'Intervenció, al Gabinet d'Informació i al Centre d'Emergències.
- Comprovació i dotació dels mitjans necessaris, si escau, per assegurar les comunicacions i transmissions al llarg de l'emergència.

37.3.4. CONFIMACIÓ DEL CONEIXEMENT DEL PLA

- Assegurar que els que intervenen en l'aplicació del Pla ho coneixen amb el nivell que requereix la seva intervenció en aquest i que coneixen els procediments i protocols necessaris per a la seva actuació.
- Comprovació de l'eficàcia del model implantat mitjançant la realització d'exercicis i simulacres totals o parcials en els que intervinguin els distints òrgans i grups de l'estructura prevista.

38. PROGRAMA DE FORMACIÓ**38.1. DEFINICIÓ**

Comprèn les accions formatives per assegurar el coneixement del pla per part de la totalitat dels organismes i operatius que intervenen.

38.2. PÚBLICS OBJECTIU DEL PROGRAMA DE FORMACIÓ

- Responsables del Pla (Membres del CECOP/CECOPI, del Consell Assessor i del Gabinet d'Informació)
- Responsables polítics i tècnics de les distintes administracions i organismes implicats
- Portaveus de les distintes Administracions i organismes implicats
- Responsables dels diferents Grups Operatius
- Mitjans de comunicació

38.3. CALENDARI

En els dotze mesos següents a l'entrada en vigor del Pla es desenvoluparà el programa de formació previst en aquest document que es durà a terme en el termini de nou mesos a partir de l'aprovació del Pla.

38.4. OBJECTIUS

- Coneixement dels elements bàsics del marc legal en què es desenvolupa la planificació.
- Coneixement del risc d'inundació a les Illes Balears, la metodologia per a la seva anàlisi i determinació. Zones, subzones i localitzacions.
- Coneixement de l'estructura, funcions i responsabilitats en el Pla
- Coneixement dels protocols Interinstitucionals de coordinació i col·laboració previstos en el Pla
- Coneixement dels procediments del pla

38.5. METODOLOGIA

La metodologia per a la impartició de la formació combinarà:

- Sessions presencials organitzades per grups basats en l'estructura territorial de les Illes de manera que en aquests participin els efectius de poblacions properes entre si
- Sessions telemàtiques basades en la teleformació a través d'Internet d'índole teòrica i de resolució d'exercicis pràctics
- Sessions pràctiques consistents en la realització de simulacres

38.6. CONTINGUTS

El pla s'estructurarà a través de:

38.6.1. JORNADES DE FORMACIÓ DE DIRECTIUS

Dirigit als responsables polítics i tècnics de les institucions implicades en el Pla versaran sobre:

- La planificació en Protecció Civil. Els plans Especials
- Direcció de plans de protecció civil
- Anàlisi del risc i de les seves conseqüències
- Coordinació entre Institucions
- Protocols i procediments del Pla
- Mesures de protecció, rehabilitació i restauració del Pla.
- Aspectes econòmics i polítics derivats de l'aplicació del pla i de la volta a la normalitat

38.6.2. CURSOS DE FORMACIÓ PER A COMANDAMENTS INTER-MEDIS

Dirigit als comandaments i quadres tècnics de les institucions implicades en el Pla versaran sobre:

- La planificació en Protecció Civil. Els plans Especials
- Anàlisi del risc i de les seves conseqüències
- Coordinació entre Institucions
- Protocols i procediments del Pla
- Mesures de protecció, rehabilitació i restauració del Pla.

38.6.3. CURSOS DE FORMACIÓ PER A OPERATIUS

Dirigit als operatius de base i voluntaris versaran sobre:

- Anàlisi del risc i de les seves conseqüències
- Protocols i procediments del Pla

38.6.4. REALITZACIÓ D'EXERCICIS I SIMULACRES.

38.6.4.1. Definició

Són les accions a realitzar perquè els distints responsables i efectius afectats per l'aplicació del Pla es familiaritzin amb els procediments, protocols, mitjans i recursos a utilitzar en cas d'aplicació real d'aquest.

Aquestes accions seran de dos tipus:

- Exercicis d'ensinistrament, en el cas de mobilització parcial dels recursos humans i materials del pla
- Simulacres en el cas d'una mobilització total enfront d'un supòsit d'emergència

38.6.4.2. Objectius

- Comprovar el funcionament i eficàcia dels avisos a la població
- Comprovar la rapidesa de mobilització dels distints efectius d'actuació i de l'aplicació de les mesures de protecció
- Comprovar el funcionament dels distints operatius i avaluar la seva eficàcia operativa
- Comprovar la funcionalitat i operativitat del pla i detectar les necessitats de modificació si escau

38.6.4.3. Periodicitat

- Els exercicis pràctics es realitzaran, com a mínim cada semestre de l'any sent responsabilitat dels responsables dels diferents operatius la seva planificació i realització.
- Els simulacres es realitzaran com a mínim un cop a l'any en cada illa sent responsabilitat de la Direcció General d'Emergències, en col·laboració amb els serveis d'emergència de cada Consell Insular la seva planificació i execució

38.6.4.4. Metodologia

- Establiment del supòsit d'emergència que es vagi a afrontar amb tots els detalls necessaris per determinar una operativitat
- Elaborar les llistes de comprovació per a l'avaluació de l'exercici o simulacre
- Determinar els sistemes de control i avaluació de l'exercici o simulacre i determinar qui són els controladors i que llocs i que instruments comptaran per al control.
- Aplicació del pla mitjançant la posada en marxa dels seus procediments

i protocols simulant les distintes fases del supòsit

- Avaluació mitjançant l'aplicació dels elements evaluatoris establerts
- Proposta d'actuacions per a la millora de l'operativitat i de mesures de revisió i modificació del Pla com a conseqüència dels exercicis i simulacres realitzats

39. INFORMACIÓ A LA POBLACIÓ

39.1. DEFINICIÓ

Són les accions i procediments dirigits a informar adequadament la població de tot allò que s'ha relacionat amb el pla i amb l'emergència en el cas que es produeixi.

39.2. FASE D'IMPLANTACIÓ

39.2.1. OBJECTIUS

- Informar la població de cara a la divulgació del Pla,
- Facilitar la familiarització d'aquesta amb les mesures de prevenció i protecció.
- Familiaritzar la població amb els distints aspectes de l'avís a la població en cas d'emergència

39.2.2. REQUERIMENTS

- Serà una informació de tipus preventiu i en la línia d'aconseguir una conscienciació de la població.
- Haurà d'informar-se la població sobre les mesures d'autoprotecció i protecció necessàries en casos d'emergència.
- Així mateix s'informarà a través dels mitjans pels quals es transmetrà la informació en el cas que ocorregués l'emergència.
- S'orientarà en forma de campanyes periòdiques dirigides a diferents grups de població. S'aprofitaran els períodes amb major probabilitat que es produeixi el dit risc per informar sobre aquest.

39.2.3. CONTINGUTS

39.2.3.1. Informació sobre les inundacions

Serà precís informar la població sobre les causes de les inundacions i les zones de major risc de cada una de les Illes. Per a això s'editarà un petit mapa amb les zones de risc alt o molt alt en el cas d'inundacions que s'inclourà en tots els suports i una informació molt succinta sobre les causes d'una inundació als Balears que serà la revinguda com a conseqüència de pluges fortes.

Haurà d'incloure's informació sobre el concepte de gotes fredes i la resta de situacions meteorològiques susceptibles de desencadenar precipitacions causants d'inundacions.

39.2.3.2. Informació sobre autoprotecció

- En aquest apartat s'inclourà:
 - El concepte d'autoprotecció definit com les mesures d'utilització dels recursos materials i humans disponibles en cada cas per a la prevenció, neutralització o mitigació dels efectes d'una inundació.
 - La importància de les mesures d'autoprotecció assenyalant que és aquest el primer pas per a la lluita contra l'emergència ja que en cas de produir-se la mateixa, aquest és l'únic recurs fins que s'engega el Pla i es produeix l'actuació dels distints operatius.
 - Check list de comprovació de mesures d'autoprotecció per a la prevenció de les inundacions.
 - Consells de prevenció relacionats amb l'autoprotecció en el cas d'inundacions

39.3. FASE D'EMERGÈNCIA

39.3.1. OBJECTIUS

- Informar la població sobre el que ha de fer abans de l'emergència
- Informar la població sobre l'evolució de l'emergència
- Informar la població de les mesures que li afectin durant l'emergència

39.3.2. REQUERIMENTS

- Adaptar el missatge i el llenguatge als destinataris de la informació
- Evitar en tot moment les informacions contradictòries que puguin provocar reaccions negatives.
- Claredat i senzillesa en el llenguatge
- Fluïdesa de la informació
- Contrastabilitat de la informació
- Coordinació de la informació

39.3.3. CONTINGUTS

Es donarà informació sobre:

- Situació real de l'emergència en cada moment.
- Mesures de protecció.
- Previsions sobre l'evolució.
- En cas d'evacuació, informar sobre com es va a efectuar, lloc de reunió i recomanacions a seguir.

39.3.4. SUPORTS

- Com a suports per a la difusió de les mesures de prevenció es proposa:
- Edició de fullets informatius sobre l'emergència per inundacions, de mesures d'autoprotecció, i de mesures previstes en el Pla Especial
 - Edició de tarjetones amb consells d'emergència i telèfons d'emergència per al cas d'una inundació
 - Edició d'una pàgina WEB amb consells i mesures per al cas d'inundacions
 - Realització d'una campanya en ràdio i televisió sobre el Pla Especial i les mesures d'autoprotecció

39.4. ANNEXOS

39.4.1. ANNEX I: MESURES DE PREVENCIÓ RELACIONADES AMB L'AUTOPROTECCIÓ

39.4.1.1. Inundacions

39.4.1.1.1 Definició

Una inundació és una emergència que es produeix com a conseqüència de pluges intenses o avingudes de torrents que no és possible que siguin absorbides pel terreny o que siguin evacuades pels canals de desguàs de la zona.

39.4.1.1.2 Causes

Les causes d'inundacions a les Illes Balears són les pluges intenses i les avingudes de torrents provocades per aquestes.

39.4.1.1.3 Zones de risc

Les zones amb risc alt d'inundació a les Illes Balears són les que figuren en el mapa adjunt

No obstant això, per a una informació més concreta, pregunti al seu Ajuntament sobre les zones inundables del municipi.

39.4.1.2. Autoprotecció

39.4.1.2.1 Concepte

La planificació i organització dels mitjans humans i materials disponibles a la seva casa per a la prevenció i neutralització de les conseqüències d'una inundació.

L'autoprotecció és d'importància capital ja que és l'única defensa contra l'emergència fins a l'actuació dels operatius especialitzats

39.4.1.2.2 Prevenció

Què fer per prevenir les conseqüències d'una inundació

Comproveu l'estat dels desguassos de les terrasses i jardins de casa vostra

Comproveu que els escalfadors d'aigua i els quadres elèctrics estan situats de forma que sigui difícil que es vegin afectats per una inundació i canvieu-los en cas necessari

Comproveu l'estat de les cobertes de casa vostra

En cas de dubte sobre l'estat de casa vostra consulteu un especialista sobre la situació i les mesures correctores que podeu adoptar

Comproveu si teniu una pòlissa d'assegurances que cobreixi els riscos per una emergència a causa d'una inundació

Consulteu com obtenir una pòlissa d'assegurança contra l'emergència per inundació i, si és possible, contracteu-la

Teniu els seus documents importants en una caixa de seguretat enfront d'inundacions o en un lloc que sigui de difícil inundació

Teniu al vostre domicili un equipament bàsic per a emergències que contingui:

- Una farmaciola de primers auxilis
- Els medicaments essencials per a casos d'emergència
- Els medicaments que hagin de prendre els membres de la vostra família
- Ràdio a piles
- Llanterna a piles
- Piles de recanvi
- Els articles essencials per a beus, ancians i persones discapacitades, si és el cas
- Roba de protecció com a impermeables, botes d'aigua, etc
- Tingui previst a on dirigir-se en cas d'haver de desallotjar el seu habitatge a causa d'una inundació

39.4.2. ANNEX II: MESURES D'AUTOPROTECCIÓ EN CAS D'INUNDACIÓ

39.4.2.1. En tenir notícia d'una emergència

Presteu atenció als senyals d'alarma i als avisos a través dels mitjans locals de comunicació

Retireu de l'exterior mobles i objectes que puguin ser arrossegats per l'aigua o afectats de forma greu

Si és possible, pugeu els mobles i objectes de valor a plantes superiors que no vagin a resultar afectades per les aigües

Desconnecteu els aparells elèctrics

Utilitzeu amb criteris econòmics els queviures i material de calefacció

Prepareu-vos per abandonar el vostre habitatge si considereu que està en perill la vostra vida o així ho ordenen les autoritats

No baixar a soterranis o zones baixes

No viatjar sempre que sigui possible

Eviteu estacionar-vos en les vores dels llits, ponts i desembocadures de torrents

39.4.2.2. Si heu d'abandonar casa vostra

Cosiu targetes d'identificació als integrants de la unitat familiar

Tanqueu i assegureu portes i finestres

Allunyeu-vos de llits de torrents

No travessar zones inundades ni a peu ni amb cotxe

Compliu estrictament les normes donades en cas d'evacuació

Ompliu el dipòsit del cotxe en el cas que marxeu en el vostre propi vehicle

Notifiqueu l'arribada a un lloc de destí a les autoritats per evitar recerques errònies

Respecteu la normativa d'allotjaments i albergos col·lectius

Eviteu propagar notícies i rumors alarmistes

39.4.2.3. Després de l'emergència

Seguir els consells dels operatius d'emergència i protecció Civil respecte de la volta a la normalitat

Efectuar inspeccions prèvies davant el risc d'ensorraments

Abstenir-se de beure aigua sense estar segur de les seves condicions sanitàries

Seguir rigorosament les normes higienicosanitàries dictades per les autoritats

Començar la neteja per les zones altes

Col·laborar en la neteja de les vies públiques confrontants amb el seu habitatge

39.4.3. SUPORTS

La informació a la població es donarà prèvia estructuració del missatge i autorització del director del Pla a través de:

- Els mitjans de comunicació social

- Sistemes de megafonia i altres sistemes d'avís a la població establerts en cada municipi

40. MANTENIMENT

40.1. DEFINICIÓ

Conjunt d'actuacions destinades a mantenir operatiu el Pla i a millorar la seva estructura i aplicabilitat

40.2. OBJECTIUS

- Mantenir actualitzat el Pla
- Millorar els procediments d'aplicació del pla
- Incorporar al pla les actualitzacions i mesures que resultin necessàries per incrementar la seva aplicabilitat
- Actualitzar els catàlegs de riscos i de mitjans i recursos

40.3. REQUERIMENTS

Qualsevol alteració que afecti l'organització del Pla, haurà de ser comunicada amb la suficient antelació a la Direcció General d'Emergències, a fi de mantenir la vigència i operativitat d'aquest, per part de l'òrgan competent.

Així mateix, el dit compromís s'estén als organismes responsables amb incidència en el Pla, i en especial pel que fa a la revisió periòdica del Directori.

40.4. PERIODICITAT

La Direcció General d'Emergències procedirà almenys un cop a l'any, a efectuar una comprovació de la dita operativitat.

40.5. METODOLOGIA

40.5.1. INCORPORACIÓ DE MODIFICACIONS

405.1.1. D'estructura i organització

40.5.1.1.1 Ordinària

La Direcció General d'Emergències sol·licitarà dins el primer mes de cada any de tots aquells organismes i institucions implicats en el Pla les modificacions d'estructura i organització que puguin afectar la seva aplicabilitat.

Rebudes les modificacions, la Direcció General d'Emergències les analitzarà i incorporarà al Pla aquelles que vulgui pertinents amb un informe previ de la Comissió d'Emergències i Protecció.

40.5.1.1.2 Extraordinàries

Qualsevol modificació de tipus organitzatiu i estructural que es realitzi en qualsevol de les institucions i entitats implicades en el Pla ho posarà en coneixement de la Direcció General d'Emergències la qual, i amb un informe previ de la Comissió d'Emergències i Protecció, procedirà a la seva inclusió en el Pla, si escau.

40.5.1.2. Actualització i manteniment de Bases de Dades

40.5.1.2.1 Catàleg de riscos

40.5.1.2.1.1. Actualització inicial

El catàleg de riscos serà objecte d'actualització en els sis primers mesos després d'aprovar el pla.

La dita actualització consistirà en la comprovació i anàlisi individualitzada de cadascuna de les zones de risc detectades en l'elaboració del pla, de la delimitació de les seves zones i de la incorporació de les localitzacions no incloses en la fase d'elaboració per no pertànyer a les considerades de prioritat 1.

Per a l'actualització, la Direcció General d'Emergències establirà el mètode de treball determinant si es realitza mitjançant actuació directa o a través de la contractació d'empreses especialitzades.

40.5.1.2.1.2. Actualització permanent

Aquelles zones de risc no detectades inicialment pels Ajuntaments i Consells Insulars o que vagin apareixent com a conseqüència de modificacions del territori a causa d'actuacions relacionades amb l'urbanisme o la creació d'infraestructures seran incorporades a la base de dades pel procediment que els Ajuntaments i Consells ho posin en coneixement de la Direcció General d'Emergències i el Director General ordeni la seva inclusió en el catàleg.

40.5.1.2.1.3. Actualització anual

Anualment, els serveis de la Direcció General d'Emergències revisaran el catàleg de riscos i procediran a proposar les modificacions que vulguin convenients que, prèvia autorització del Director General d'Emergències, seran incloses en el Pla.

40.5.1.2.2 Catàleg de mitjans i recursos

40.5.1.2.2.1. Actualització inicial

El catàleg de mitjans i recursos serà objecte d'actualització en els sis primers mesos després d'aprovar el pla.

La dita actualització consistirà en la comprovació i anàlisi individualitzada de cadascuna de les entitats detectades en l'elaboració del pla, i dels recursos i mitjans dependents de cadascuna d'elles.

Per a l'actualització, la Direcció General d'Emergències establirà el mètode de treball determinant si es realitza mitjançant actuació directa o a través de la contractació d'empreses especialitzades.

40.5.1.2.2.2. Actualització anual

Anualment, els serveis de la Direcció General d'Emergències revisaran el catàleg de mitjans i recursos i procediran a proposar les modificacions que vulguin convenients que, prèvia autorització del Director General d'Emergències, seran incloses en el Pla.

40.5.1.2.3 Actualització i revisió de procediments

405.1.2.3.1. Actualització anual

Anualment, es procedirà a la revisió i actualització dels procediments previstos per a l'aplicació del Pla.

Per a això, la Direcció General d'Emergències sol·licitarà dels organismes i entitats implicats en el Pla dins els dos primers mesos de l'any que formulin les propostes de modificació dels procediments.

Rebudes les propostes dins el primer quadrimestre, la Direcció General d'Emergències procedirà a la seva anàlisi i amb un informe previ de la Comissió d'Emergències i Protecció, procedirà a incloure-les en el Pla informant d'aquestes a la totalitat dels organismes i entitats implicades en l'aplicació del Pla.

40.5.1.2.3.2. Actualització com a conseqüència d'exercicis i simulacres

Quan com a conseqüència de la realització d'exercicis i simulacres es

detectin necessitats de revisió i modificació dels procediments, les entitats i organismes implicats ho posaran en coneixement de la Direcció General d'Emergències en l'informe d'avaluació de l'actuació. La Direcció General, amb un informe previ de la Comissió d'Emergències i Protecció, procedirà a incloure-les en el Pla informant d'aquestes a la totalitat dels organismes i entitats implicades en l'aplicació del Pla.

40.5.2. FORMACIÓ PERMANENT

40.5.2.1. Definició

La formació del personal implicat, contemplada en la fase d'implantació, ha de ser una feina continuada, ja que es tracta d'un document viu subjecte a constants revisions i actualitzacions.

40.5.2.2. Públics objectiu del programa de formació permanent

Els públics objectiu del programa de formació del pla seran els següents: Responsables del Pla (Membres del CECOP/CECOPI, del Consell Assessor i del Gabinet d'Informació)

Responsables polítics i tècnics de les distintes administracions i organismes implicats

Portaveus de les distintes Administracions i organismes implicats

Responsables dels diferents Grups Operatius

40.5.2.3 Metodologia

La metodologia per a la impartició de la formació combinarà:

Sessions telemàtiques basades en la teleformació a través d'Internet d'índole teòrica i de resolució d'exercicis pràctics

Sessions pràctiques consistents en la realització de simulacres

40.5.2.4. Continguts

El pla s'estructurarà a través de:

40.5.2.4.1 Cursos presencials

Sessions presencials organitzades per grups basats en l'estructura territorial de les Illes de manera que en aquests participin els efectius de poblacions pròximes entre si

40.5.2.4.2 Cursos a través d'Internet

A través de la pàgina Web de la Direcció general d'Emergències es col·locaran a la xarxa les unitats didàctiques de formació permanent per a comandaments quadres intermedis i operatius que es vulguin necessaris per a l'actualització de la formació del Pla. Els públics objectiu de la formació podran realitzar els cursos corresponents en el termini que indiqui la Direcció General i complimentar els qüestionaris d'avaluació previstos rebent la corresponent acreditació de la seva superació

40.5.2.4.3 Realització d'exercicis i simulacres.

Són les accions a realitzar perquè els distints responsables i efectius afectats per l'aplicació del Pla es familiaritzin amb els procediments, protocols, mitjans i recursos a utilitzar en cas d'aplicació real d'aquest.

Aquestes accions seran de dos tipus:

Exercicis d'ensinistrament, en el cas de mobilització parcial dels recursos humans i materials del pla

Simulacres en el cas d'una mobilització total enfront d'un supòsit d'emergència

40.5.3. INFORMACIÓ-DIVULGACIÓ PERIÒDICA

40.5.3.1. A la població

Igual que en el cas de formació, la informació a la població es programarà d'una forma periòdica anual i es desenvoluparà a través de campanyes.

40.5.3.2. Als Ajuntaments

Cada any, amb anterioritat a l'època de major risc, es difondrà entre els Ajuntaments la informació bàsica necessària per al manteniment de l'operativitat.

Amb el nom genèric de 'Campanya Prevenció Plugues', es remetrà a la totalitat d'Ajuntaments de la Comunitat documentació sobre:

Actuacions bàsiques a nivell local

Fulls informatius per a la difusió de consells per a la població,

Fitxes per facilitar la presa de dades sobre plugues i cabals registrats.

41. PLANS DE PRESEES

42. INTRODUCCIÓ

42.1. ASPECTES GENERALS

El BOE de 14 de febrer de 1995 va publicar la resolució de 31 de gener de 1995, de la Secretaria d'Estat d'Interior, per la qual es disposa la publicació de l'acord del Consell de Ministres pel qual s'aprova la Directriu Bàsica de Planificació de Protecció Civil davant el Risc d'Inundacions.

L'apartat 3.5 de l'esmentada directriu, 'Planificació d'emergències davant

el risc de ruptura o avaria greu de preses', estableix que la planificació d'emergències davant el risc de ruptura o avaria de preses es fonamentarà en l'elaboració e implantació dels Plans d'Emergència de Preses pels titulars d'aquestes, en la previsió de les activitats de protecció de persones i béns que davant aquesta eventualitat han d'efectuar-se en els plans especials davant el risc d'inundacions Estatal, de les Comunitats Autònomes i en els d'Actuació Municipal l'àmbit territorial dels quals pugui versar afectat, i en l'establiment de sistemes de notificació d'incidents i d'alerta i alarma que permetin a la població i a les organitzacions dels Plans que correspongui intervenir, l'adopció de les mesures apropiades.

42.2. CLASSIFICACIÓ DE PRESES

42.2.1. TIPUS DE PRESES

En funció del risc potencial que pugui derivar-se de la possible ruptura o funcionament incorrecte de cada presa aquesta es classificarà en una de les categories següents:

Categoria A: Correspon a les preses la ruptura o funcionament incorrecte de les quals pot afectar greument nuclis urbans o serveis essencials, o produir danys materials o mediambientals molt importants.

Categoria B: Correspon a les preses la ruptura o funcionament incorrecte de les quals pot ocasionar danys materials o mediambientals importants o afectar un reduït nombre d'habitages.

Categoria C: Correspon a les preses la ruptura o funcionament incorrecte de les quals pot produir danys materials de moderada importància i només incidentalment pèrdua de vides humanes. En tot cas, a aquesta categoria pertanyeran totes les preses no incloses en les Categories A o B.

42.2.2. PROCEDIMENT DE CLASSIFICACIÓ

La dita classificació s'efectuarà mitjançant resolució de de l'òrgan de la CAIB, la Direcció General de Recursos Hídrics de la Conselleria de Medi Ambient, que exerceix les competències sobre el domini públic hidràulic, per a aquelles preses que s'ubiquin en conques hidrogràfiques compreses íntegrament dins el territori de les Illes Balears.

Els titulars de preses ja existents en el moment de l'entrada en vigor de la Directriu hauran d'enviar a l'òrgan competent per resoldre, en el termini que aquest fixi, no superior a un any, la seva proposta de classificació de la presa respecte al risc, acompanyada de la informació necessària perquè el dit òrgan decideixi sobre la classificació que correspongui.

La Direcció General de Recursos Hídrics informará la Comissió d'Emergències i Protecció sobre les seves resolucions de classificacions de preses.

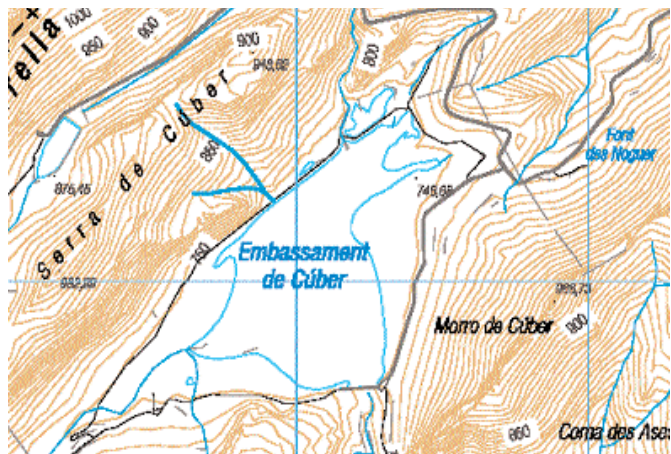
43. PRESES A LES ILLES BALEARS

43.1. EMBASSAMENT DE CÚBER

43.1.1. SITUACIÓ

L'embassament de Cúber es troba enclavat al Serra de Tramuntana, al Serra de Cúber, en el terme municipal d'Escorca, en les proximitats de la Coma de Són Torrella, la finca de Són Torrella i Es Tossals.

Està vorejada per la Carretera C 710 que uneix Andratx amb el Port de Pollença al llarg de la Serra de Tramuntana i es va construir sobre la conca del torrent de Són Torrella.

43.1.2. DADES TÈCNiques

Segons la Base de Dades de Preses del Ministeri de Medi Ambient, les dades tècniques de la presa són:

Any de finalització de la seva construcció	1972
Tipus de presa	Gravetat
Altura	23 m
Longitud de coronació	144 m
Volum de presa	18 (10 3 m 3)
Volum de l'embassament	5(hm3)
Superfície de l'embassament	59 (hi ha)
Destí	Abastament
Sobreeixidor	Làmina lliure
Capacitat del sobreeixidor	80 (m3/s)
Constructor:	Materials i Tubs Bonna, S.A
Projectista:	E.P.T.I.S.A.

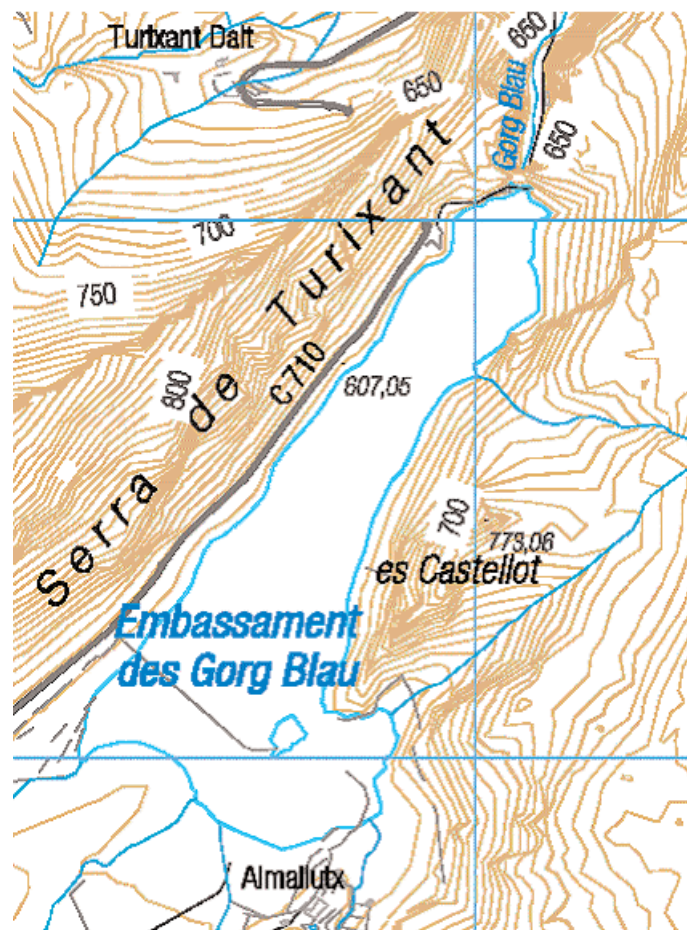
Actualment, el titular de la presa és l'Ajuntament de Palma a través de l'Empresa Municipal d'Aigües i Claveguerams (EMAYA)

43.2. GORG BLAU

43.2.1. SITUACIÓ

L'embassament del Gorg Blau es troba a la Serra de Turixant- Serra de tramuntana- al municipi d'Escorca i sobre la conca del Torrent del Gorg Blau.

Es troba vorejada per la carretera C 710 que uneix Andratx amb el Port de Pollença

43.2.2. DADES TÈCNiques

Segons la Base de Dades de Preses del Ministeri de Medi Ambient, les dades tècniques de la presa són:

Any de finalització de la seva construcció	1971
Tipus de presa	Gravetat
Altura	50 m

Longitud de coronació	45 m
Volum de presa	8 (10 3 m 3)
Volum de l'embassament	7(hm3)
Superfície de l'embassament	60 (hi ha)
Destí	Abastament
Sobreexidor	Làmina lliure
Capacitat del sobreexidor	76 (m3/s)
Constructor:	Materials i Tubs Bonna, S.A.
Projectista:	E.P.T.I.S.A.

44. PLANS D'EMERGÈNCIA DE PRESES

44.1. CONCEPTE

Els Plans d'Emergència de Preses establiran l'organització dels recursos humans i materials necessaris per al control dels factors de risc que puguin comprometre la seguretat de la presa de què es tracti, així com mitjançant els sistemes d'informació, alerta i alarma que s'estableixin, facilitar la posada en disposició preventiva dels serveis i recursos que hagin d'intervenir per a la protecció de la població en cas de ruptura o avaria greu d'aquella i possibilitar el que la població potencialment afectada adopti les oportunes mesures d'autoprotecció.

44.2. FUNCIONS.-

Seràn funcions bàsiques dels Plans d'Emergència de Preses, les següents:

- * Determinar, després de la corresponent anàlisi de seguretat, les estratègies d'intervenció per al control de situacions que puguin implicar riscos de ruptura o d'avaría greu de la presa i establir l'organització adequada per al seu desplegament.

- * Determinar la zona inundable en cas de ruptura, indicant els temps de propagació de l'ona d'avinguda i efectuar la corresponent anàlisi de riscos.

- * Disposar l'organització i mitjans adequats per obtenir i comunicar la informació sobre incidents, la comunicació d'alertes i la posada en funcionament, en cas necessari, dels sistemes d'alarma que s'estableixin.

44.3. PRESES QUE HAN DE DISPOSAR DE PLA D'EMERGÈNCIA.-

Hauran de disposar del seu corresponent Pla d'Emergència totes les preses que hagin estat classificades en les categories A o B.

44.4. CONTINGUT MÍNIM DELS PLANS D'EMERGÈNCIA DE PRESES.-

Els Plans d'Emergència de Preses tindran el següent contingut mínim:

44.4.1. ANÀLISI DE SEGURETAT DE LA PRESA:

L'anàlisi comprendrà l'estudi dels fenòmens que puguin afectar negativament les condicions de seguretat considerades en el projecte i construcció de la presa de què es tracti o posar en relleu una disminució de tals condicions.

En general aquests fenòmens seran:

- * Comportament anormal de la presa, detectat pels sistemes d'auscultació d'aquesta o en les inspeccions periòdiques que es realitzin, i que mostrin anomalies pel que fa al seu estat tensional, deformacions, fisuració, fracturació o filtracions a la presa o en la seva fonamentació.

- * Avingudes extremes o anomalies en el funcionament dels òrgans de desguàs.

- * Efectes sísmics.

- * Lliscament de les vessants de l'embassament o allaus de roques, neu o glaç.

L'anàlisi de seguretat haurà d'establir en termes quantitativs o qualitativs valors o circumstàncies «llindars» a partir dels quals els dits fenòmens o anomalies podrien resultar perillosos, així com els successos que haurien de concórrer, conjunta o seqüencialment, perquè les hipòtesis prèviament formulades poguessin donar lloc a la ruptura de la presa.

44.4.2. ZONIFICACIÓ TERRITORIAL I ANÀLISI DELS RISCOS GENERATS PER LA RUPTURA DE LA PRESA:

Aquest apartat del Pla tindrà per objecte la delimitació de les àrees que es puguin veure cobertes per les aigües després d'aquesta eventualitat i l'estimació dels danys que això podria ocasionar.

La delimitació de la zona potencialment inundable deguda a la propagació de l'ona de ruptura s'establirà utilitzant diversa hipòtesi de ruptura, segons les diferents causes potencials (avingudes, sísmes, fallada estructural dels materials o del fonament, etc.), establint-se en cada cas els mapes d'inundació amb la hipòtesi més desfavorable.

S'estudiaran a més de les zones d'inundació els diversos paràmetres hidràulics (calats de la làmina d'aigua i velocitats), i en tot cas els temps d'arribada de l'ona de ruptura delimitant-se les àrees inundades en temps progressius d'hora en hora, a excepció de la primera, que es dividirà en dos trams de trenta minuts, a partir del fenomen de la ruptura.

La delimitació de l'àrea inundable, amb detall de les zones que progressivament quedarien afectades per la ruptura, així com la informació territorial rellevant per a l'estudi del risc, es plasmarà en plans, confeccionats sobre cartografia oficial, d'escala adequada, que figuraran com a documents annexos al Pla.

44.4.3. NORMES D'ACTUACIÓ:

Prenent com a fonament l'Anàlisi de Seguretat, en el Pla hauran d'especificar-se les normes d'actuació que resultin adequades per a la reducció o eliminació del risc, i en particular:

- * Situacions o previsions en què haurà d'intensificar-se la vigilància de la presa.

- * Objectius de la vigilància intensiva en funció de les distintes hipòtesis de risc, amb especificació dels controls o inspeccions a efectuar i els procediments a emprar.

- * Mesures que han d'adoptar-se per a la reducció del risc, en funció de les previsible situacions.

- * Procediments d'informació i comunicació amb els organismes públics implicats en la gestió de l'emergència.

44.4.4. ORGANITZACIÓ:

En el Pla s'establirà l'organització dels recursos humans i materials necessaris per a la posada en pràctica de les actuacions previstes.

En el Pla es faran constar els mitjans i recursos, materials i humans que es compta per a la posada en pràctica d'aquest.

Haurà de disposar-se d'una sala d'emergència, convenientment ubicada en les proximitats de la presa i dotada dels mitjans tècnics necessaris per servir de lloc de comandament al director del Pla d'Emergència de la Presa i assegurar les comunicacions amb els organismes públics implicats en la gestió de l'emergència.

Per complir amb l'objectiu de comunicació ràpida a la població existent a la zona inundable en un interval no superior a trenta minuts, el Pla d'Emergència de Presa haurà de preveure la implantació de sistemes de senyalització acústica o altres sistemes d'avís alternatiu.

44.4.5. DIRECTOR DEL PLA

44.4.5.1. Titular

La direcció del Pla estarà a càrrec de la persona a qui correspongui la direcció de l'explotació de la presa. En el cas de les Illes Balears, el Director del Pla serà el President d'EMAYA qui podrà delegar en el Gerent de l'empresa

44.4.5.2. Funcions

Seràn funcions bàsiques del director del Pla d'Emergència de Presa, les següents:

- * Intensificar la vigilància de la presa en cas d'esdeveniment extraordinari.

- * Disposar l'execució de les mesures tècniques o d'explotació necessària per a la disminució del risc.

- * Mantenir permanentment informats els organismes públics implicats en la gestió de l'emergència.

- * Donar l'alarma, en cas de perill imminent de ruptura de presa o, si escau, de la ruptura d'aquesta, mitjançant comunicació als organismes públics implicats en la gestió de l'emergència.

44.5. ELABORACIÓ I APROVACIÓ DEL PLA D'EMERGÈNCIA DE PRESA.-

44.5.1. RESPONSABLE DE LA SEVA ELABORACIÓ

L'elaboració del Pla d'Emergència de Presa serà responsabilitat del titular d'aquesta. En aquest cas, l'Ajuntament de Palma a través de l'empresa municipal EMAYA

Seràn així mateix obligacions del titular, la implantació, manteniment i actualització del Pla d'Emergència de la Presa. En el cas que l'explotació de la Presa sigui cedida o arrendada a una altra entitat o persona física o jurídica el cessionari o arrendatari assumirà les obligacions del titular, si bé aquest serà responsable subsidiari d'aquestes.

44.5.2. APROVACIÓ

Els Plans d'Emergència de Presa seran aprovats per la Direcció General de Recursos Hídrics de la Conselleria de Medi Ambient, amb un informe previ de la Direcció General d'Emergències oït el Consell Assessor i amb un informe previ de la Comissió d'Emergències i Protecció.

44.6. COMUNICACIÓ DEL PLA

La Direcció General d'Emergències proporcionarà a les autoritats municipals informació detallada sobre els Plans d'Emergència de Preses que els afec-

tin i, en tot cas, un exemplar de cadascun de dits Plans a les autoritats dels municipis l'àmbit territorial dels quals es pugui veure afectat per l'ona de ruptura en un interval no superior a dues hores.

45. INTERFASE ENTRE EL PLA D'EMERGÈNCIA DE PRESA I EL PLA ESPECIAL DAVANT EL RISC D'INUNDACIONS

45.1. ESCENARIS DE SEGURETAT I DE PERILL DE RUPTURA DE PRESES.-

Els Plans d'Emergència de Preses establiran quatre escenaris de seguretat i de perill d'acord amb les definicions següents:

45.1.1. ESCENARI DE CONTROL DE LA SEGURETAT O «ESCENARI 0»

Les condicions existents i les previsions, aconsellen una intensificació de la vigilància i el control de la presa, no requerint-se la posada en pràctica de mesures d'intervenció per a la reducció del risc.

45.1.2. ESCENARI D'APLICACIÓ DE MESURES CORRECTORES O «ESCENARI 1»

S'han produït esdeveniments que de no aplicar-se mesures de correcció (tècniques, d'explotació, desembassament, etc.), podrien ocasionar perill d'avaría greu o de ruptura de la presa, si bé la situació pot resoldre's amb seguretat mitjançant l'aplicació de les mesures previstes i els mitjans disponibles.

45.1.3. ESCENARI EXCEPCIONAL O «ESCENARI 2»

Hi hi ha perill de ruptura o avaría greu de la presa i no pot assegurar-se amb certesa que pugui ser controlat mitjançant l'aplicació de les mesures i mitjans disponibles.

45.1.4. ESCENARI LÍMIT O «ESCENARI 3»

La probabilitat de ruptura de la presa és elevada o aquesta ja ha començat, resultant pràcticament inevitable el que es produeixi l'ona d'avinguda generada per la dita ruptura.

45.2. INTERRELACIÓ ENTRE EL PLA D'EMERGÈNCIA PRESA I EL PLA ESPECIAL DAVANT EL RISC D'INUNDACIONS

45.2.1. COMUNICACIÓ ENTRE AUTORITATS I ORGANISMES PÚBLICS AMB RESPONSABILITATS EN LA GESTIÓ DE LES EMERGÈNCIES.-

La comunicació d'incidents ocorreguts a les preses, entre les autoritats responsables en la gestió de les emergències tindrà com a finalitat l'alertar als serveis que, si escau, hagin d'intervenir i l'informar la població potencialment afectada sobre el risc existent i les mesures de protecció a adoptar.

45.2.1.1. Nivells

45.2.1.1.1 En escenari 0

Des del moment que les previsions o esdeveniments extraordinaris aconsellen una intensificació de la vigilància de la presa (escenari 0), el director del Pla d'Emergència d'aquesta haurà de posar-ho en coneixement de la Direcció General d'Emergències i de la Direcció General de Recursos Hídrics.

Els dits òrgans hauran de ser permanentment informats fins al final de l'emergència, pel director del Pla d'Emergència de Presa, sobre l'evolució de la situació, valoració del perill i mesures adoptades per al control de risc.

45.2.1.1.2 En escenari 1

Des del moment que les circumstàncies existents a la presa requereixen l'aplicació de mesures correctores (escenari 1), el director del Pla d'Emergència de Presa haurà de comunicar-ho a la Direcció General d'Emergències.

45.2.1.1.3 En escenari 2

En el cas que la situació evolucionés a un escenari 2 el director del Pla d'Emergència de Presa haurà de comunicar-ho als mateixos òrgans i autoritats que per a l'escenari 1, si bé les informacions a la Direcció General d'Emergències, es canalitzaran a través del corresponent CECOPI, des del moment que aquest es constitueixi.

45.2.1.1.4 En escenari 3

Quan la situació a la presa reuneixi les condicions definides com d'escenari 3, el director del Pla d'Emergència de Presa, sense perjudici de facilitar la informació a la Direcció General d'Emergències, haurà de donar immediatament l'alarma a la població existent a la zona que, d'acord amb la zonificació territorial efectuada, es pugui veure inundada en un interval no superior a trenta minuts, mitjançant el sistema previst en el corresponent Pla d'Emergència de Presa.

45.2.1.2 Procediments de comunicació

En el Pla d'Emergència de Presa s'especificaran, així mateix, els procediments i canals per transmetre la informació als òrgans que en cada cas corresponguin. Com a mínim es definirà un mitjà de comunicació primari i un altre secundari, per a cada òrgan. En general s'utilitzaran sistemes de comunicació directa (línies telefòniques punt a punt) com a mitjà primari i es reservaran altres mitjos (telèfon convencional, ràdio, etc.) com secundaris.

La Direcció General d'Emergències traslladarà la informació a les autoritats locals dels municipis compresos en l'àrea que pogués resultar inundada per la ruptura de la presa i els mantindrà informades de l'evolució de l'emergència.

45.2.2. CONSTITUCIÓ DEL COMITÈ PERMANENT DE PRESA

Davant situacions que, fins i tot sent controlables amb seguretat, requereixin passar de la mera vigilància intensiva a l'adopció de mesures tals com un buidatge parcial de l'embassament o la realització de reparacions d'importància, es constituirà el Comitè Permanent previst en l'article 49 del Reglament de l'Administració Pública de l'Aigua i de la Planificació Hidrològica (Reial Decret 927/1988, de 29 de juliol).

Excepte casos d'immediata i inajornable necessitat correspondrà a aquest Comitè Permanent decidir el moment i les condicions en què hagin de produir-se els desembassaments extraordinaris.

Fins al final de l'emergència, el director del Pla d'Emergència de Presa mantindrà permanentment informats l'òrgan o òrgans anteriorment citats, sobre l'evolució dels esdeveniments i les mesures adoptades.

45.2.3. CONSTITUCIÓ DE CECOPI.-

Quan en una presa concorrin les circumstàncies definides com «escenari» 2 o 3, en cadascuna de les Comunitats Autònomes potencialment afectades es constituirà el CECOPI previst al Pla especial davant el risc d'Inundacions que mantindrà des del moment de la seva constitució comunicació directa amb la Sala d'Emergències de la Presa, rebent d'ella les informacions sobre l'evolució del succés,

46. PLANS ÀMBIT LOCAL

47. INTRODUCCIÓ

47.1. LA DIRECTRIU BÀSICA PER AL RISC D'INUNDACIONS

El BOE de 14 de febrer de 1995 va publicar la resolució de 31 de gener de 1995, de la Secretaria d'Estat d'Interior, per la qual es disposa la publicació de l'acord del Consell de Ministres pel qual s'aprova la Directriu Bàsica de Planificació de Protecció Civil davant el Risc d'Inundacions.

L'esmentada directriu, en el seu apartat 3.4.4 fa referència als plans locals d'actuació davant el risc d'inundacions fixant que en els plans autonòmics s'establiran directrius per a la seva elaboració; establint els objectius de dits plans i determinant els seus continguts bàsics.

47.2. EL PLA ESPECIAL I ELS PLANS LOCALS D'ACTUACIÓ

En conseqüència, el present Pla Especial preveu que els municipis en els quals el risc d'inundacions és alt o molt alt, en virtut de la pròpia determinació que es fa en el Pla, elaborin plans locals d'actuació davant aquest risc orientats a la prevenció i intervenció davant possibles inundacions sense perjudici de la pròpia organització que l'activació del Pla especial comporti.

47.3. ELS CONSELLS INSULARS I ELS PLANS LOCALS D'ACTUACIÓ DAVANT EL RISC D'INUNDACIONS.

Encara que les inundacions constitueixen un risc per al qual en l'estructura normativa de protecció Civil s'ha previst un Pla Especial de rang autonòmic, la pròpia estructura territorial de la CAIB, el fet insular, fa que sigui difícil l'aplicació d'un pla que no passi pels Consells Insulars.

Així, en l'estructura del present pla s'ha previst que per al cas d'inundacions a les illes, fins i tot en el cas d'activar-se el pla i constituir-se el CECOP, i la Direcció d'Operacions siguin, sobre el terreny, unes tasques en les quals el Consell Insular tingui un marcat protagonisme en col·laboració amb la Direcció General d'Emergències.

Així les coses, resulta evident que els Plans d'actuació d'Àmbit Local han de ser coneguts pel Consell Insular respectiu que haurà de tenir-los en compte a l'hora de possibles inundacions i de tenir, en conseqüència, que col·laborar amb els distints municipis de cada illa.

48. MUNICIPIS PER ALS QUE S'HAN D'ELABORAR PLANS LOCALS D'ACTUACIÓ

48.1. DETERMINACIÓ

En elaborar el mapa de riscos per inundació en les distintes illes, s'ha confeccionada la relació de les zones i subzones que poden ser objecte de danys i els hi han assignat el corresponent índex de riscos.

Doncs bé; aquells municipis en què es troben zones amb índexs de risc alt o molt alt són els que, segons el present Pla Especial, han d'elaborar plans locals d'actuació.

48.2. RELACIÓ DE MUNICIPIS

- Mallorca
- * Alcúdia
- * Andratx
- * Artà
- * Calvià
- * Campanet(*)
- * Campos
- * Felanitx
- * Inca (*)
- * Llucmajor
- * Manacor
- * Mancor(*)
- * Muro
- * Palma
- * Pollença(*)
- * Sant Llorenç
- * Santa Margalida
- * Selva(*)
- * Sóller

(*) Municipis que poden resultar afectats per incidències a les preses contemplades en el present Pla

48.2.2. MENORCA

- * Alaior
- * Ciutadella
- * És Migjorn
- * Ferreries
- * Maó
- * Sant Lluís

48.2.3. EIVISSA

- * Eivissa
- * Sant Antoni
- * Sta. Eulària

49. PLANS D'ACTUACIÓ D'ÀMBIT LOCAL (PAL)

49.1. CONCEPTE

Els Plans d'actuació d'Àmbit Local (PAL) establiran l'organització i els procediments d'actuació dels municipis i altres entitats locals i serveis amb la finalitat de contrarestar els efectes de les inundacions.

Els Plans d'actuació d'Àmbit Local (PAL) s'integraran en el present Pla Especial i s'elaboraran segons les directrius que es contenen en aquest document.

L'organització contemplada en els Plans d'actuació d'Àmbit Local (PAL) haurà de respondre a la necessitat de:

- * Reforçar i recolzar a nivell municipal les actuacions adoptades per la direcció del Pla Especial.
- * Dirigir les actuacions encaminades a la protecció de la població i, especialment, per la qual cosa es refereix a l'avis a la població, evacuació i acollida.
- * Recolzar les actuacions dels Grups operatius amb els mitjans municipals

49.2. FUNCIONS BÀSIQUES DELS PLANS D'ACTUACIÓ D'ÀMBIT LOCAL (PAL)

* Preveure els procediments i organització per a l'actuació davant el risc d'inundacions al territori del municipi o entitat local i el seu encastrament amb els procediments i l'organització prevista en els Plans Insulars i en el present Pla Especial.

* Establir el mapa de risc procedint a la seva zonificació en zones, subzones i localitzacions segons els criteris del present Pla Especial

* Establir el corresponent catàleg de mitjans i recursos per fer front en l'àmbit local a les inundacions.

* Establir els sistemes i procediments d'avis a la població en l'àmbit local

49.3. ÒRGANS PREVISTOS

49.3.1. CECOPAL

Els Plans d'actuació d'Àmbit Local (PAL) hauran de contemplar la constitució d'un Centre de Coordinació Local (CECOPAL) per a aquelles actuacions enfront de les inundacions d'àmbit local.

49.3.2. COMITÈ ASSESSOR I GABINET D'INFORMACIÓ

Igualment, s'haurà de preveure la constitució d'un Comitè Assessor i un Gabinet d'Informació

49.4. DIRECCIÓ DELS PLANS D'ACTUACIÓ D'ÀMBIT LOCAL (PAL)

TITULAR

La direcció dels Plans d'actuació d'Àmbit Local (PAL) correspondrà a l'alcalde o persona en qui delegui

49.4.2. FUNCIONS

Seràn funcions del director dels Plans d'actuació d'Àmbit Local (PAL):

* L'activació del pla o la seva desactivació comunicant-ho al Director del Pla Especial

* La direcció del CECOPAL

* La direcció de les actuacions en l'àmbit local coordinadament amb el Director del Pla Especial

* Designar un representant del municipi per a la seva integració en el CECOP-CECOPI del Pla Especial

* Designar un Cap d'Operacions en l'àmbit local que, en cas necessari, s'integrarà al Lloc de comandament avançat del Pla Especial actuant de manera coordinada amb el Cap d'Operacions del Pla Especial i amb el Cap d'Operacions Insular

* Coordinar les actuacions d'avis a la població, d'evacuació i confinament i acollida en cas necessari

49.5. VOLUNTARIAT D'ÀMBIT LOCAL

49.5.1. DEPENDÈNCIA

El voluntariat d'àmbit local actuarà sota les ordres del director del PAL

49.5.2. FUNCIONS

* Col·laborar amb els Grups Operatius a què siguin assignats

* Col·laborar en l'establiment d'equips de reserva

* Dur a terme les actuacions que li siguin assignades pel Director del PAL

49.6. INTERFASE AMB EL PLA ESPECIAL

* El Director del PAL o persona que delegui s'incorporarà al CECOPI del Pla Especial en el cas de la seva activació al territori dependent de l'entitat local

* El Cap d'Operacions del PAL s'incorporarà al lloc de comandament avançat del Pla Especial actuant en col·laboració del Cap d'Operacions del Pla Especial i amb el Cap d'Operacions Insular

* La Policia Local s'integrarà en el Grup de Seguretat.

* El personal amb funcions d'abastament, reparacions i obres, s'integrarà en el Grup de Suport Logístic.

* El personal voluntari s'integrarà en els Grups d'Acció que designi el Director del PAL, fonamentalment en el de Suport Logístic per col·laborar en feines d'avituallament i en el d'Alberg i Assistència als Centres de Recepció d'Evacuats.

49.7. APROVACIÓ DELS PLANS D'ACTUACIÓ D'ÀMBIT LOCAL (PAL)

* Els Plans d'actuació d'Àmbit Local (PAL) seran aprovats per l'Ajuntament o Entitat Local

* Un cop aprovats seran remesos a la Direcció general d'Emergències i al Consell Insular

* La Direcció General d'Emergències, amb un informe previ de la Comissió d'Emergències i Protecció, els homologarà i incorporarà al Pla Especial

— o —

Sección I - Comunidad Autónoma Illes Balears

1.- Disposiciones generales

CONSEJERÍA DE INTERIOR

Num. 14372

Decreto 40/2005, de 22 de abril, por el que se aprueba el Plan especial frente al riesgo de inundaciones.

El Real Decreto 407/1992, de 24 de abril, por el que se aprueba la Norma Básica de Protección Civil dispone, en el artículo 5 que los planes especiales se elaborarán para hacer frente a los riesgos específicos cuya naturaleza requiera una metodología técnico-científica adecuada para cada uno de ellos.